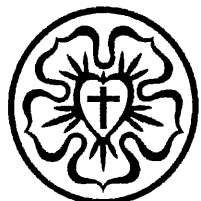

Evangelikus Közlöny

A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ HIVATALOS LAPJA ■ 5. évfolyam 1. szám ■ 2003. január 31.

.....

TARTALOM

ORSZÁGOS PRESBITÉRIUM (2002. november 22.) ■ 1. oldal

Elnök-püspöki jelentés ■ 1. oldal

Az országos felügyelő jelentése ■ 4. oldal

Az Országos Presbitérium határozatai ■ 8. oldal

A Magyarországi Evangélikus Egyház 2003. évi
költségelőirányzata ■ 11. oldal

EGYHÁZKERÜLETEK KÖZLEMÉNYEI ■ 15. oldal

Déli Evangélikus Egyházkerület ■ 15. oldal

Északi Evangélikus Egyházkerület ■ 31. oldal

Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület ■ 34. oldal

ORSZÁGOS IRODA KÖZLEMÉNYEI ■ 39. oldal

Naptár 2003 ■ 39. oldal

Ifjúsági Osztály közleményei ■ 41. oldal

Evangélikus ifjúsági pályázat (pályázati űrlap) ■ 42. oldal

EGYHÁZKÖZSÉGI KÖLTSÉGVETÉSI ÉS ZÁRSZÁMADÁSI

NYOMTATVÁNY A 2003. ÉVRE ■ 47. oldal

Szerkeszti
A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ ELNÖKSÉGE

Főszerkesztő
DR. FRENKL RÓBERT ORSZÁGOS FELÜGYELŐ

Felelős szerkesztő
HAFENSCHER KÁROLY ORSZÁGOS IRODAIGAZGATÓ

Kiadja
A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ LUTHER KIADÓJA

Felelős kiadó
KENDEH-KIRCHKNOPF PÉTER

Szerkesztőség és kiadóhivatal
1085 Budapest, Üllői út 24.
Tel.: 317-5478 • 486-1228 • Fax: 486-1229
e-mail: kiado@lutheran.hu

Nyomdai kivitelezés
ETO-PRINT NYOMDAIPARI KFT.

Felelős vezető
BALOGH MIHÁLY

ISSN 1419-7103

ORSZÁGOS PRESBITÉRIUM

2002. november 22.

ELNÖK-PÜSPÖKI JELENTÉS

A gyorsan tovatűnő idő sodrásában megálljt parancsol a törvényi kötelezettség külső paragrafusa, de még inkább a közös felelősség hordozás belső, szív szerinti indíttatása, hogy számot adjunk elvégzett munkánkról és jelen gondjaink nagyságáról. Közben nem feledkezhetünk meg a jövő terveiről, a holnap feladatairól sem.

I. Az egyház megbízatása és kötelezettsége

Köszöntsön ránk bármilyen új korszak, változzon kormánykoalíció, legyünk az *Európai Unió* tagállamai közé felvett ország, mandátumunk nem bizonytalan, s az evangélium tartalma is változatlan. Célkitűzéseink közé nem vehetjük fel a vállalkozó egyház divatos eszméjét, sem a meggazdagodni akaró gyülekezet modelljét. Valójában a magát bebiztosítani akaró közösség életének gazdasági faktoraival sem tudunk azonosulni. Jézus szavát s ígését vagyunk kötelesek tovább adni, mai nyelven megszólaltatni, s kortársainkat megszólítani az ősi, „Kövess engem” belső döntésre hívó lehetőségével.

Igazi feszültséget vált ki kezdő és több évtizedes gyakorlattal rendelkező lelkészek szolgálata során az a tapasztalat, hogy hagyománytisztelő evangélikusokkal kell gyülekezetet irányítani. Kemény karaktert mutató, évszázados evangélikus tradícióban felnőtt, de a Krisztus ígésétől alig megérintett emberek kínálják magukat munkatársnak vagy kapják őket örökségként ajándékba. Amíg a gyülekezetben a renoválás külső feladatai várnak megoldásra, jó partnernek bizonyulnak, amíg a szervezés látványos munkája vár rájuk, készek is segíteni, de amikor az egyház igazi feladata, spirituális célja fogalmazódik meg, akkor könnyen magára marad a lelkész.

Mind ebből kitetszik, az egyház, benne a mi egyházunk elsődleges feladata, hogy híveink Krisztus által megérintett, ígésétől meghatározott gondolkodású emberekké váljanak. Számukra mindennél fontosabb legyen ez a sajátos kapcsolat és szív szerinti közösség.

Kísértéseink közé tartozik, hogy ugyan Krisztustól megérintettek, általa elkötelezett keresztény gondolkodású emberekké formáltatunk, de a neki s egyházának való szolgálat nem válik magától értetődő következménnyé életünkben. Boldogan hallgatjuk az ígét, szívből imádkozunk, de öncélúan. Ha tenni kell, ha szolgálni szükséges, akkor időnk kevés, erőnk gyenge, s kitérünk a gyülekezet építésének

szent lehetősége elől. Így maradhat könnyen magára a lelkész, legfeljebb néhány munkatársa figyelme erőlködését a lelátóról, s mond néhány biztató szót, de többet aligha.

Igaza van Klaus Douglas német lelkésznek élénk vitát kiváltó könyvében: ha valaki azt akarja, hogy az egyház maradjon olyan, amilyen most, az nem akarja, hogy az egyház megmaradjon. A holnap egyházában Krisztus által megérintett és szolgálni kész emberek alkothatják a gyülekezet közösségét. A holnap egyházában a gyümölcstermesztésre kész, az áldozathozatalra szív szerint elkötelezettek képesek a vonzó gyülekezeti közösségek kialakítására.

II. Egyházunk lelki élete

A jól bevált alkalmakon túl az újat keresés jellemzi több gyülekezetünk dicséretes törekvését. Általános tapasztalat, hogy legtöbb egyházközségünk nyilvántartott híveinek létszáma csökken. A keresztelesek és temetések aránya is kedvezőtlen országos felméréseink szerint. (Kereszteltünk 3260 testvérünket, eltemettünk 4880-t.)

A többi statisztikai mutató sem kínál öröndetes számokat. Konfirmáltak száma: 2349. Egyházi esküvők: 1085.

Az egyház azonban nem a számok bűvöletében él, hanem gyülekezeteiben. Ott, ahol ketten vagy hárman egybegyűlnek az ő nevében. Ezért döntő, hogy minél többen együtt legyenek istentiszteleteinken, bibliaóráinkon, hittanóráinkon. A jól pásztorolt gyülekezet bizonyosan növekszik. Egyfelől vonzása a pásztor szeretetében megjelenik, másfelől maguk a gyülekezeti tagok is aktivizálódnak. Nemcsak jó hírt költik a gyülekezetnek, de szívesen hívogatnak közösségükbe. A már említett Klaus Douglas *Az új reformáció, 96 tétel az egyház jövőjéről* című könyve éppen arról győzhet meg minden olvasót, hogy a reformációban felismert egyetemes papság elve milyen gyakorlati következménnyel kell járjon a hívó ember életében. A minden testvérünknek kötelező olvasmányként ajánlott könyvet egy-egy tézisében lehet vitatni, de összességében aligha lehet kétségbe vonni jó szándékán túl jövőbe mutató megállapításait és feladat-megjelöléseit.

Új kezdeményezés gyülekezeteinkben egy-egy zenei sorozat bemutatása, új, eddig ismeretlen tartalommal megtöltött találkozások szervezése, neves személyiségek életközeli bemutatása, tematikus bibliaórák egybehívása, rétegtalálkozók szervezése. Gyülekezeti kirándulások, külföldi testvérgyülekezetekkel való kapcsolattartás gazdagító új szín lehet híveink életében.

Egész egyházunk ifjúságát szólította meg a kismarosai találkozó, a *Hívásod van* mottó jegyében. A közel kétezer ifjút megmozgató együttlet reményeink szerint betöltötte rendeltetését, még ha bizonyos programjait lehetett is vitatni. A főelőadások kifejezetten jó tartalommal és időszzerű mondanivalóval szólaltak meg. Köszönet érte minden szervezőnek és szolgálattevőnek. Talán itt érvényesült legjobban az a gyakorlat, hogy egyik fiatal hívta a másikat, s adott jó hírt az együttletéről. A megszólító hívogatásban példát mutattak a felnőtt nemzedéknek.

Érdemes itt egy szembevető összehasonlítást tennünk az élő egyház és a halott egyház képéről.

Az élő egyházban sok zajos gyerek és fiatal van, a halott egyház tökéletesen csendes. – Az élő egyházban mindig új utakat keresnek, a halott egyház soha nem változtat semmin. – Az élő egyház nagy álma Isten országa, a halott egyháznak rémálmai vannak. – Az élő egyház gyorsan növekszik, a halott egyházban hosszú ideig változatlanok az arcok. – Az élő egyház bátorságra, előrehaladásra hív, a halott egyház soha nem kockáztat semmit. – Az élő egyház természetes tartozéka a világmisszió, a halott egyház mindenét magának tartja meg. – Az élő egyház megbocsát és bocsánatért könyörög, a halott egyház soha nem vétkezik. – Az élő egyházban tizedet fizetők vannak, a halott egyházban csak borravalót adnak. – Az élő egyház látja a kihívásokat és az alkalmakat, a halott egyház csak a problémákat és veszélyeket észleli.

E tükörkép segít annak a kérdésnek a megválaszolásában, hogy milyen egyház vagyunk, hogyan értékeljük magunkat.

Jelentem az Országos Presbitériumnak, hogy Kossuth Lajos születésének 200. évfordulójáról Tállyán, Nyíregyházán és Bp.-Deák téren emlékeztünk. Tállyán egyházkerületi szórvány nap keretében, Nyíregyházán és Bp.-Deák téren az istentisztelethez tudományos szimpózium is csatlakozott. E helyen is köszönet a szervezőmunkáért.

Evangelikus Hittudományi Egyetemünkön 2001-ben végeztek az első hatodéves hallgatók. Az egy esztendősi hospitálási idő, az ún. „cselédkönyves” gyakorlat nagyon jól bevált az első végzett évfolyam hallgatói között. Gyülekezeteink és lelkészeink is jól teljesítették a tőlük elvárt szolgálatot.

III. A népszámlálás, s abból adódó lehetőségeink.

Régóta vártuk, hogy rendelkezésünkre álljon a hazai evangélikusság népsűrűségi térképe. Megközelítő pontossággal láthatjuk népegyházi kereteink kontúrjait. A 303 864 személy evangélikusként történt megjelölése önmagában mutatja, hogy harmadik történelmi felekezet vagyunk hazánkban. Nem kívánt válaszolni több mint egy millió honfitársunk. Nem tartozik felekezethez 483 ezer. E másfél milliós réteg 3 %-a újabb 45 ezer állampolgárt, potenciális evangélikust jelent.

Nem kívánom most elemezni a népszámlálás adatait. Ezt egyházközségenként, egyházmegyéenként és egyházkerületi lebontásban kell megtennünk. Annyi azonban a

népszámlálás adathalmazából világosan kitűnik, hogy néhány településen aktivizálni kell a lekipásztori szolgálatot, ha élő evangélikusainkat meg akarjuk találni, és szolgálatunkat nekik fel akarjuk ajánlani. A módszerek kidolgozása és leleményes kezdeményezésünk nagy aktivizálást igényel jövőbeli munkánkban.

Néhány javaslat: Családjaink útján a rokoni szálak és lakásuk felderíthetők. Munkatársak is segíthetnek munkahelyükön egy-egy evangélikus megtalálásában. Kábel televízió és helyi rádió után is lehet toborzót tartani. Plakátok és reklámok készíthetők. Lelkészek átjelentését talán motiválni kellene anyagi juttatással. (Egy-egy átjelentés 1000 Ft).

Egyik gyülekezetünkben rosszul csoportosították az evangélikusok számát. (Az adott településeken maradtak az önkormányzati hivatalokban.) Így Csömör 851 evangélikussal tovább növeli 304 ezerre lélekszámunkat. Van olyan gyülekezetünk, ahol magasabb a helyi nyilvántartott hívek száma, mint a népszámlálás szerinti adat (pl. Bánk).

Kíváncsi, hogy olyan településeken, ahol több százas evangélikusságot jelez a népszámlálás, missziói lelkészi állást és gyülekezetet szervezzünk (pl. Budakeszin).

Máshol korábban társult gyülekezeteket lehet újra önállósítani (pl. Mende-Gyömrő Péteritől elválva).

Itt tárom az Országos Presbitérium elé az Északi Egyházkerület Közgylésének azon felterjesztését, amelyben kéri az önálló kerületi missziói lelkészi állás szervezésének biztosítását. Jelen ülés feladata, hogy e tárgyban határozzon.

IV. Külföldi kapcsolataink

Az elmúlt időszakban is eleven mozgás jellemezte egyházunk más egyházakkal és a különböző világszervezetekkel való kapcsolattartását. Különösen a bajor-magyar testvéri együttműködés 10 éves jubileuma vonzott sokakat a München melletti Schrobenhausenbe, hogy német testvéreinkkel együtt adjunk hálát az Egyház Urának ajándékaiért, amelyek egy évtized áldásait jelentették a két egyház életében.

A westfáliai uniált egyház delegációjának látogatása, élén Manfred Sorg praesessel a hagyományos együttműködés megerősítését szolgálta.

Manfred Kock egyházi elnök, az EKD vezetőjének itt léte alkalmat adott református testvéreinkkel való közös tárgyalásra épp úgy, mint arra a beszélgetésre, amely Medgyessy Péter miniszterelnök hivatalában zajlott le.

2003 a nagygyűlések éve. Az LVSZ a kanadai Winnipegben, az Európai Egyházak Konferenciája a norvégiai Trondheimben tartja összejövetelét. Az LVSZ nagygyűlés mottója: „Gyógyulást a világnak!” A témaválasztás is jelzi, mekkora krízisben van a világ. Egyfelől Európa népességének csökkenése, másfelől az afrikai és ázsiai népek túlszaporodása és létminimum alatti életszínvonala hatalmas népvándorlást indított el, amelynek nemcsak multikulturális gazdagító hatása, de együttélési nehézségei is világosan körvonalazódnak. A betegség első számú forrása a család krízise.

Winnipegben Dr. Harmati Béla, Pángyánszky Ágnes hivatalból vesznek részt, küldötteként Bárdossy Tamás, Balicza Klára, Kovácsné Tóth Márta és D. Szebik Imre képvisülnek a nagygyűlésre. Norvégiába Dr. Harmati Béla, Krámer György és Szántó Erika teol. hallgató (ifjúsági küldöttként) utaznak.

A KEK programja: Jézus Krisztus üdvözít és megbékéltet – Tanúságtételünk Európában címet viseli. Az 1. fejezet alcíme: Megvallani Jézus Krisztust. A 2. fejezet alcíme: Tanúságtétel az üdvözítő és megbékéltető Krisztusról (Európában, együtt a többi egyházzal, a megmentett és megbékélt személyiségek, tanúságtétel egy erőszakos világban, a megbékéltetés és a misszió.)

Ez év szeptemberében Iván Osusky zólyomi püspök vezette 8 tagú szlovák delegáció látogatott egyházunkba. A püspök Békéscsabán prédikált, amelyet az MTV 1 közvetített felvételről. A két egyház kapcsolatában – úgy tűnik – bizalomébresztő közeledés folyamata kezdődött el. A viszontlátogatásra már meghívó érkezett.

Itt említem, hogy ebben az évben az MTV 1 5 istentiszteletet, a Duna TV 2 istentiszteletet közvetített, kiváló jelenlétet biztosított a TV képernyőn.

Az elmúlt 2 év részletes külügyi szolgálatainak össze-
sítése e jelentés szerves része.

V. Anyagi áldozatkészség

Szemerei Zoltán gazdasági igazgató részletesen beszámol egyházunk finansiális helyzetéről. Ezen a helyen három említésre méltó jelenségre hívom fel a tisztelt Országos Presbitérium figyelmét.

a) Hazánk EU-ba való belépése olyan kihívást jelent az egyházaknak, amely a bérek nagymértvű emelését igényli az árak felfelé tendálása következtében. Ebből adódik híveink eddiginél nagyobb arányú áldozatkészségének igénylése, s ezt már a 2003-s esztendőben el kell kezdeni. Az Északi Egyházkerület Közgyűlése javasolja, hogy nyugdíjasok havonta 300 Ft, aktív keresők havi 600 Ft összegben járuljanak hozzá gyülekezetük fenntartásához.

b) Ebből következik a lelkeszi jövedelem arányos növekedésének biztosítása, összhangban a köztisztviselők és pedagógusok béremelésével. Nem várható el, hogy a 21. század fiataljai a lelkeszi pályát válasszák élethivatásnak, ha anyagi körülményeik nem érik el a magyar aktív keresők átlagos színvonalát.

c) Fájdalmas jelenség egyházunk éltében, hogy amíg a legtöbb gyülekezet belső áldozatkészségével, tisztességgel kér támogatást országos egyházunktól, addig némely lelkes és egyházköziség úgy véli, kizárólag az országos egyház tartsa fenn eklézsiájukat. Ez igazságtalan, a többi gyülekezetet megrövidítő és Isten országa rendjébe sem illeszkedő magatartás.

Éles polémiát kezdtek a napilapok az egyházak anyagi támogatásának kérdésében. A feszültség nem csak anya-

gi érdekeltség ütközésében jelentkezett, hanem a Magyar Katolikus Egyház külön megállapodásából adódott. A Vatikán képviseletében aláírt egyezmény a népszámlálás alapján történő finanszírozást tartalmazza, míg a történelmi egyházak esetében az 1%-os felajánlás arányában rögzítik az elosztás elvét. Nem vállalhatjuk, hogy anyagiak éket verjenek az egyházak együttműködésének örvendetesen növekvő épületén.

Érdemes arra figyelni, hogy 3 egyházkerületünkben a híveinktől származó anyagi támogatás együttes összege 471 509 902 Ft-ot tesz ki. Ugyanakkor az állami támogatásból, helyi külső támogatásból, külföldi segélyből, gazdálkodásból, központi egyházi támogatásból befolyó bruttó összeg: 1 377 275 907 Ft. Tehát a nem hívektől származó bevétel a háromszorosa a gyülekezeti tagoktól befolyó összegnek. Érdemes ezen elgondolkozni. Ha kerek számokban gondolkozunk, ez 200 000 evangélikust figyelembe véve évi 2360 Ft, azaz havi 200 Ft áldozatkészséget jelent.

VI. Hazai ökumené

A Magyarországi Református Egyház elnökségével évente két alkalommal rendszeresen találkozunk. Az Ökumenikus Tanács új épületének ez év június 7-i átadása külső keretében erősíti a két résztulajdonos egyház egymáshoz való testvéri jó kapcsolatát. Aktuális egyházpolitikai kérdésekben gyakran cserélünk véleményt. S ebben a Magyar Katolikus Egyház élenjáró érsekei és püspökei is mindig szívélyesek.

A protestáns tábori püspökség zökkenőmentes szolgálata – úgy tűnik – várat magára. Három evangélikus lelkész közül egyik sem jutott pályázata alapján szolgálati álláshoz. Ivancsik Imre honvédelmi politikai államtitkár és munkatársa látogatása és a velük való tárgyalás ígére-
tes segítséget jelent ezen a területen.

Ez év október 1-jén írta alá nyolc egyház a múlt év áprilisában Strassburgban elfogadott Carta Oecumenica-t a keresztény egyházak együttműködéséről. Az eseményt teológiai konferencia előzte meg. Jó visszhangot váltott ki a társadalomban, hogy hazai egyházaink Hollandia után másodikként fogadták el evangélikus kezdeményezésre az együttműködés alapelveit.

A választásokat követően a kapcsolatok nem szakadtak meg az együttműködésben, amelynek több közös állásfoglalás is kézzel fogható jele, valamint az MTV 1 elnökségénél tett közös látogatás.

VII. Feladataink

Ez alkalommal csak gondolatszilánkok megfogalmazásával, jelzésszerűen tárom az Országos Presbitérium elé sürgős tennivalóinkat, mint:

– Rejtőzködő evangélikusaink felkutatása, meghatározott helyeken missziói gyülekezetek létrehozása.

– Gyülekezeti munkatársak toborzása és képzése megyei, kerületi, országos szinten.

– A gyülekezeti belső mag erősítése az igehirdetés, bibliaóra s egyéb közösségi alkalmak útján.

– A hitoktatás gondjainak számbavétele és a résztvevők számának növelése.

– A gyülekezetek anyagi bázisának növelése, felkészülés az EU-ra.

– Szoros és hatékony egyházmegyei, kerületi és országos együttműködés.

– Egymás szolgálataiért való imádság gyakorlása, mert lehet, hogy ez a leggyengébb láncszem közös munkánkban, pedig ennek kellene a legerősebbnek lennie.

„Fokozni kell az egyház belső erejét. Hitvalló egyházzá kell átalakulnia minden keresztyén egyháznak. Hitvalló pásztorokat, tanárokat, tanítókat és világi vezetőket kell sorompóba állítani. Hívó egyháztagokat kell nevelnie, akik a vallást és egyházat nem tekintik a kultúra avult függvényének, amelyet egy új kultúra, vagy új állam-berendezkedés feleslegessé tehet.” Ki hinné közülnünk, hogy e sorokat D. Kapi Béla püspök írta 1939-ben. Krisztustól érintett emberek kerestetnek!

Végezetül Istennek adok hálát, hogy megőrizte egyházunkat, elfogadta szolgálatunkat, engedte hirdetni Igéjét és élhetünk szentségeinek áldásaiban. Köszönetet mondok minden elhangzott igehirdetésért, megtartott bibliaóráért, a hitoktatás olykor nehéz munkáját végzők helytállásáért, lelkeszi és nem lelkeszi szolgálattevők lelkiismeretes áldozatvállalásáért. Köszönöm az Országos Elnökség minden tagjának, országos felügyelő úrnak a közös felelősség együttes vállalását, Hafenschér Károly és Szemerei Zoltán igazgató uraknak megbízható és odaadó munkáját.

Szeretett egyházunkat Isten oltalmazó irgalmába ajánlom.

Bizalommal kérem jelentésem szíves elfogadását.

D. Szebik Imre

ORSZÁGOS FELÜGYELŐ JELENTÉSE

Jelentésem a májusi Országos Közgyűlés óta eltelt fél esztendő munkáján, eseményein alapul. Az általános elemzés, értékelés mellett, az elnök-püspök úrral kialakított munkamegosztás alapján a munkaágak közül elsősorban az oktatás, a diakónia, a média területét érinti.

A szokásosan mellékelte eseménynaptár – mely természetesen nem is tartalmazza a számos munkamegbeszélést, hanem azon fontosabb eseményekre szorítkozik, melyeken részt vettem – is jól mutatja, hogy örömdetesen tovább tart az egyházi életnek az a felgyorsult tempója, amelyről már tavasszal számot adhattunk. Strukturálisan ez a 2001 óta működő új szervezettel függ össze, amely az egészséges decentralizáció révén serkentőleg hatott. További tényezőket jelent a munkatársak önálló fokozott

tevékenysége és az új nemzedékek, új munkatársak színrelépése. Ha ez utóbbi téren nem is vagyunk elégedettek.

A májusi közgyűlés után néhány héttel megalakult az új kormány, lassan csillapodtak – társadalomban és egyházban is – a kedélyek, az önkormányzati választások ismét növelték a feszültséget, de már lényegesen kisebb mértékben. Összességében a 2002-es esztendő nagy kihívást jelentett az egyházak számára, többször kerültek – ennek pozitív és negatív összefüggéseivel – a társadalom, a média érdeklődésének előterébe, ezt olykor – önkritikusan meg kell állapítanunk – nem tudtuk jól kommunikálni. A folyamat tart, ezért is kell szólni róla, nemcsak a múltat, hanem a jövőt illetően.

Erőteljes kihívást jelentettek a választások és azok eredménye, kevésbé látványosan, de választ váróan az elmúlt évi népszámlálás adatainak a nyilvánosságra kerülése, harmadsorban pedig a jelenleg is tartó kissé váratlan vihar az egyházfinanszírozás kérdése körül.

Ezeknek a folyamatoknak a közös veszélye, hogy az egyházat, mint egy a túlélésért küzdő, múltjába, illetve jelen politikai erőkhöz kapaszkodni igyekvő intézményrendszer tünteti fel a média, elhalványul a társadalom előtt az egyházak valós küldetése, sokirányú értékközvetítő szerepe.

Ebből a sajnálatosan bulvárosodó sajtó által sugallt képből az így kialakuló izolációból kell tudni kilépni. A kérdés az, hogyan.

Többen sürgetik, nyilatkozzon az egyház többször, foglaljon állást a hazai és a nemzetközi politikai, társadalmi élet, valamint különösen is a szociálétika kérdéseiben. Ez valóban bármikor megtehető, de nem egyértelmű út. Nemcsak a nyilatkozat tartalma jelent gondot, hanem a hatása is. Az a tapasztalat, hogy minket akkor kérdeznek meg, amikor általában az egyházakat, tehát amikor a sajtó kezdeményez saját elképzelése szerint. Ha viszont egy egyház ad ki nyilatkozatot, akkor ez igazi nyilvánosságot – tehát, hogy át is veszik az országos médiumok – általában csak a katolikus nyilatkozatok esetében jelent.

Természetesen a tartalom is problematikus olykor, ezen túlmenően annak az örök kérdésnek az eldöntése is, hogy ki illetékes – és milyen ügyben – az evangélikus egyház nevében nyilatkozni. Véleményem szerint elsősorban a testületek; az elnökség, a presbitérium, a közgyűlés. Van bizonyos felhatalmazásunk az elnök-püspök úrral, ezzel olykor élünk is, etikailag is úgy helyes, hogy saját minőségünkben és – hangsúlyozottan nem az egyház nevében, hanem az egyház részéről – nyilatkozunk.

Akik a nyilatkozatokat sürgetik, figyelembe kell vennünk azt is, hogy a lutheránus felfogás tág határok között szabadságot ad a hívó embernek, hogy lelkiismerete szerint döntsön az evilági kérdésekben. További érv a nyilatkozatok mellett, hogy ily módon elérhető lenne, hogy a társadalom ne egyházi véleményként értékelje evangélikus lelkész és nemlelkész személyiségek közéleti szereplését, megnyilvánulásait, hiszen van „hivatalos” álláspont. Ez egyrészt naivitás, hiszen a nyilatkozat megtétele nem

zárja, nem zárhatja ki az egyházi emberek véleménynyilvánító szabadságát – nem dogmatikai kérdésekről, nem hittételekről van szó –, másrészt éppen az lenne a kíváncsi – akár van nyilatkozat, akár nincs –, hogy az evangélikusság minél sokszínűbben jelen legyen a hazai közéletben, befolyást is gyakorolva az értékrendre.

Ilyen szempontból tehát igen tanulságos esztendőtlünk. Már kaptunk megkeresést a miniszterelnöki irodából, de eddig a zsúfolt bel- és külpolitikai naptár miatt nem került sor személyes, hivatalos találkozásra. Az egyháznak természetesen mindig a hivatalban lévő kormánnyal kell tárgyalnia, a kapcsolatok további rendeződését várjuk a találkozástól. Ez azért is lényeges, mert bár egyfelől az új kormány gyorsan teljesítette az egyházak azon óhaját, hogy az egyházügyi intézése kerüljön vissza a Miniszterelnöki Hivatalba, de egyelőre, főként személyi okokból, lassan alakul a munkamegosztás, bizonytalanok a tárgyalási pozíciók. Ennek tisztázását is várjuk a miniszterelnöki megbeszéléstől.

Bizonyos aggodalmak ellenére öröndetesebben és gyorsabban alakult a helyzet az oktatási tárca számunkra alapvető fontosságú területén. Az új minisztériumi vezetés megerősítette az egyházügyi titkárságot, aminek pozitívumát – például a hitoktatói óradíjak ügyében – már tapasztalhattuk.

Kevésbé megnyugtató a helyzet a szociális intézményrendszer terén, itt is türelmet, együttműködési készséget tanúsítunk természetesen, ugyanakkor határozottan képviseljük a szintén jelentős fontosságú ügyet. A szociális törvény tervezett módosítása zökkenőket okozhat ugyanis az egyházi intézmények számára, amennyiben minden jogot helyi önkormányzati szintre delegál.

Ismételten hangsúlyozni kell, hogy egyházunk nem köti hajóját semmilyen pártpolitikához, együttműködik a közös érdekében a különböző politikai erőkkel, elsősorban a választók akaratából kialakult országgyűléssel, kormánnyal. Természetesen az egyháztagok szabadságához tartozik politikai meggyőződésük is. De az egyházi életet nem ennek talaján kell megítélniük. Őszintén remélem, hogy megvalósulhat a szükséges egység egyházunkban, és spirituális küldetésünkre koncentrálhatunk.

Ami a szociális kérdéseket illeti, ebben is többször kifejtett álláspontom lényege, hogy elsősorban magunkra összpontosítunk. Ez szintén nem zárja ki az állásfoglalás lehetőségét, szükségét, főleg konkrét ügyekben, de a hangsúly befelé irányul. Példával élve az a célunk, hogy ne legyen evangélikus családban erőszak, ne legyen abortusz, ne legyen kábítószer-élvezet, ne legyen alkoholizmus stb. Egyszerűbb nyilatkozni, ítélni, mint ezért dolgozni, ezt vállalni.

A népszámlálási adatok is ilyen következtetésekre adnak alapot. Isten kegyelme, hogy több mint háromszáz ezren rendelkeznek evangélikus kötődéssel. Bizonyára vannak még lappangók a vallási kérdésben nem vagy negatívan nyilatkozó huszonöt százalékban is. Ez megadja a misszió feladatát. De építkezni elsősorban belülről és alulról kell. Gondolok a többször sürgetett gyülekezetépítési prog-

ramra, mely egyaránt ki kell hogy terjedjen a regionális központok, a potenciális nagygyülekezetek jövőjére és a saját erejükből működni képtelenek megerősítésére.

Mindez a folyamatos, magas szintű szakember utánpótlást is igényli. Ezért is volt jelentős az Országos Elnökség és a Hittudományi Egyetem tanárainak együttes ülése, mely – úgy gondolom – megnyugtatóan rendezte az egyház szellemi központjának a felvetéseit, gondolva elsősorban a lelkészképzés mennyiségi és minőségi szempontjaira.

Az egyházfinanszírozás kérdésén is jól érzékelhető az, amit a sajtó bulvárosodásának nevezünk. Röviden akár félretájékoztatást is emlegethetünk, amikor a sajtó az egyházakat tünteti fel a jövő évi költségvetés nyerteseként, száztíz százalékos növekményt emlegetve.

A sorok között azután kiderül, hogy a sajátos hitéleti támogatás éppenséggel valamelyest csökken, de az intézményi normatív támogatási rendszer fejlődése többletet eredményez.

Lényegesebb és sajnálatosabb, hogy az egyházak között is bizonyos feszültség támadt e téren. Az elmúlt évben hozott és 2003-tól hatályos törvény szerint ugyanis az adózó állampolgárok által felajánlott egy százalék összegének növelése – az eddigi 0,5-ről 0,8 százalékra – nem a felajánlások arányában, hanem a népszámlálási adatok alapján kerülne elosztásra. Mi nem érdek-alapon közelítjük a vitát, hanem politikai, jogi és erkölcsi szempontból kérjük a legjobb megoldást. Az ügy lényeges, hosszú távon garantálja az egyházak működési feltételeit automatizmus alapján.

E téren is a hivatalos nyilatkozat helyett az egyházi és a világi sajtóban cikkeztünk, nyilatkoztunk, illetve sajtókonferenciánadtunk tájékoztatást álláspontunkról. Ezt tartom a jövőre nézve is követendő útnak.

A továbbiakban jelentem, hogy az Országos Elnökség programja szerint havonta ülésezett. Az Országos Presbitérium tagjainak rendelkezésére áll minden ülés jegyzőkönyve a határozatokkal. Tart a tanulási folyamat, igyekszünk jól alkalmazni a törvény szabta kereteket, a centralizáció és decentralizáció arányát. Így, utalva a mai ülés talán legfontosabb napirendjére, a jövő évi költségvetés elfogadására, a központi gazdálkodás érvényesítése mellett a végrehajtásban törekszünk az egészséges decentralizációra, az egyházkerületek, az egyházmegyéek kompetenciájának növelésére.

Augusztusban rendkívüli ülést tartott az elnökség a hatékonyabb együttműködés érdekében. Ez csak részben járt sikerrel, de jobban felszínre jöttek a véleménykülönbségek. Ezek is – nézetem és tapasztalatom szerint – nem elsősorban hitbeli, kegyességi, hanem – akárcsak általában az egyházban – politikai tényezőkre vezethetők vissza. Értéknek tartom, hogy egyházunk a viharos 2002-es esztendőben is megőrizte identitását, akik nem feltétlenül rokonszenveznek velünk, azokak is el kellett ismerniük tisztességünket, valóban evangéliumi álláspontunkat. Feladatunknak tartom örködni azon, hogy ez a magatartás legyen megha-

tározó a jövőben is. Az Országos Elnökség döntései tükrözik – és ez is igen lényeges –, hogy minden egyházkezület, egyházmegye, gyülekezet, iskola, intézmény érték, fontos a számunkra, nincsenek kivételezettek. Remélem, ezt a vélekedést erősíti a beterjesztett költségvetés is.

Az augusztusi ülésen határoztuk el, hogy élve a törvény adta lehetőséggel, kérjük az országos ügyész részvételét az elnökségi üléseken.

Tart az Országos Iroda jól működő egyházi központtá fejlesztése. Ennek részleteiről – Deo volente – a jövő évi, az egész 2002-es esztendőről számot adó közgyűlésen tudok jelentést tenni. Remélem, addigra valóban kialakul az a szervezeti-működési forma, amely megfelel a 21. század igényeinek, hatékony szolgálatot tesz lehetővé.

Nagy örömmel jelentem, hogy egyházi oktatási rendszerünk megszilárdult. Szép bizonyítéka ennek új iskoláink, Kőszeg, Miskolc értékes beilleszkedése. Nem vagyunk türelmetlenek, annál inkább örülünk annak, hogy nő a közös alkalmak száma, többször találkoznak az evangélikus pedagógusok. A már hagyományos tanévzárást követő, idén Szarvason sorra került konferencia mellett, igen jól sikerült az októberi bonyhádi jubileumi konferencia is. Jelentős feladat volt a pedagógus bérrendezés, béremelés végrehajtása. Örömdetes, hogy továbbra is egyértelmű a szektorsemleges állami finanszírozás, másrészt, hogy alkalmasak vagyunk a végrehajtásra, pedagógusaink semmilyen tekintetben nincsenek hátrányban. A nem lelkesz kvázi közalkalmazott egyházi munkatársak bérét rendszerszerűen a 2003-as költségvetésben tudtuk rendezni.

Mindez természetesen és sajnos nem jelenti azt, hogy ne lennének gondok. Az iskola gyors ritmusú nagyüzem, napi kihívásokkal. A tanulási folyamat része az Országos Presbitérium, az Országos Iroda Oktatási Osztálya, az Igazgatótanácsok és az igazgatók közötti harmonikus együttműködés kialakítása. Végső soron az Országos Presbitérium az egyház, mint iskolafenntartó témában az illetékes testület, itt kell megvitatni az aktuális gondokat. Így a mai ülésen a Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium Igazgatótanácsa és az igazgató között kialakult feszültséget, ami legutóbb abban nyilvánult meg, hogy az Igazgatótanács nem adta egyetértését az egyik igazgatóhelyettes további megbízásához.

Más természetű, de ugyancsak nem feszültségmentes előterjesztés, ami azt célozza, hogy Sopronban ismét közös igazgatású legyen a Líceum és a kollégium. Magam, mint ahogy az Oktatási Bizottság ülésén is elmondtam, olyan kultúrában nevelkedtem, ahol természetes volt, hogy iskola és kollégium egységet képez. Mégis el tudtam és el tudom fogadni, hogy ma más a helyzet, van létjogosultsága az önálló kollégiumoknak. Ehhez képest most Sopronban, testületi támogatásokkal ajánlva ismét egységes szervezet alakulna. Magam is, nem saját emóció, hanem a testületi álláspontok nyomán, támogatom az előterjesztést. De egyben tudomásul kell vennünk, hogy bármennyire az elvi rendszerszerű döntések hívei

vagyunk, képesnek kell lennünk egyedi döntésekre is. Azaz a többi önálló kollégiumnak nem kell attól tartania, hogy most akkor ez lesz a kötelező modell. Ez következne ugyanis a soproniak igen jó érveiből. Mégis csak az egyedi döntések vállalása a jelenleg járható út, persze törekedve a jövőt illetően az egységes rendszerre. Az önálló kollégiumok mellett is jó érvek sorakoztathatók.

Ha van hiányérzetem saját munkámmal kapcsolatban és általában is, ez elsősorban a diakóniai tevékenységet érinti. Jelenleg működő intézményrendszerünk is nagyobb figyelmet érdemelne, ez lenne a kiindulópontja annak, hogy e téren is megkíséreljünk megfelelni a kor kihívásának.

A jelentésbe műfajilag nem illik előadás jellegű fejtegetés, így csak szeretném leszögezni, hogy meglévő diakóniai munkánk fejlesztése és a megfelelés az új kihívásoknak, misszió és diakónia el nem választható egységének, a közeljövő feladata. Remélem, hogy rövidesen tárgyalni tudja az egyházi elnökség ezt az eddig e fórumon napirendre nem került témát.

Törekvéseinket jelzi, hogy tovább haladtunk az Evangélikus Egészségügyi Centrum létesítésnek az útján. Kialakult a koncepció, mely szerint oktatási-képzési, továbbképzési, módszertani részleg, járóbeteg és fekvőbetegellátás, nővérkollégium alkotná a centrumot, nem feltétlenül egyidejű kezdéssel. Azaz lépcsőzetes is lehetne a megvalósítás. Jelenleg a Sportkórház megürülő pavilonjai ígérnek a legjobb elhelyezést, de más telephelyeket is keresünk.

Hasonló a helyzet, mint a Fásor visszakérésekor volt. Egy iskola költségvetése nagyobb volt, mint az akkori egyházi költségvetés. A teljes egészségügyi centrum költségvetése jelenleg ígér hasonló nagyságrendet. Ezért is kell mind szakmai, mind gazdasági téren igen körültekintően haladnunk, remélve, hogy a következő közgyűlésre talán majd konkrét határozat lesz előkészíthető. Bizonyos, hogy a mai evangélikus egyház képe nem nélkülözheti ezt az intézményt.

A médiáról. Alakul a sokrétű médiastratégia. Az a jó, hogy van mire alapozni, hiszen jelen vagyunk mind az írott, mind az elektronikus sajtóban, mind a korszerű informatika adaptálása révén a világhálón is. Rendezés és fejlesztés együtt volt és van jelen a sajtómunkánkban. Ennek jegyében alakult meg és működik a Luther Kiadó, fejlődtek a heti- és havilapok. E téren is az egész év számbavétele ad majd mélyebb elemzésekre lehetőséget.

Az Evangélikus Élet általánosan elismert jó színvonala immár tartósan nyilvánítható. A szerkesztőség szemlátomást igyekszik az egészséges arányokra, mind tematikailag, mind az egyházi élet eseményeit illetően. Kevés kivétellel jól birkóztak meg azzal a nyomással, amely időnként jelentkezik, többek között politikai célzatú állásfoglalásokat illetően. Szükség van időszerű anyagokra, olvasói észrevételekre, józan határok között, addig, amíg a kommunikációt, a sokszínűséget szolgálják. Nincs helye az indulatoknak, a gyűlölködésnek, a kirekesztő, ítélkező megnyilvánulásoknak. Alapelv természetesen, hogy a médiatörvény az egyházi sajtóra is vonatkozik.

A történelmi egyházakkal közösen delegált képviselőink jelen vannak a TV és Rádiókuratóriumokban, ígyek-zünk rendszeresen beszámoltatni őket.

Magam örülnék, ha többen vállalnának különböző kérdésekben állásfoglalást, cikkírást hetilapunkban. Személyes tapasztalataim megerősítenek ebben. A korrekt kritikát el kell fogadni, ez segít a továbbiakban, de igen fontosak a támogató visszajelzések is. Ezek alapján tudok biztatni arra, hogy ilyen irányban is lépünk előre a sajtómunkában.

Az elmúlt fél év sok eseménye közül még – teljesen szubjektíven – kiemelem az Ausztriai Evangelikus Egyháznál tett látogatásunkat. Élményt nyújtott számomra, sok tapasztalatot, bizonyára hosszú távon is megerősítette a kapcsolatokat, és nem utolsó sorban hozzájárult az Ausztriai Magyar Lelkigondozó Szolgálat helyzetének a rendezéséhez.

Megköszönve figyelmüket, szeretném kérni a konstruktív együttműködést azokban az oktatási és gazdasági témákban, amelyek ma a testület elé kerülnek. Ez utóbbiak közül még kiemelem a hitelfelvételt, amely révén – meggyőződésem szerint – jelentősen felgyorsíthatjuk infrastrukturális fejlesztéseink megvalósítását.

Megköszönöm az Országos Elnökség és az Országos Iroda munkáját, melyek révén az elmúlt fél évben is kiegyensúlyozottan tudtuk teljesíteni feladatainkat, kérem jelentésem elfogadását.

Dr. Frenkl Róbert

Eseménynaptár

- máj. 3. – Országos Elnökség, Országos Presbitérium ülése
- máj. 4. – Országos Közgyűlés
- máj. 5–11. – Erdőbénye, EPMSZ konferencia. Áhítat
- máj. 29. – jún. 2. – Bécs. Egyházi delegáció látogatása az Ausztriai Evangelikus Egyháznál
- jún. 3. – Országos Elnökség ülése
- jún. 13. – Credo szerk. biz. ülés
- jún. 14. – Evangelikus Hittudományi Egyetem tanévzáró
- jún. 16. – Csillaghegy-Békásmegyer. Igé hirdetés
- júl. 1. – Környezetvédelmi konf. Mátrafüred. Előadás a lélek egészségéről
- júl. 2. – Szarvas. Előadás evangelikus pedagógus konferencián (életmód-mozgáskultúra)
- júl. 18. – Megbeszélés az egyházi részvételtől a bűnmegelőzési programban Bárándy Péter igazságügyi miniszternél
- júl. 24. – Szélerőzsa találkozó megnyitója
- aug. 26. – Országos Elnökség rendkívüli ülése
- szept. 5. – Országos Elnökség ülése
- szept. 17. – Oktatási intézmény vezetők ülése
- szept. 20. – Teológiai-etikai biz. ülése
- szept. 21. – EPMSZ elnökségi ülés
- szept. 23. – Ev. Hittudományi Egyetem. Évnnyitó
- szept. 24. – Pécs. Előadás az „Együtt” konferencián. Egyház-lelkiegészség-társadalom
- okt. 1. – Ökumenikus Charta aláírása
- okt. 3. – Országos Elnökség ülése

- okt. 4. – Együttés ülés a Református Egyház elnökségével
- okt. 5. – Faszor Nap
- okt. 8. – Megbeszélés a tábori lelkeszi szolgálatról Iváncsik Imre HM pol. Államtitkárral
- okt. 8. – Sportpályaavató a Hunyady János ált. isk.-ban, Sopron
- okt. 10–11. – Evangelikus pedagógus konferencia – Bonyhád. Előadás: Keresztény értékrend-autonóm személyiség
- okt. 12. – Országos Evangelizáció. Bp.-Deák tér
- okt. 15. – Révfölöp – Felügyelői Konferencia
- okt. 23. – Egyházunk képviselete a Parlament ünnepi ülésén
- okt. 24. – Tárgyalás az OTP vezetőivel
- okt. 25. – Faszor. Díszterem avatás
- okt. 27. – Reformációi kulturális est
- nov. 1–2. – Révfölöp – Felügyelői Konferencia
- nov. 4. – Országos Elnökség ülése
- nov. 6. – Debrecen. Korreferátum a „Vallások együttműködése” konferencián
- nov. 11. – Egyházi eü. centrum ad hoc biz. ülése
- Oktatási biz. ülése
- nov. 19. – Országos Egyház. Sajtótájékoztató

Publikáció

- máj. 5. – Evangelikus Élet, Az imádság titkai
- máj. 12. – Evangelikus Élet, Felügyelői jelentés (részlet)
- máj. 19. – Evangelikus Élet, Anyanyelvünk
- máj. 26. – Evangelikus Élet, Pünkösdi láng
- máj. 29. – Magyar Hírlap, Nemzeti és keresztény
- jún. 2. – Evangelikus Élet, Ne ölj!
- jún. 9. – Evangelikus Élet, Ausztriai mozaikok
- jún. 16. – Evangelikus Élet, Június 16.
- jún. 23. – Evangelikus Élet, Évzáró
- júl. 7. – Evangelikus Élet, Egyházi oktatás
- júl. 14. – Evangelikus Élet, Evangelikus iskola
- aug. 1. – Népszabadság, Vallásháború?!
- aug. 4. – Evangelikus Élet, Egyház és ifjúság
- aug. 11. – Evangelikus Élet, Érintettség, avagy milyen korban élünk
- aug. 18. – Evangelikus Élet, A számok üzenete
- aug.-szept. – Lelkipásztor 8-9., A válás dilemmája
- aug. 24. – Élet és Irodalom, Egészséges értelmiség?
- aug. 25. – Evangelikus Élet, Tanévkezdés
- szept. 5. – Magyar Hírlap, Önsorsrontás
- szept. 8. – Evangelikus Élet, Együtt voltak
- szept. 22. – Evangelikus Élet, Démász elhagyott engem
- szept. 29. – Evangelikus Élet, Rádiómisszió
- okt. 6. – Evangelikus Élet, Egyház és társadalom
- okt. 13. – Evangelikus Élet, Levélváltás romaügyben
- okt. 20. – Evangelikus Élet, 1946. 1956. 1989.
- nov. 3. – Evangelikus Élet, A reformáció és az iskolaügy
- nov. 7. – Soproni Ász, Tóth Éva interjúja
- nov. 10. – Evangelikus Élet, Egyház és család
- nov. 17. – Evangelikus Élet, Az adományok evangéliuma

AZ ORSZÁGOS PRESBITÉRIUM HATÁROZATAI

OP 1-4/11/2002. Határozatok: Az Országos Presbitérium az előző ülés jegyzőkönyvét, az elnök-püspök, az országos felügyelő és az országos irodaigazgató jelentését elfogadta.

OP 5/11/2002. Határozat: A Presbitérium az Evangélikus Mezőgazdasági és Kereskedelmi Szakközépiskola, Kőszeg Alapító Okiratának módosítását elfogadta.

OP 6/11/2002. Határozat: Az Országos Presbitérium összevonja a Berzsényi Dániel Evangélikus Gimnáziumot (Líceumot) és a Hetvényi Lajos Evangélikus Lícium Diákotthont 2003. július 1-i hatállyal. A létrejövő új intézmény szerkezete hat évig nem változtatható meg. Az összevonással járó költségek a két intézményt terhelik. Az új intézmény kötelessége szerződésben rögzíteni a másik két soproni iskola, az Eötvös József Evangélikus Gimnázium és Egészségügyi Szakközépiskola és a Hunyadi János Általános Iskola tanulóinak igény szerinti kollégiumi elhelyezését.

OP 7/11/2002. Határozat: Az Országos Presbitérium az Országos Közgyűlés következő üléséig Tölly Balázst – a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület javaslatára – az Oktatási és Nevelési Bizottság tanácskozási joggal rendelkező tagjának megbízza.

OP 8/11/2002. Határozat: Az Országos Presbitérium a Fasori Evangélikus Gimnázium Igazgatótanácsába a diákok képviselőjeként Csernus Rita tanárnő választását jóváhagyta.

OP 9/11/2002. Határozat: Az Országos Presbitérium a Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium Igazgatótanácsának diákokat képviselő tanárának, Seszták Ilona tanárnőnek megválasztását jóváhagyta.

OP 10/11/2002. Határozat: Az Országos Presbitérium az Aszódi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium Igazgatótanácsába Mekis Ádám lelkészt megválasztotta.

OP 11/11/2002. Határozat: Az Országos Presbitérium elfogadta Bodnár Zsolt lemondását a Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium igazgatótanácsi elnökségéről.

OP 12/11/2002. Határozat: Az Országos Presbitérium Forrás Béla soproni presbitert megválasztotta a Soproni Középfokú Oktatási Intézmények iskolaszékének országos képviselőjévé.

OP 13/11/2002. Határozat: Az Országos Presbitérium szándéknyilatkozat alapján felhatalmazza a szarvasi lelkészt és a déli egyházkerület elnökségét, hogy a szarvasi gimnázium egyházi kézbeadásával kapcsolatos tárgyalásokban eljárjanak.

Határozati javaslat: A Magyarországi Evangélikus Egyház 2002. évi költségvetésének módosítása:

Kiadási oldalon az oktatási intézmények beruházási támogatása rovaton az Evangélikus Hittudományi Egyetem – kollégiumi szárny bővítése – 50 Mft-t terveztünk. A beruházás nem kezdődött meg, tekintettel arra, hogy a 200 Mft-os beruházáshoz nem sikerült állami támogatást biztosítani.

Az összeg felhasználása 2002. évben: 1) Evangélikus Hittudományi Egyetem konyha HACCP előírásai szerinti felújítására 10 Mft; 2) Soproni Berzsényi Dániel Gimnázium tornatermének finanszírozására korábban folyósított kölcsön törlesztésére (Országos Egyház) 30 Mft; 3) Dunakeszi Gyülekezet lelkészlakás rekonstrukciójának I. ütemére 10 Mft.

OP 14/11/2002 Határozat: Az Országos Presbitérium az 50 Mft szétosztását elfogadta.

Határozati javaslat: A 2002. évben ténylegesen 72 Mft-tal magasabb járadék + kiegészítés bevétel felhasználása (adatok Mft-ban): 1) Damjanich utcai lakás felújítására 15; 2) Szőlőtő Alapítvány gondozóházra 6,5; 3) Pétfürdői ingatlan vásárlásra 4,0; – 4) Cinkotai telekre – 10,0; 5) Monori parókia építésére 10,0; 6) Szolgálati gépkocsikra (3 Corsa) 7,0; 7) Tartalékalapra 19,5

Az 1) pontban szereplő lakásfelújítás a nyugalomba vonuló Déli Egyházkerületi püspök lakáskérdésének megoldását szolgálja.

Javaslatba került, hogy az itt biztosított keretet más országos egyházi tulajdont képező ingatlan várható eladásából (Beller Imre utcai, Mogyoród úti faház) származó bevétellel kiegészítve (és csakis ennek erejéig) vásároljunk egy megfelelő ingatlant, amely az Országos Egyház tulajdonát képezné.

OP 15/11/2002. Határozat: Az Országos Presbitérium a 2002. évi költségvetés módosítását elfogadta (amelynek része a 15 Mft lakásra fordítás) és egyben felhatalmazza az Elnökséget, hogy ingatlan vásárlás tekintetében is tárgyaljon, amennyiben ez utóbbi kerül előtérbe, úgy az ingatlan szerzés ügyében rendkívüli közgyűlést kell összehívni.

Határozati javaslat: Az Országos Presbitérium határozza el a nyugdíjba vonuló lelkészek eddigénél jelentősebb támogatását és a támogatás költségvetésbeni biztosítását.

A támogatási rendszer formáját és szabályait az Országos Presbitérium 2003. évi tavaszi ülésén határozza meg.

OP 16/11/2002. Határozat: Az Országos Presbitérium a határozati javaslatot elfogadta.

Határozati javaslat: Az Országos Presbitérium egyetértését fejezi ki, hogy a gyülekezetekben szolgáló lelkészek minimális helyi készpénz illetményének alapja 50 000 Ft

legyen. A tényleges összeget a szolgálati éveknek megfelelő (1,0–2,5) szorzóval kell megállapítani.

Az Országos Presbitérium felkéri az Elnökséget, hogy végeztesen pontos számításokat a fenti rendszer fedezetére oly módon, hogy a fedezetet 50 %-ban az Országos Egyház éves költségvetése, 50 %-ban az e célra bevezetendő külön járulék formájában a gyülekezetek adják. A kiegészítő rendszer 2004. január 1-jén történő bevezetéséhez a gyülekezetek által biztosítandó hozzájárulás összegéről a 2003. év tavaszán tartandó Országos Közgyűlés döntsön.

OP 17/11/2002. Határozat: Az Országos Presbitérium a határozati javaslatot elfogadta.

Határozati javaslat: Az Országos Presbitérium az évek óta halasztott és egyébként indokolt beruházás- felújítások megvalósításához, több pénzintézettel folytatott tárgyalások alapján 500 MFt hitel felvételéről döntsön és e hitelt az alábbi célokra tegye felhasználhatóvá (adatok MFt –ban):

Siófok – orgona építése	10
Szarvaskend – templomépítés befejezése	19
Monor-Bénye-Káva – templomtorony és tető, parókia építés	30
Pesterzsébet – gyülekezeti terem építése	80
Szentendre – templom, lelkészlakás építése	100
Budaörs – templomépítés befejezése	68
Encs – templomépítés befejezése	40
Nagytarcsa – óvoda bővítése	30
Gönyű – imaház építése (reformátusokkal közösen)	10
Kondoros – templom felújítása	15
Nyíregyháza – templom renoválása	15
Csengőd – templom tetőcsere	5
Várpalota – templom renoválása	13
Aszódi Gimnázium – kollégium építése	65

OP 18/11/002. Határozat: Az Országos Presbitérium a határozati javaslatot elfogadta.

Határozati javaslat: Az Országos Presbitérium felhatalmazza az Elnökséget, hogy a teljes egyházi vagyona a legkedvezőbb ajánlatot tevő biztosítóval a biztosítási szerződést vagyoni és autó casco területre vonatkozóan aláírja.

Az Országos Presbitérium felhatalmazza az Elnökséget, hogy a teljes biztosítási díjat a gyülekezetek és intézmények között oly módon ossza meg, hogy az országos egyházi költségvetésben biztosított összeg figyelembevételével az anyagilag önhibájukon kívül erőtlén gyülekezetek mentesüljenek a díjfizetés alól.

OP 19/11/2002. Határozat: Az Országos Presbitérium a határozati javaslatot elfogadta.

Határozati javaslat: A 2003. évi rekonstrukciós állami támogatásból a Magyarországi Evangélikus Egyház részére biz-

tosított keretből a Nyíregyházi Általános Iskolát (épületrekonstrukció) 50 MFt, a Budapesti Kollégiumokat (Rózsák terei épület rekonstrukciója) 30 MFt támogatásra felterjeszti.

OP 20/11/2002. Határozat: Az Országos Presbitérium a határozati javaslatot elfogadta.

Határozati javaslat: A Magyarországi Evangélikus Egyház 2003. évi költségvetése. (melléklet)

OP 21/11/2002. Határozat: Az Országos Presbitérium a Magyarországi Evangélikus Egyház 2003. évi költségvetését elfogadta.

Határozati javaslat: Az Országos Presbitérium hatalmazza fel az Elnökséget, hogy a Magyarországi Evangélikus Egyház 2003. évi költségvetésében gyülekezetek beruházás-felújítási támogatása rovaton szereplő 68 MFt felosztásáról döntsön.

OP 22/11/2002. Határozat: Az Országos Presbitérium az Országos Elnökséget a 68 MFt gyülekezeti céltámogatás elosztásával felhatalmazza.

OP 23/11/2002. Határozat: Az Országos Presbitérium a Magyarországi Evangélikus Egyház Pénztárkezelési Szabályzatát az Országos Közgyűlésnek elfogadásra javasolja.

Határozati javaslat: Az Országos Presbitérium azzal a kéréssel fordul a gyülekezetekhez, hogy 2003. január 1-jétől tegyenek komoly erőfeszítéseket, hogy a lelkészek és nem lelkész alkalmazottak illetményét a közszférában végrehajtott béremelések figyelembevételével emeljék.

Kéri az Országos Presbitérium, hogy a gyülekezetek a lelkészi munka iránti megbecsülésüket anyagilag is juttassák kifejezésre, ezáltal is támogatva a gyülekezetekben folyó lelkimunka békéjét és folyamatosságát.

Az Országos Presbitérium egyrészt kéri a gyülekezetek tagjainak fokozott áldozatvállalását, másrészt maga is erőfeszítéseket tesz az anyagilag önhibájukon kívül nehéz helyzetben lévő gyülekezetekben szolgáló lelkészek illetményének emelésében.

Az Országos Presbitérium javasolja az illetmények 20-30 %-os emelését, természetesen az alacsonyabb illetmények esetén javasolja a lehetőség szerinti magasabb emelést.

OP 24/11/2002. Határozat: A Országos Presbitérium a javaslatot és az abban foglalt 20-30 %-os illetményrendezés ajánlását elfogadja azzal a kiegészítéssel, hogy a Dr. Sólyom Jenő által készített illetménytáblázat kerüljön nyilvánosságra.

Határozati javaslat: Az Országos Presbitérium hatalmazza fel az Országos Elnökséget, hogy az oktatási intézmények 2001. évi kiegészítő támogatásának elszámolási maradványából maximum 20 %-ot az oktatási intézmények rendkívüli beruházási és felújítási, valamint egyéb

kérelmeinek részbeni fedezetére használja fel. A fennmaradó összeg a 2001. évi átlagos tanulói létszám alapján kerüljön folyósításra az érintett oktatási intézményeknek.

OP 25/11/2002. Határozat: Az Országos Presbitérium a határozati javaslatot elfogadta.

OP 26/11/2003. Határozat: Az Országos Presbitérium hozzájárul 7 Mft hitel folyósításához a Luther Kiadó részére. A Kiadó a kölcsönt az öko- és biotermékek forgalmazásával kapcsolatos profilbővítéshez használja fel.

OP 27/11/2002. Határozat: Az Országos Presbitérium az Evangélikus Nyugdíjosztály 2003. évi költségvetését 82 Mft bevételi és 82 Mft kiadási főösszeggel elfogadja.

OP 28/11/2002. Határozat: Az Országos Presbitérium a Partnerhilfe Bizottságba Reisinger Mártát és Tóth-Szölös Mihályt megválasztotta.

Határozati javaslat: Az Országos Presbitérium járuljon hozzá, hogy azok az Országos Egyházi alkalmazottak, akik a közalkalmazotti bérrendezésből kimaradtak, egyhávi fizetést kapjanak, amelynek fedezete rendelkezésre áll.

OP 29/11/2002. Határozat: Az Országos Presbitérium az előterjesztést elfogadta.

OP 30/11/2002. Határozat: A Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Presbitériuma hozzájárul az EBBE (Evangélikus Belmissziói Baráti Egyesület) névhasználatában az „evangélikus” kifejezés hivatalos használatához.

OP 31/11/2002. Határozat: Az Országos Presbitérium elhatározta, hogy a Révfülöpi Evangélikus Oktatási Központ új neve *Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központ, Révfülöp.*

OP 32/11/2002. Határozat: Az Országos Presbitérium a Nyíregyházi Oltalom Hajléktalanellátó Szolgálatot – a korábbi gyülekezeti fenntartásából – országos intézménnyé átszervezte.

OP 33/11/2002. Határozat: Az Országos Presbitérium elhatározta, hogy az országos ingatlan felmérés meglévő listáját 2003. március 31-ig fel kell dolgozni.

JAVASLAT A 68 MFT-OS 2003. ÉVI GYÜLEKEZETI KIEMLT TÁMOGATÁS FELOSZTÁSÁRA

A Magyarországi Evangélikus Egyház Elnöksége a 2002. december 6-án tartott ülésén az Országos Presbitérium felhatalmazása alapján a Magyarországi Evangélikus Egyház 2003. évi költségvetése kiadási oldalán, gyülekezetek támogatása: „egyéb” rovaton szereplő 68 millió forint felosztásáról az alábbiak szerint döntött:

Boba – templom külső tatarozása	6.000.000
Erdőkertés – ökumenikus templom építése	5.000.000
Kemeneshőgyész – templom külső renoválása	6.000.000
Kisbábót – templom tatarozása	4.000.000
Kiskőrös – orgona felújítása	4.000.000
Kővágóörs – gyülekezeti épület külső-belső tat.	4.000.000
Magyarbóly – templom teljes belső restaurálása	6.000.000
Nyírttelek – gyülekezeti ház építése	10.000.000
Ózd – templom toronysisak	4.000.000
Püspökmolnári – imaterem építése	4.000.000
Rábcakapi – egyházi épület felújítása (parókia)	6.000.000
Sárszentlőrinc – templom külső felújítása	9.000.000

AZ EVANGÉLIKUS NYUGDÍJOSZTÁLY 2003. ÉVI KÖLTSÉGELOIRÁNYZATA

BEVÉTELEK:

Járulék bevételek	50 000 000
Közegyházi támogatás	28 000 000
Nyugdíjas offertórium	1 400 000
Kamat	2 600 000
	<u>82 000 000</u>

KIADÁSOK:

Illetmények + járulékok	3 600 000
Nyugdíjkiegészítések	70 000 000
Posta, telefon, banki ktgek	1 000 000
Segély nyugdíjasoknak	1 400 000
Tartalék képzésre	6 000 000
	<u>82 000 000</u>

AZ ORSZÁGOS PRESBITÉRIUM ÁLTAL ELFOGADOTT LEKÉSZI MINIMÁLBÉR TÁBLÁZAT 2003. JANUÁRTÓL

Tájékoztató és javaslat a gyülekezetek felé, a 2003-ban érvényes 50 000 Ft/hó állami minimálbért véve alapul.

Szolgálati év	Szorozószám	Havi fizetés minimálisan
0-2	1	50 000,-
3-5	1,1	55 000,-
6-8	1,2	60 000,-
9-11	1,3	65 000,-
12-14	1,4	70 000,-
15-17	1,5	75 000,-
18-20	1,6	80 000,-
21-22	1,65	82 500,-
23-24	1,7	85 000,-
25-26	1,75	87 500,-
27-28	1,8	90 000,-
29-30	1,85	92 500,-
31-32	1,9	95 000,-
33-34	1,95	97 500,-
35	2	100 000,-

A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ 2003. ÉVI KÖLTSÉGELOIRÁNYZATA

BEVÉTELEK :

A./ CSOPORT

Állami támogatás (járadék + kiegészítés)	936 000
Állami támogatás (SZJA részesedés)	420 000
Házingatlan bevételek (bérleti díjak)	6 500
Kamat	5 500
A./ csoport összesen:	1 368 000

B./ CSOPORT

Állami támogatás (hitoktatás)	170 000
Állami támogatás (oktatási normatíva + kiegészítő)	2 780 000
Állami támogatás (közgyűjtemény)	45 000
Állami támogatás (szoc. normatíva + kiegészítő)	810 000
Állami támogatás (kistélepülési ill. pótlékok)	50 000
Országos járulék	12 450
Kötelező offertóriumok:	
	700
	700
Templomépítési offertórium - Nyugati Egyházkerület	600
Gyógykezeltetési offertórium	1 400
Ifjúsági offertórium	1 300
Nyugdíjas offertórium	1 400
Szórvány offertórium - Déli Egyházkerület	500
Szórvány offertórium - Északi Egyházkerület	500
Szórvány offertórium - Nyugati Egyházkerület	400
Biblia offertórium - Déli Egyházkerület	500
Biblia offertórium - Északi Egyházkerület	400
Biblia offertórium - Nyugati Egyházkerület	400
Missziói Offertórium	1 200
GAS - Déli Egyházkerület	1 000
GAS - Északi Egyházkerület	1 400
GAS - Nyugati Egyházkerület	1 400
Külföldi segélyek:	
Bajor segély	22 000
LVSZ segély	10 000
GAW segély	6 000
Partnerhilfe	40 000
Hitelfelvétel	500 000
B./ csoport összesen:	4 459 250
MINDÖSSZESEN:	5 827 250

KIADÁSOK:

A./ CSOPORT

Országos Egyház működési költségei:	
Illetmények	84 060
Megbízási díjak	9 000
Költségtérítések	5 300
Törvényes terhek	19 500
Átvitel:	117 860

	<u>Áthozat:</u>	<u>117 860</u>
Dologi kiadások:		
Biztosítás		2 500
Irodai kiadások, sokszorosítás		4 000
Posta, telefon, banki költségek		11 000
Sajtó előfizetések		300
Takarítás, karbantartás		1 500
Bérletek, útiköltség, napidíjak		3 300
Gépkocsi fenntartás		5 000
Közüzem díjak		5 000
Házfenntartási kiadások		10 000
Reprezentáció		1 500
Felszerelések		6 000
Számítástechnika		12 600
<i>Intézmények támogatása (működési):</i>		
Nyugdíjosztály		28 000
Egyházkerületek működésére:		
Déli Egyházkerület - személyi + járulék		12 000
Déli Egyházkerület - dologi kiadás		16 000
Északi Egyházkerület - személyi + járulék		16 000
Északi Egyházkerület - dologi kiadás		15 000
		11 000
Nyugati Egyházkerület - dologi kiadás		15 000
Evangélikus Hittudományi Egyetem		32 000
Luther Kiadó		13 000
Révfülöpi Oktatási Központ		15 000
Fóti Kántorképző		9 000
Piliscsaba		12 000
Cinkotai Missziói Központ		2 000
Telekgerendás		1 000
Luther Otthon		7 500
Egyházmegyéek támogatása		18 000
<i>Külföldi kiadások:</i>		
Nemzetközi tevékenység, tagdíjak		16 000
Határon túli magyarok		6 000
<i>Missziói munka:</i>		
Ifjúsági Bizottság		9 000
Gyermekebizottság		5 000
Tömegkommunikációs Bizottság		9 000
Missziói Bizottság		6 000
Női Bizottság		3 000
Egyéb bizottságok		2 500
Egyetemi Gyülekezet		4 300
Konferenciák		2 000
Énekkarok, zenei táborok		9 000
Külmissziói Egyesület		1 100
Kórház és börtönmisszió		900
<i>Egyesületek, alapítványok támogatása:</i>		
Evangélium Színház		2 900
Keresztény-Zsidó Társaság		300
FÉBÉ Egyesület		1 400
EKE Alapítvány		400
Európai Protestáns Magyar Szabadegyetem		300
Városmajori Alapítvány		500
Diakóniai Testvérszövetség		300
Sárszentlőrinci Népfőiskola		1 500
Keresztyén Ifjúsági Egyesület		400
	<u>Átvitel:</u>	<u>484 860</u>

	<u>Áthozat:</u>	<u>484 860</u>
MEVISZ		1 200
Egyéb		500
<i>Ökumenikus kapcsolatok:</i>		
Ökumenikus Tanács		5 500
Theológiai Szemle		300
Protestáns Napok		600
Sajtó kiadványok		800
Magyar Ökumenikus Szeretetszolgálat		1 500
Bibliatársulat Alapítvány		1 500
Ökumenikus Tanulmányi Központ		400
Protestáns Missziói Tanulmányi Intézet		500
Egyéb		500
<i>Központi beruházások:</i>		
Szolgálati gépkocsik		18 000
Fóti Kántorképző - orgona		7 000
Üllői úti székház		30 000
Piliscsaba, Missziói Otthon		20 000
ZMC eszközbeszerzés		8 000
Sárszentlőrinci Népfőiskola - bővítés		3 000
Középhalmi Missziói Alapítvány - konyha		3 000
KIE tábor - balatongyöröki tábor építése		3 000
<i>Oktatási intézmények beruházási támogatása:</i>		
Alberti Óvoda - felújítása		5 000
Fasori Gimnázium - különböző rekonstrukciós munkákra		22 000
Győri Oktatási Központ - tanterem bővítésre		5 000
Nyíregyházi Gimnázium - tatarozására		10 000
Orosházi Iskola - felújítási munkákra		10 000
Sopron, Hetvényi Kollégium - felújításokra		10 000
		8 000
Váci Óvoda - felújítására		10 000
<i>Szeretetotthonok beruházási támogatása:</i>		
Budai Szeretetotthon - rekonstrukció		10 000
Lajoskomárom - szeretetotthon bővítése		13 000
Pécs- szeretetotthon rekonstrukciója		50 000
<i>Gyülekezetek támogatása:</i>		
Járadékfizetés		72 000
Működési támogatás		20 000
Felújítási támogatás (egyházm. keretek)		90 000
<i>Kiemelt támogatások:</i>		
Bakonyszentlászló - templom renoválásra		10 000
Balatonszepezd - templom renoválásra		6 000
Dunakeszi - parochia rekonstrukcióra		20 000
Egyházaskozár - torony felújításra		4 000
Gyöng - parochia befejezéséhez		7 000
Kaposvár - templomtatarozásra		15 000
Pápa - gyülekezeti ház tatarozása, felújításra		8 000
Pilis - parochia épület tatarozásra		12 000
Szolnok - parochia átalakításra		20 000
Egyéb		68 000
Széchenyi Tervpályázat - önrész		30 000
Polgári szolgálatos katonák étkezési hozzájárulása		1 200
Nyugdíjba vonuló lelkészek támogatása		6 000
Központi illetménypótlékok		20 000
Hitelkamat		47 000
Képzési támogatások		2 000
Vagyonbiztosítás kiegészítése		3 000
	<u>Átvitel:</u>	<u>1 204 360</u>

	Áthozat:	1 204 360
<i>Gyűjtemények kiegészítő támogatása</i>		13 220
<i>Országosan ösztönzött célok:</i>		
Ifjúsági pályázatok kiegészítése		3 500
Missziói pályázatok kiegészítése		1 500
Számítógép, sokszorosítógép program		14 000
Országos találkozók		7 000
<i>Egyházi személyek eb. + nyb. járuléka</i>		69 500
<i>Zsinat költségei</i>		6 000
<i>Pedagógus vezetőképzés</i>		1 500
<i>Bíróságok költségei</i>		600
<i>Belső egyházi kárpótlás</i>		20 000
<i>Előre nem látottak</i>		6 820
<i>Költségvetési tartalék</i>		20 000
A./ csoport összesen:		1 368 000

B./ CSOPORT

<i>Hitoktatás</i>	170 000
<i>Oktatási intézmények (normatíva + kiegészítő)</i>	2 780 000
<i>Közgyűjtemények működése:</i>	
Személyi + járulékok	36 260
Dologi	8 740
<i>Szeretettotthonok (szoc. normatíva + kiegészítő)</i>	810 000
<i>Kistélepülési ill. pótlékok</i>	50 000
<i>Országos járulék terhére:</i>	
Nyugdíjostálya	8 300
Központi illetménykiegészítés	4 150
<i>Kötelező offertóriumok terhére:</i>	
	700
	700
Templomépítési offertórium - Nyugati Egyházkerület	600
Gyógykezeltetési offertórium	1 400
Ifjúsági offertórium (Pályázat)	1 300
Nyugdíjas offertórium	1 400
Szórvány offertórium - Déli Egyházkerület	500
Szórvány offertórium - Északi Egyházkerület	500
Szórvány offertórium - Nyugati Egyházkerület	400
Biblia offertórium - Déli Egyházkerület	500
Biblia offertórium - Északi Egyházkerület	400
Biblia offertórium - Nyugati Egyházkerület	400
Missziói Offertórium (Pályázat)	1 200
GAS - Déli Egyházkerület	1 000
GAS - Északi Egyházkerület	1 400
GAS - Nyugati Egyházkerület	1 400
<i>Külföldi segélyek terhére:</i>	
Bajor segély	22 000
LVSZ segély	10 000
GAW segély	6 000
Partnerhilfe	40 000
<i>Hitel terhére beruházás támogatások</i>	500 000
B./ csoport összesen:	4 459 250
MINDÖSSZESEN:	5 827 250

EGYHÁZKERÜLETEK

DÉLI EVANGÉLIKUS EGYHÁZKERÜLET

Püspöki jelentés a 2002. november 8-i
kerületi presbitei ülésen és közgyűlésen

„Gyógyulást a világnak!” – ez a Lutheránus Világszövetség 2003. július 22–31. között a kanadai Winnipegben tartandó legközelebbi világgyűlésének jelmondata. A világ evangélikus egyházainak közössége úgy választotta ezt a mottót, hogy meggyőződött arról, sokféle betegségben szenvedünk, testi-lelki-szellemi értelemben, és szükségünk van a gyógyulásra. Akár a világ egészét nézzük, akár saját házunk táját, egyházunkat vagy a magyar társadalmat, sok okunk lehet panaszra. Pedig még nem is említettem a saját egészségünket! A kérdést nem lehet elintézni azzal, hogy emberi alapmagatartás, borúlátás, peszsimizmus vagy derűlátás, optimizmus lehet világképünk, emberképünk és sokszor istenképünk mögött. Mások úgy gondolkoznak, hogy kimutathatóan változnak a pozitív, előbbre vivő, forradalmi, megújító korszakok a történelemben, amikor minden sikerül, akár a nemzetek nagyobb távlatú történelme, akár a bölcső és koporsó közé szorított humánunk számára, majd jönnek rettentő hullámvölgyek, mint a világháborúk voltak vagy 1956 levert forradalma, amikor elhagy egyént, családokat, nemzeteket és emberiséget is a jobb megértés, az előbbre vivő szándék, a közösségért vállalt áldozat.

Előző közgyűlési jelentésemben részletesen foglalkoztam egyházunkon belüli sötétlátási kísértéseinkkel, amikor csoportok verődnek össze azon kritikai jelszavak mentén, hogy Evangélikus Egyházunkban semmi sem jó, belekerültünk egy olyan „fogságba”, ahol igehirdetés, teológiai oktatás, egyházi adminisztráció mind-mind elmarasztható. Vajon miért kerülnek felszínre ezek a hangok újra és újra a legutóbbi húsz-huszonöt évben? Megmagyarázható ez azzal, hogy előtte a diktatórikus társadalmi és egyházi viszonyok nem engedték kimondani, nem adtak lehetőséget „kiordítani” azt, ami fáj? Miért nem veszünk észre viszont sokszor azt az áldást, azt a szabadságot, azt a szabadságot, amit ajándékba kaptunk?

A meghirdetett világgyűlési jelszó nem egyszerűen csak „magától” vagy „magunktól” való gyógyulásért kiált. Az Egyház Urának évszázadok alatt megtapasztalt, Isten népében, az egyházban és rajtunk keresztül a teremtett világban végzett gyógyító-üdvözítő tevékenységére csodálkozhatunk rá. Ő még az én bűneimet is megbocsátja, még a legreménytelenebb társadalmi kisértésért elszenvadni

kénytelen egyháznak is reménységet kínál. Jézus Krisztus küldetése, élete, halála és feltámadása tudatában kell értenünk a „Gyógyulást a világnak!” jelszót. A kérdés viszont az, mennyiben tudunk gyógyító akaratának, üdvözítő erejének eszköze lenni.

Ha az amerikai Worldwatch Institute évente kiadott jelentéseire gondolunk és ebben a sorozatban „A világ helyzete 2002 – A fenntartható fejlődésről” (Föld Napja Alapítvány, Budapest) című legutóbbira, vagy Borhidi Attila „Gaia zöld ruhája” (Magyar Tudományos Akadémia, Budapest, Budapest 2002) könyvére természeti környezetünk helyzetéről, akkor vegyes eredményeket találunk. Egyrészt elszomorodhatunk, mert világunk természeti kincsei az emberi felelőtlenség, haszonvágy, hozzá nem értés és korrupció miatt rohamosan fogynak, ugyanakkor előremutató, megtartó, környezetjavító programokról is tudhatunk, és ezekben kicsiben és nagyban mindnyájan részt vállalhatunk.

Az embervilág léleképítő, közösségteremtő feladatai is helyet kaphatnak a programokban. Egyházkerületünk élete kis szakaszának vizsgálatakor úgy tudok beszámolni az elmúlt időszakról, hogy nyitva maradjon a figyelmünk az ökumené nagyobb távlati és a geopolitikai összefüggések adta társadalmi-nemzetközi, egész Kárpát-medencénkre kiterjedő feladataira is.

1. Egyházkerületünk élete – 2002. április–november

Április 26-án tartott presbiteri ülésünk és közgyűlésünk után másnap, április 27-én Kerületi Missziói Napot tartottunk Szegeden. A gyülekezet kisméretű temploma helyett kitűnő szervezéssel a helyi új piarista gimnáziumban és templomban kaptunk helyet. Dicséret illesse a szegedi gyülekezet vezetését és tagjait, valamint a lelkes szervezőgárdát. Ugyanazon a szombaton két másik egyházkerületünk is missziói napot tartott Miskolcon és Pápán, és ennek szimbolikus jelentősége van. Ha nem is mozdult meg minden egyházközösségünk, mégis országosan próbáltunk léleképítő és közösségépítő missziói egyházként megmutatkozni.

Az az általános tapasztalat, hogy míg országos evangélizációinkra az országból nagyjából mindig ugyanaz a kör látogat el Budapest-Deák térre, addig a Kerületi Missziói Napok látogatottsága összetettebb. Az egyik gyülekezetben panaszkodott valaki, hogy a lelkész nem vitte magával, pedig befért volna az autóbuszba, mert nem jelentke-

zett időben előre. Várhatja, hogy ez a testvér legközelebb jelentkezik majd akár előbb, akár később! A másik gyülekezetben a lelkész talpraesettebbnek bizonyult. Főlragadt a kertből egy összecuszkható széket, és azt mondta, ha nem lenne majd hely, itt van egy szék, megoldjuk a problémát.

Június 1-jén Soltvadkerten tartottunk Kerületi Presbiteri Találkozót. A zsúfolásig megtelt Találkozások Háza helyett a templomban fértünk csak el. Külön színfoltot jelentettek az óvodások műsora és a zenei kísérőműsor. A megszokott esperesi pontos vezetés, a gyülekezet presbiterjeinek és asszonyainak szívélyes vendéglátása, a gondosan előkészített program emlékezetes marad. Mindkét alkalomnak nagy ajándéka volt, hogy távolabbi-közelebbi gyülekezeteink tagjai csoportos beszélgetések, hitbeli, egyházvezetési, gyermeknevelési tapasztalatok cseréje révén egymás hite és reménysége erőterében közelebb kerülhettek az egyház Urához, Jézus Krisztushoz. Az is fontos, hogy egy-egy ilyen találkozón elhangzó, de nemcsak az ottaniak, hanem egyházunk egésze számára fontos mondanivalóink odakerüljenek gyülekezeteink széles nyilvánossága elé. Így hadd emeljem ki, hogy Dr. Simor Ferenc kerületi presbiterünknek a korábbi Bonyhádon tartott rendezvényünkön tartott, a Tolna-Baranyai Egyházmegye, közelebből Siklós és környéke megrázó szörvénnyeljárásáról szóló előadását megjelentettük a Lelkipásztor folyóiratunkban. Sokakat megérintett az őszinte helyzetfeltárás, mögötte a kitelepítések által megtépzott, a kisebbségi sors által úgyis hátrányokat szenvedő gyülekezeti lét és a mindezek ellenére megszólaló csöndes hitvallás.

Július 1–3. között Szarvas-Ótemplom egyházközsége vendégei voltunk az Országos Pedagógus Konferencia eseményeivel. A zsúfolt program és a hőség nem gátolta az élénk eszmecserét. Különösen is nagy figyelmet kell szentelnünk iskoláink tanáira, hiszen ők sokszorozzák meg mindazt, amit egyházi iskolaként nyújthatunk abban a magyar társadalomban, ahol újra növekedni látszik az egyházellenesség, és mintha sok területen kiújulna a sokszor már elfeledni látszott „világnézeti harc”, csak most politikai jelszavak mentén. A kétszáz éves szarvasi gimnázium története igen érdekes, hiszen 1802-ben Mezőberényben alapították, majd Szarvasra került, és ma az állami Vajda Péter Gimnázium a jogutódja. November 9-én a szarvasi Ótemplomban, Tessedik Sámuel templomában emlékezünk az alapításra, majd Mezőberényben ugyanazon nap délutánján emléktáblát leplezünk le.

Július 13-án Békéscsabán felavattuk a Szeretetotthon új szárnyát. Ez a szinte két évente megújuló intézményünk most elérte ezzel a továbbépítéssel az adott helyen és körülmények között fejlesztési lehetőségeinek végső pontját.

Július 24–28 között rendezte meg egyházunk Ifjúsági Osztálya a Szélerőzsa találkozót, és ezen kerületünkben is sokan vettek részt. Természetesen nem csupán ez az egy ifjúsági rendezvényünk volt a nyáron. Gyülekezetek, egy-

házmegyék magukban vagy más szervezetekkel együtt, ökumenikus összefogással igyekeznek kihasználni iskolai és kollégiumi intézményeink adta lehetőségeinket a nyári szünetben. Ezekre a rendezvényekre a szomszéd országok magyar gyülekezeteinek fiataljai is meghívásokat kapnak, a részvételüket pedig anyagilag támogatja egyházunk. Sajnos, eddig kevés figyelmet tudtunk fordítani kerületünk egyik, sok lehetőséget magában rejtő helyének, a Békéscsaba melletti Telekgerendás központjának megfelelő kiépítésére. Itt új templom épült tíz évvel ezelőtt, de még ez a jubileum is szűk gyülekezeti keretek közé szorult, sajnos. Itt szeretném felhívni a figyelmet arra, hogy egyházi életünk számára fontos minden ilyen esemény ünneppé tétele. Tudom, ez sokszor fáradóásokat jelent a lelkészek számára, de a helyi egyházközségnek, sőt a helyi településnek ez ünnepet, örömet, számunkra pedig miszsiói, közéleti jelenléti lehetőséget jelent. Ha egy ilyen alkalmat a helyi vagy közeli kábel-televízió, a helyi és megyei lapok is figyelemre méltatják, és miért ne lehetne a lelkész vagy a felügyelő vagy valaki a helyi evangélikus közösségből jó viszonyban, ismeretségben a tömegtájékoztató eszközök munkatársaival, akkor elértünk valami fontosat. Ma nem szabad az egyháznak behúzódnia a templom hűvösébe, mintegy „gettóba”, hanem oda kell állnia üzenetével, példászerű rendezésével, a közjóért tett eredményeinek bemutatásával a társadalom szélesebb körei elé.

Tizenöt éves püspöki szolgálatom egyik kudarca, hogy akadnak gyülekezetek, ahol az elmúlt másfél évtizedben semmiféle olyan esemény sem történt, amelyik megérdemelte volna, hogy meghívják rá a püspököt. Természetesen nem ez az általános kép, mert viszont akadnak olyan buzgó, élettel teli egyházközségek, ahol egy-egy évben akár négy-öt nagyszerű alkalmat rendeztek. Jövőre, búcsúzó püspöki jelentésem mellékleteként felsorolom majd a szolgálataimat és azokat a gyülekezeteket is, amelyekről most elmarasztalólag szóltam.

Augusztus 2–5. között küldöttséggel Svédországban, Linköpingben jártunk. Ez a püspökség 1997 óta testvéregyházi kapcsolatban áll a Déli Egyházkerülettel. Amint arról egyházi és világi sajtóban és a TV 1 beszámoló filmjében is értesülhettünk, Linköping városa és az evangélikus püspökség Raoul Wallenberg svéd budapesti diplomata 90. születése napja alkalmából emlékművet emelt a világháború szörnyűségei között bátor helytállással tízezreket a haláltáborokba irányított zsidók közül megmentő mártírnak, akit a szovjet hadsereg elhurcolt, és máig sem ismert körülmények között halt meg valahol egy szovjet börtönben.

A város Wallenberg terén felállításra került a budapesti Wallenberg utcában látható, Bottos Gergő Gábor 1989-ben készített bronz domborművének másolata. A gyönyörű katedrálisban a leplezés előtt ünnepi istentisztelet volt, amelyen Martin Lind püspök és én szóltunk. Velünk volt Dr. Schweitzer József főrabbi és Dr. Lazarovits Ernő professzor, mindketten a holocaust horrorjának és terrorjá-

nak megélő és túlélő, akik az emlékmű leleplezésénél beszélhettek. Az ünnepi megemlékezést Wallenberg testvére, Nina Lagergren asszony tartotta.

Miért éppen itt, Linköpingben történt ez a megemlékezés? A magyarázat az, hogy Wallenberg ükapja, Marcus Wallenberg a 18. században Linköping püspöke volt. A Linköpingi Egyházkerülettel a testvéregyházi szerződést ez év januárjában 2003 végéig hosszabbítottuk meg.

A szeptember 7-én Kistormáson tartott „Heimattreffen” eseményére hadd térjek ki külön a hasonló események közül. Új népszámlálási statisztikánk szerint ebben a községben ma hét evangélikus él. A hajdan virágzó és 1930-ban 930 lelket számláló egyházközséget a kitelepítés sújtotta. Temploma romos volt, tornyát a katonaság különleges akciójával, helikopterrel tudtuk megroggyant süvegétől megszabadítani. Most renoválásra került a templom, sokan jöttek vissza a régi lakosok közül. Rendbe tették a temető nagyobb részét is. Megható ünnep volt a kétnyelvű, egyszívű istentisztelet! Sorolhatnék még számos hasonló ünnepet Tolna-Baranya egykor hatalmas gyülekezeteiből. Nagy kérdésünk, mi lesz a sok romos templomunkkal ezen a vidéken, ahol alig-alig élnek már evangélikusok, és a kitelepített generációk is egyre idősebbek.

Szeptember 27–30. között ünnepeltük a bajorországi Schrobenuhausen városában, München mellett a magyar-bajor testvéregyházi kapcsolatok tizedik évfordulóját. 1992 őszén a Schweinfurtban tartott zsinaton írtuk alá Hanselman püspökkel ezt a megállapodást először három évre. Majd Regensburgban 1995-ben öt évvel hosszabbítottuk, és 2000-ben Budapesten újra öt évvel, tehát 2005-ig szólóan érvényes. Tíz év eredményei, örömei, fejlődése került elő beszámoló, fotókiállítás, szakmai megbeszélések és fórumok keretében. A közös istentiszteletek élménye, a színes vendéglátás, az énekarok szereplése, a nagyszerű magyar fúvósok, a kirándulások és a sok-sok beszélgetés sokáig kísér mindnyájunkat. Magyarországról kb. 120-130 vendég volt Schrobenuhausenben, és a bajorok meghívták a kapcsolatunk érdekében munkálkodó régebbi munkatársakat és Szalay István egyházügyi államtitkárt és Platthy Iván kormánytanácsadót, akik az állam-egyház viszonyáról adtak tájékoztatást. Az elmúlt tíz év fejlesztései, számos templomunk építése, közöttük a Dunaújvárosban, Budapest-Budahegyvidéken, Balatonbogláron és másutt vagy szórványlelkészeink gépkocsijai, számos ösztöndíjas tanulmány Erlangenben vagy Neuendettelsauban, mind-mind nem lennének meg a bajor segítség nélkül.

Végül hadd térjek ki az október 24–25-én Budapest-Deák téren rendezett nemzetközi tudományos konferenciánkra, Kossuth Lajos és az egyházak kapcsolatáról. Magyar és Kárpát-medencei szakemberek ökumenikus megközelítésű előadásait hallhattuk, közöttük több új kutatási eredményről szóló, eddig nem ismert tények beszámolóját. Illesse dicséret három gyűjteményünk, a levéltár, a könyvtár és a múzeum vezetőit és a konferencia lel-

kes szervezőjét, Kertész Botondot, akik előkészítették a tanácskozást. A konferencia zárása templomunkban egyúttal Kossuth-ünnepség volt liturgikus keretben. Ezen hangzott el Dr. Fabiny Tibor professzorunk konferenciái előadása az evangélikus Kossuthról, és megkoszorúztuk azt a keresztelődmedencét, ahol Kossuth két fiát keresztelték meg. Az a reménységünk, hogy a konferencia előadásait kiadványban megjelentethetjük majd a közeli jövőben.

2. Ökumenikus kapcsolataink

Sokoldalú ökumenikus kapcsolataink területéről hadd szorítkozzam most csak néhány fontos esemény beszámolójára. Június 9–13 között az ausztriai Gallneukirchenben jártam Dr. Szentpétery Péterrel együtt a Leuenbergi Egyházi Szövetség tanulmányi konferenciáján. Augusztus 30. – szeptember 6. között a németországi Würzburgban tartottuk a Lutheránus Világszövetség és a Vatikán teológiai párbeszéde következő soros évi ülését. Szeptember 8–17. között a Lutheránus Világszövetség Végrehajtó Bizottsága és Tanácsa ülésén vettem részt Luther városában, Wittenbergben. Ez az ülés azért is fontos volt, mert előkészítette a 2003 nyarán a kanadai Winnipegben tartandó világgyűlést.

Az elmúlt évtizedekben egyházunk a maga nagyságrendjénél jóval jelentősebb mértékben tudott részt vállalni a nemzetközi ökumenikus mozgalomban és az itthoni ökumenében is. Jelentős nemzetközi egyházi szervezeti pozíciókat kaptunk, szakembereinket különböző területeken foglalkoztatták a teológiai párbeszédekben. Belejárítottuk ebbe a folyamatba, hogy külföldön élő magyar lelkészek és teológusok segíteni tudtak a hazaiaknak. Ebből a szempontból azonban most korszakváltás előtt állunk, mert a következő év egyházi nagygyűlésein kevés a reményünk ezen kiváltságos helyzetünk folytatására. A lelépő idősebb nemzedékek utánpótlásaként vannak ugyan tehetséges és nyelveket tudó, teológiailag jól képzett fiatalok, a nemzetközi szervezeteknél bevezetett ún. „kvóta-rendszer” miatt hátrányban vannak az európaiak. Ez a rendszer azt jelenti, hogy meghatározott százalékban lehetnek egy-egy szervezeten belül geográfaiilag, nemek és lelkész-nemlelkési státuszban levők, fiatalok és idősebbek. Egy valami azonban bizonyos, a teológiai szakértelmet, a jó minőségű munkát mindenütt értékelik, és ez előbb-utóbb eredményeket hozhat nemzetközi ökumenikus szinten.

3. Belső egyházi rendünk néhány kérdése

Kötelességem néhány olyan belső egyházi problémáról beszámolni a Presbitériumnak és a Közgyűlésnek, amelyek súlyosan érintik az egyes gyülekezeteket, egyházmegyéket, de sajnos, az egyházról szóló előnytelen hírek egész egyházunk, sőt egész hazai keresztyénségünk hitelét is rontják.

a) A Szarvas-Újtemplomi Egyházközség lelkésze, De-me Zoltán ellen hosszú fegyelmi eljárás végén megszületett a másodfokú jogerős bírósági ítélet. Ez „elmozdítás a viselt tisztségből” ítélet volt, azaz a panaszlottnak ottani lelkészi állását fel kell adnia, és más munkahelyet kell keresnie. Az ítélet végrehajtását bonyolítja, hogy lelkész házaspárról van szó, ahol a feleség is gyülekezeti lelkész, tehát mindkettőjüknek távozniuk kell, noha a feleség ellen nem folyt fegyelmi eljárás.

Az elmúlt napokban országos főügyészünk a jogerős ítélettel kapcsolatban felülvizsgálati kérelmet terjesztett be az Országos Bírósághoz. Az ügyre vonatkozó levélváltást mellékeljük. Szerinte az elmozdítás a viselt tisztségből fegyelmi büntetés nem vonatkozik a gyülekezeti lelkészi állás elhagyására. Országos Bíróságunknak volt már precedens ítélete egy másik lelkész ügyében, ahol egyértelműen kimondták, hogy ez a fegyelmi büntetés a helyi lelkészi állás elhagyását jelenti. Az ítélet jogerős volta és a megfelelő határidők letelte után egyházkerületünk elnöksége felszólította a panaszlottat az ítélet végrehajtására.

b) Csabacsüd egyházközségéből levelek, személyes panaszok tömege árad hivatalainkhoz Láng Pál lelkész szolgáltatásával kapcsolatban. Jelenlegi törvényeink nem teszik lehetővé, hogy egy-egy gyülekezet „felmondjon” a lelkészének. A zsinat elé kerül hamarosan az az új törvénytervezet, amelyik szerint erre is lehetőség lesz. Mivel a panaszlott segédlelkészi státuszban helyettes lelkészként tevékenykedik a gyülekezetben, bármikor el tudom helyezni onnan, a kérdés csupán az, hová küldjem, melyik gyülekezet hajlandó fogadni. A döntést nagyon hamar meg kell hoznia a kerületi elnökségnek, mert december 8-án a templom 50 éves évfordulóját ünnepeljük és erre meghívtak.

c) Több egyházközséggel, egyházközségi vezetőséggel kapcsolatosan adódnak arra vonatkozólag rossz tapasztalatok, hogy nem tartják be az előírt egyházi belső rendet. Így kerül sor több helyen olyan liturgiai változtatásokra, amelyek eldöntésére a presbitérium vagy maga a lelkész nem jogosult. Az egységes liturgia, istentiszteleti rend betartására felhívom minden testvérünk figyelmét! Ágendánkon belül vannak változtatási lehetőségek, pl. van énekes liturgiánk is, de egyénieskedő rendet ne vezessünk be.

Ebbe a körbe tartozik a templomi felszerelések, az oltárra helyezhető és nem helyezhető dolgok kérdése. Vigyázzunk az oltár és terítői tisztaságára, az úrvacsorai edények megfelelő állapotára. Ahol nincs megfelelő nagyságú kehely vagy kancsó vagy paténa, jelentse be a püspöki hivatalban, és aránylag megfizethető áron beszerezhető ma már minden, kívánság szerint. Általában ezüstözött úrvacsorai edényeket használunk, mert az aranyozottak azt a benyomást kelthetik, hogy érdemes betörni és ellopni azokat.

Műemlékként számon tartott és műemlék-jellegű templomaink berendezési tárgyait, belső berendezéseit Országos Építészeti és Műemléki Osztályunktól kért és kapott előzetes engedély birtokában lehet csak kicserélni vagy restauráltatni. Szakrestaurátorokat az Országos

Múzeum a restaurátori kamara tagjai közül ajánlani tud. Elrettentő példaként tudom felhozni a békéscsabai nagytemplomban történeteket, ahol az eltűnt és helyettesített oltárfeszület helyett megrendeltek egy olyan oda, a templom és oltár stílusához egyáltalán nem való feszületet. Ez valahol egy ma épült modern templomban jó szolgálatokat tehet, a patinás környezetben minden erőltetett magyarázat és amatőr jószándék ellenére viszont durva stílusrombolás. Ezt onnan el kell távolítani, és helyébe a templom stílusához illő, megfelelő nagyságú feszületet kell beszerezni.

4. Egyház és állam, egyház és kormány

A rendszerváltoztatás idejére visszagondolva összegezhethetjük az egyház és állam, egyház és kormány kapcsolataira vonatkozó kérdéseinket abban a megállapításban, hogy 1989-1990-ben olyan változások történtek társadalmunkban, amelyek hatását, eredményeit azóta is igyekezzünk feldolgozni. Ki merete volna közülünk előtte azt gondolni, hogy ajándékként hull az ölünkbe háború és vér nélkül egy olyan új rendszer, amelyik visszaadja az egyházak és egyének szabadságát, és államosított intézményeink újra egyházi kézbe kerülhetnek. A kormányváltozások kapcsán tapasztalatokat szerezhettünk országosan és helyi önkormányzatok vonatkozásában is, mit jelentenek a különböző pártpolitikai irányok.

Újra hangsúlyozom, hogy az egyházak igenis politizálnak, azaz munkálkodnak a közjó érdekében, mert a politika szó eredeti értelme a közjó, a város, az ország javának keresése. Ugyanakkor a mai túlpártpolitizált társadalmunkban nagyon erősen kell vallani, hogy az egyház nem pártpolitizál! A politika sokkal fontosabb dolog, mindnyájunk javáról van szó, mintsem át lehetne engedni csupán a különböző pártok tevékenységének. Különösen is helyi, önkormányzati szinten fontos látni, mennyire sokan indultak függetlenként. Jelentésem melléklete az az összefoglaló, amelyikből megtudjuk, hány lelkészünk került be az önkormányzati testületekbe és hol.

Ide kívánczik még egy megjegyzés, emlékezve a legutóbbi, sok vihart kiváltó választási kampányküzdelmekre. Mivel az egyházak erkölcsi alapállása igei-szentírási és értékrendszerünk is ehhez igazodik, azt meg tudjuk állapítani, melyik csoport, szerveződés vagy párt programja, tevékenysége áll közelebb hozzánk és értékeinkhez, és melyik csoport van távolabb, esetleg éppen ellensége annak, amit mi hirdetünk, és megélni szeretnénk.

A mai társadalmi-politikai helyzetben most az a nehézségünk, hogy a jelenlegi kormány egyházpolitikáját még nem ismerjük. Nem volt még találkozás a kormány vezetőivel és sokszor különböző miniszterek és államtitkárok, sőt maga az egyházügyi államtitkár is ellentmondásosan nyilatkozik. A már említett bajorországi találkozón azt hallottuk tőle, hogy most készíti a kormány egy-

házipolitikai téziseit. Ehhez az a javaslatom volt, hogy mindenképpen vegye bele a tömegtájékoztatási eszközök, főleg a televíziós csatornák erősakmentesítésének kérdését gyermekeink és ifjúságunk védelmében. Kíváncsian várjuk, mikor születik meg a program, és szeretnénk, ha nem kinyilatkoztatásként kapnánk, hanem lehetőség lenne a párbeszédre. Különösen is azért szeretnénk hozzászólni jövőnk alakításához, mert vannak annak jelei, hogy itt-ott felerősödik a korábban már abbahagyott „világnézeti harc” egyházellenessége, és kísért az 1989 előtti múlt.

5. Püspökválasztás

Erről a kérdésről külön napirendi pont szól, ezért itt csak arra hívom fel a figyelmet, hogy a következő presbiteri ülésen és közgyűlésen kívánom betérjeszteni, 2003. április 25-én a 15 éves püspöki működésemről szóló jelentésemet, és utódom személyének ismeretében kívánom őt ajánlani a Presbitérium és a Közgyűlés és az egész Egyházkerület szeretetébe és bizalmába. Természetes, hogy a választási jelölés, a szavazás az újonnan hozott, egységesített törvény alapján történik majd. Ennek a törvénynek szövegét minden Presbiter Testvérem a most megjelent Evangélikus Közlöny példányával megkapja.

Püspöki búcsúzásként minden egyházmegyét meglátogatók még áprilisig, főleg a Lelkeszi Munkaközösségek alkalmait.

Az előttünk álló ádventi időre és karácsonyra Isten áldását kérve mindnyájunk számára, idézem a mai Útmutató-igét: „Állhatatosságra van szükségetek, hogy az Isten akarát cselekedjétek, és így beteljesüljön rajtatok az ígéret”. (Zsid 10,36)

Dr. Harmati Béla

Egyházkerületi munkaterv 2002/2003

I. Egyházkerületi naptár

2002.

- nov. 9. 10.00 – Szarvas-Ótemplom, a Mezőberény-Szarvasi Gimnázium 200 éves ünnepe
- nov. 9. 15.00 – Mezőberény I. – Hálaadó istentisztelet a templom renóválása után
- nov. 9. 17.30 – Mezőberény II. – A 200 éves Gimnázium emléktáblájának felavatása
- nov. 22. – Képviselő az Országos Presbiteri Ülésen és Közgyűlésen
- nov. 24. – Kecskemét – Hálaadó istentisztelet tatarozás után
- nov. 28. – Képviselő az Ökumenikus Tanács Közgyűlésén
- nov. 30. – Hittudományi Egyetem – Ökumenikus Tanulmányi Nap
- dec. 1. – Bp.-Zugló – Hálaadó istentisztelet a 60 éves templomért

- dec. 4. – Képviselő a Magyar Bibliatársulat Közgyűlésén
- dec. 5. – Lelkészvizsga
- dec. 8. 10.00 – Csabacsüd – Hálaadó istentisztelet az 50 éves templomért
- dec. 8. 15.00 – Gyula – Hálaadó istentisztelet a 70 éves templomért
- dec. 15. – Bp.-Pesterzsébet – Hálaadó istentisztelet a megújult parókiáért
- dec. 21. – Kiskőrös – Hálaadó istentisztelet
- dec. 22. – Bp.-Pestszentlőrinc – Hálaadó istentisztelet a 70 éves templomért

2003.

- jan. 15. – Jelölési határidő a püspökválasztáshoz
- jan. 19–26. – Ökumenikus Imahét
- jan. 31. – Egyházkerületi Presbiteri és Közgyűlés, a püspöki jelölések listájának véglegesítése
- febr. 23–26. – Bécs, LVSz világgyűlési előkészítő európai konferencia
- márc. 7–9. – Bonyhád – Egyházkerületi gyülekezeti vezetői konferenciája
- márc. 23. – Püspökválasztó egyházközi közgyűlések (pótnap: márc. 30.)
- ápr. 15. – Püspökválasztási szavazatok beküldési határnapja
- ápr. 22. – Püspökválasztási szavazatbontás
- ápr. 25. – Egyházkerületi Presbiteri Ülés és Közgyűlés
- ápr. 29. – máj. 3. – Gallneukirchen (Ausztria), ökumenikus tanulmányi konferencia
- máj. 9–11. – Soltvadkert – Hitoktatók konferenciája
- máj. 25. – Bp.-Rákospalota – Hálaadó istentisztelet
- máj. 31. – Békéscsaba – Egyházkerületi Missziói Nap
- jún. 2–8. – Bp.-Deák tér – Bach – hét
- jún. 19–21. – Bonyhád – Egyházkerületi lelkiismeretnapok találkozója
- jún. 25. – júl. 2. – Trondheim (Norvégia), Az Európai Egyházak Konferenciája nagygyűlése
- júl. 19–31. – Winnipeg (Kanada), A Lutheránus Világszövetség Világgyűlése, „Gyógyulást a világnak!”

II. Az egyházkerületi munkaterv súlypontjai

1. Egyházmegyék végiglátogatása (LMK, közgyűlések)
2. Egyházkerületi és egyházmegyei találkozók egyházi tisztségviselők, pedagógusok, hitoktatók számára
3. A gyülekezeti, egyházmegyei, területi missziós-evangelizációs ifjúsági és felnőtt rendezvények igei-teológiai, léleképítő és közösségépítő jellegének erősítése. Elkerülendő a felületes jelszószerűség és alkalmi-esetleges tervezést.
4. Ökumenikus alkalmak, találkozók, teológiai rendezvények, párbeszéd rendezése aktuális ökumenikus és teológiai témákról a Hittudományi Egyetem közreműködésével.
5. Az egyházkerület püspöki szolgálatának, adminisztrációjának átadása az új megválasztott püspök számára.

Képviseleti tagság a Déli Egyházkerület lelkészei közül a 2002. évi önkormányzati választások után

Kelet-Békési Egyházmegye: *Kutyey Pál Albert* (Békéscsaba), *Kutyey Pál Gábor* (Békéscsaba, Szlovák Kisebbségi Önkormányzat), *Veres Ravai Csaba* (Medgyesegyháza), *Tuska Tibor* (Kondoros), *Baranka György* (Gerendás)
Nyugat-Békési Egyházmegye: *Lázár Zsolt* (Szarvas)
Tolna-Baranyai Egyházmegye: *Krähling Dániel* (Bonyhád, Német Kisebbségi Önkormányzat)

Felügyelői jelentés a Déli Egyházkerület 2002. november 8-i közgyűlésén

Szokásként maradt ránk, hogy ilyenkor tartjuk az éves rendes közgyűlést, pedig annak alkalmasabb ideje lenne tavasszal, amikor az előző naptári évről készült beszámoló még nem nagyon távolinak tűnő időről szólnak, s az év tervezése is aktuálisabb lenne. Ez azonban nem jelenti, hogy ne lenne a mai alkalomra is éppen elegendő aktuális téma.

A népszámlálás adatai

A tavaszi presbiteri gyűlésen már közreadtam az egyházkerület gyülekezeteinek népmozgalmi és szolgálati adatait. Akkor viszont még nem volt ismert, hogy a 2001-es népszámlálás szerint településenként mennyien vallották magukat az evangélikus egyházhoz tartozónak. Azóta megjelent a kötet, s a saját településére vonatkozóan valószínűleg mindenki látta a számokat. A mellékletben a déli egyházkerület területén fekvő minden településre megadom ezeket a lélekszámokat az egyházközségek szerint csoportosítva. Azért, hogy ne sztatikus képet kapjunk, hanem az utóbbi száz évben bekövetkezett változásokat is lássuk, nemcsak a mostani népszámlálás adatait soroltam fel, hanem mellette száz évre visszamenően három jellegzetes kor, az 1900-as, az 1930-as és az 1949-es népszámlálás adatait is. Az itt látható táblázat az ezek alapján az egyházmegyékre összesített számokat tartalmazza.

egyházmegye	Lélekszám			
	1900-ban	1930-ban	1949-ben	2001-ben
Bács-Kiskun	21 757	28 371	29 212	21 953
Kelet-Békés	46 831	60 804	52 541	24 769
Nyugat-Békés	71 769	76 557	63 272	23 175
Pest	41 836	58 158	64 017	29 771
Tolna-Baranya	45 202	46 045	24 571	15 813
összesen	227 395	269 935	233 613	115 481

Mivel a mostani népszámlálásnak a vallási hovatartozásra vonatkozó adatait körülbelül tíz százalék pontosságúnak tekinthetjük, hiszen ilyen arányban nem válaszoltak az erre irányuló kérdésre, úgy számolhatunk, hogy a déli egyházkerület területén mintegy 115 ezer, legfeljebb 125 ezer evangélikus lehet. Ugyanilyen pontossággal a két

másik kerület mindegyikében kerekén mintegy 100 ezerre tehető az evangélikusok száma.

A fenti táblázatból az olvasható ki, hogy a jelenleg a déli egyházkerülethez tartozó területen az első világháború ellenére 1900 és 1930 között az evangélikusok száma majdnem húsz százalékkal nőtt. A második világháború és az ezt követő áttelepítések következtében a lélekszám majdnem az ötven évvel azelőttire esett vissza. Jelentős volt a szlovákok áttelepülése miatti csökkenés Békésben, a legnagyobb arányban azonban a tolnai, német eredetű gyülekezetek szenvedték ezt meg. Átlagosan majdnem felére esett a lélekszám, de olyan falu is volt, ahol az ezer lelkes gyülekezetekből alig száz ember maradt.

Az igazi drámai csökkenést azonban az utolsó ötven év hozta, hiszen a hívek fele tűnt el ez alatt az időszak alatt. Ez a csökkenés természetesen azzal járt együtt, hogy azokban a Békés megyei városokban, ahol valaha többségben voltak az evangélikusok, mára kisebbségbe kerültek. 1949-ben Békéscsabán a lakosság 55,9%-a volt evangélikus, Mezőberényben 51,6%, Orosházán 54,2%, Szarvason 78,5%, Tótkomlóson 67,7%. Most viszont Békéscsabán már csak 20,5%, Mezőberényben 19,4%, Orosházán 20,9%, Szarvason 36,0%, Tótkomlóson pedig 29,5%. Egész Békés megyében az evangélikusok aránya pontosan megfeleződött, 22,6%-ról 11,3%-ra csökkent. A katolikusok és reformátusok aránya távolról sem romlott ilyen mértékben. Például a katolikusok aránya 39,2%-ról kétharmadára, 27,2%-ra csökkent. Ugyanakkor azoknak az aránya, akik deklaráltak egyetlen egyházhoz sem tartoznak, Békésben az országos átlag kétszeresét is meghaladja, mintegy 30,5%. Még Budapesten is csak 19,5% ez az arány, Nyugat-Dunántúlon pedig 5% körül van.

Az arányok máshol is jelentősen romlottak. A Bács-Kiskun megyei Kiskőrösön például 71,5%-ról 46,4%-ra csökkent az evangélikusok aránya.

A negyven év egyházellenes nevelése, a falusi közösségek felbomlása, a fiatalok elvándorlása városokba, ahol többnyire nem is próbáltak egyházi közösségre találni, s a kisebbségi sor miatt minket különösen is sújtó reverzálisok mind szerepet játszottak abban, hogy sokszor megdöbbentenek a számok. Czenthe Miklós a Credo folyóirat hamarosan megjelenő számában részletesen elemzi a Magyarországi Evangélikus Egyház egészére nézve az okokat. Én itt elsősorban a déli kerületre vonatkozóan szeretnék néhány dologra utalni, azt remélve, hogy ezek továbbgondolásra érdemesek.

Ebben az évben már nem, de a múlt évig az éves népmozgalmi jelentésben szerepelt az a kérdés is, hogy a lelkész mennyire becsüli az egyházközség területén élő evangélikusok számát. Idén már csak azt kellett megadni, hogy mennyit tartanak nyilván az egyházközség tagjaként, s ezek közül hány a szavazati joggal rendelkező felnőtt. Az egyházkerület mai helyzetéről készül, s már a szerkesztés szinte utolsó fázisában lévő könyvben minden településről egymás mellett lehet majd látni ezeket a

számokat, tehát azt, hogy mekkorára becsülte a lelkész a lélekszámot, hányan vallották magukat evangélikusnak a népszámlálásnál, hányan szerepelnek közülük az egyház-község nyilvántartásában, s hányan vállalják azt, hogy az egyház fenntartásához anyagilag is hozzájárulnak. Tanul-ságos lehet ezek összevetése.

A baranyai falvak egy jelentős részétől eltekintve, ahol korábban sem éltek evangélikusok, szinte alig van olyan település a déli egyházkerületben, ahol legalább néhány evangélikus ne lakna. A statisztikákban mégis, amikor pedig külön kértük, hogy minden településről adjanak számot, ezeknek csak egy része jelent meg, azt mutatva, hogy róluk szinte nincs tudomásuk a gyülekezeteknek, vagy ha van is, az ott lakók semmilyen formában sem vesznek részt az egyházközség életében. Több olyan település akad, ahol százat is meghaladja az evangélikusok száma, még sincs semmilyen szervezett gyülekezeti élet. Az itt élők megkeresése igazi missziói feladat.

A lélekszámoknak az eddiginél valamivel pontosabb ismeretében meg kellene gondolni, hogy nincs-e szükség az egyházközségek területi elrendezése történelmileg kialakult rendjének, az azokban fenntartott lelkészi állások számának átrendezésére. Nagyon fontosnak érzem például, hogy azokon a helyeken, ahol több mint háromezer lélek van egy gyülekezet területén, a lelkész jelenleg mégis egyedül szolgál, kapjon munkatársat.

A számokra visszatérve szeretném, ha a következő, engem leginkább elszomorító adatokon nagyon komolyan elgondolkodnánk. A korábbi években többször adtam már közre olyan adatokat, melyek azt mutatják, hogy a megszületett gyermekek számához képest mennyi keresztelező van egyházunkban, vagy a halálozási számhoz képest mennyi az evangélikus szertartású temetés. Látszott, hogy a kereszteleések aránya jóval kisebb a temetéseknél, de az adatokat torzította, hogy a kereszteleés nem az adott évben születettek-re vonatkozott. Most viszont előttünk áll egy olyan szám-sor, amiből kiolvasható, hogy egy-egy korosztályon belül mennyi az evangélikusok száma, aránya. A teljes táblázat helyett csak néhány adatot sorolok fel. A 60 év felettiek között 63,5% a katolikus, kereken 20% a református és 4,3% az evangélikus. Ezek azok az arányok, amiket talán megszoktunk, s emlegetünk. A 10 év alattiak között viszont a 46,2% katolikus és 13,5% református mellett csak 2,2% az evangélikus, ami ránk vonatkozóan fele a 60 év felettiek-nél érvényes arálynak. Az 5 évnél fiatalabbak között pedig csak pontosan 2%-ról vallották azt a szülők, hogy evangélikusnak tekintik. Az egyházunk előtt álló egyik nagy kihívás tehát az, tudunk-e ezen a tendencián változtatni.

A 2001-es év pénzügyi és gazdasági gyülekezeti adatai

Ez év elején nem kellett külön gazdasági statisztikai űrlapot kitölteni a gyülekezeteknek, hanem a zárszámadás

helyettesítette azt. Nem volt viszont kialakult rendje ezek összesítésének, annak, hogy hogyan kerül ez az egyház-kerület közgyűlése elé. Ezért végül az eddig megszokott összesítő táblázat kitöltésére kértük az egyházmegyéket. Ennek az egyházkerületi összesítése található a második mellékletben. A jövőben újra kell gondolni, hogy milyen formában lehetne az összesítést úgy végezni, hogy aki számítógépen tudja elkészíteni a zárszámadást, annak az adatait a fájlból közvetlenül lehessen átvenni.

Részletekbe nem szeretnék menni, csak arra rámutat-ni, hogy ebben az évben is az egyházközségek bevételei-nek csak körülbelül a negyede származott a hívektől, egy másik negyede a gazdálkodásból, fele pedig tulajdonkép-pen az állami költségvetésből származó vagy helyi külső támogatásból, hiszen a közegyházi támogatásként megje-lölt összeg forrása is többnyire az szja 1%-a vagy a jára-dék-kiegészítés.

Most, hogy a korábbi évekkel szemben a kezembe kerül-tek a zárszámadások, néhány dolgot meg kell jegyeznem. Néhány gyülekezetben előfordult, hogy a lelkész aláírása mellől hiányzik a felügyelő aláírása, vagy nem az írta alá felügyelőként, akinek a neve a névtárban szerepel. A tör-vény szerint a társ- és leányegyházak külön gazdálkodnak, s ennek megfelelően külön költségvetésük és zárszámadá-suk van. Úgy tűnik, hogy néhány esetben a névtárban leány-egyházként szereplő gyülekezetek nem készítették el sa-ját költségvetésüket és zárszámadásukat. Az egyházmegyei jóváhagyásnál ezekre külön kellene figyelni. Amennyiben pedig e mögött az van, hogy a leányegyházként számon tartott gyülekezetekben valójában nem működik a presbitérium, akkor ennek okait kell megvizsgálni.

A gazdasági kérdésekhez tartozik az, hogy az év elején elkészítettük az egyházközségi ingatlanok felmérését abból a szempontból, hogy milyen felújításokra lenne szükség a következő években. Ennek mintájára a másik két egyházkerületben is megtörtént ez a felmérés, de ezek országos összesítése, ami egy objektívebb gazdasági tervezés alapjául szolgálhatna, még nem készült el.

A pénzügyekkel kapcsolatban kell szólnom a lelkészi fizetések kérdéséről is. Az volt a reményem, hogy a 2003-as évtől kezdődően be lehet vezetni azt a rendszert, mely minden lelkész számára biztosítaná, hogy amennyi-ben a gyülekezet erejét meghaladja, hogy egy országosan előírt minimális fizetést adjon, akkor a minimális szintre való kiegészítés egy szolidaritási alapról történne meg. A javaslat azért nem kerül az ez évi országos presbiteri ülés elé, mert az volt az érzés, hogy a gyülekezetekben és a lelkészek között még nem érett meg az elhatározás, hogy ennek a szolidaritási alapnak a feltöltéséhez a gyülekeze-teknek maguknak kellene bevételeik arányában hozzájá-rulniok. A részletek kidolgozása még hátra van, de a 2004-es induláshoz legalább azt kellene érezni, hogy az egyházi szolgálat érdekében megvan a szolidaritás az anyagilag gyengébbek iránt.

A törvény szelleme és betűje

Az egyházkerületben egy hosszabb ideje húzódó egyházi bírósági ügyben az egyházkerület bírósága a nyár elején jogerős ítéletet hozott. A Szarvas-újtemplomi gyülekezet lelkészét viselt tisztségéből elmozdította, mert a bíróság véleménye szerint csak így lehet helyreállítani a békét a gyülekezetben. A lelkész megkeresésére az országos ügyész azt a jogi álláspontját fejtette ki, hogy ez nem jelenti a gyülekezeti lelkészi állásból való elmozdítást, mert az egyházköztségben végzett lelkészi szolgálatról szóló törvény ezt a büntetési fokozatot nem sorolja fel, mint amikor a lelkészi állás megüresedik. Igaz, hogy az eggyel enyhébb fokozatot, az áthelyezést a törvény a megüresedés esetei között felsorolja, talán abban sincs kétség, hogy a bíróság és az ügyész véleménye közötti ellentmondás abból adódik, hogy az egyházi bíráskodásról szóló törvény elfogadása után elmaradt jogharmonizációs korrekció a lelkészi szolgálatról szóló törvényben, s az is igaz, hogy van már precedens arra, hogy egy lelkészt erre ítélték, és senkinek sem jutott eszébe, hogy ez nem jelenti a gyülekezetből való távozás kényszerét, mégis az ügyész szerint a törvény betűje döntőbb, mint a vélt törvényalkotói szándék, a törvény szelleme.

Nem vagyok jogász, nincs ez ellen jogi érvem, de ebben és más esetben is, amikor a törvény betűje alapján kétféle jogi álláspont is lehetséges, a törvény szándéka pedig világos, én inkább ezt fogadom el. Az adott esetben azt remélem, hogy további jogi viták helyett a lelkész is belátja: az egyházköztségben 2000-ben, az általános tisztújítás során választott tisztségviselők és a gyülekezet tagjainak egy része, illetve közte kialakult feszültség, mely a városban is feszültségeket gerjeszt, csak úgy oldható fel, a gyülekezet békéje csak úgy állítható helyre, ha más gyülekezetbe megy szolgálni.

A püspökválasztás előkészítése

Ismeretes, hogy egyházkerületünk püspöke jövő év tavaszán betölti a 67. életévét, és a törvényi előírásnak megfelelően nyugdíjba megy. A törvény eddig úgy rendelkezett, hogy a nyugdíjba menetel előtti utolsó egyházkerületi presbitériumi ülésnek kell megválasztani a jelölő és szavazatbontó bizottságot, s meghatározni az egyházközségi közgyűlések szavazatainak beérkezési határidejét. Az is világos volt, hogy az egyházmegyei presbitériumokat kell ajánlástételre megkérni, az általuk megnevezett jelölteket kell nyilatkozattételre felkérni, s a jelöltek így kialakult névsorát kell az egyházközségek elnökségének megküldeni.

Úgy gondoltam, hogy ennek a törvénynek a szellemében és betűje szerint járunk el, ha a mai napon a presbitérium ülésén megteesszük a szükséges intézkedéseket. Azonban a zsinat ez év szeptemberi ülészakán módosította a választásokról és a szavazásról szóló törvényt, a módosítást tartalmazó Evangelikus Közlöny néhány nap-

pal ezelőtt megjelent, s ezzel hatályba lépett. Ez a törvény pedig az eddigőtől eltérően szabályozza a püspökválasztás rendjét, mégpedig több ponton is.

1. A jelölő és szavazatbontó bizottságot nem a presbitériumnak, hanem a közgyűlésnek kell megválasztania. Pontosabban a ciklus elején kellett volna megválasztani, de utólag nem róhatják fel nekünk, hogy akkor nem tettük meg.

2. A választás határidejét viszont a jelölőbizottság maga állapítja meg.

3. A jelölőbizottság a maga által meghatározott ideig fogad el jelöléseket, de nincs megmondva, hogy kik jogosultak jelöltet megnevezni.

4. A jelöltek listáját azonban nem a bizottság véglegesíti, hanem ebből a célból össze kell hívni az egyházkerületi közgyűlés rendkívüli ülését.

A törvény betűjével itt az a probléma, hogy míg korábban világos volt, hogy, mint már említettem, az egyházmegyei presbitériumoktól kellett jelölést várni, addig most semmilyen korlát nincs arra, hogy milyen egyházi testület, esetleg hívek egy csoportja vagy akár egyetlen egyháztag is jogosult jelöltet megnevezni. Bár a bizottságnak lehet véleménye a beérkezett jelölésekről, kimondhatja, hogy valamelyiket nem támogatja, de annyira komolyan kell venni minden beérkezett ajánlást, bárkitől érkezett is, hogy minden javasolt személytől írásbeli nyilatkozatot kell kérnie. Ezzel akár nevetségessé is válhat a jelölési folyamat.

Ennél nagyobb bajom van a törvénymódosítás két másik pontjával, annak betűjével. Eddig a püspökválasztásnál minden egyházközségnek egy szavazata volt. Önmagában az, hogy ezután nem így lesz, nem ellentétes a törvény betűjével, hiszen eddig is volt utalás arra, hogy a jogok mértéke függhet a szervezett lelkészi állások számától, az egyházközségi tagok létszámától, valamint a közterhek viselésének mértékétől. A most életbe léptetett módosítás ezek közül csak a lelkészi állások számát veszi figyelembe, betű szerint azonban számomra értelmezhetetlenül. A törvény ugyanis azt mondja, hogy az „egyházközségnek az általa és intézményeiben fenntartott lelkészi állások számával megegyező ... szavazata van.” Mit jelent itt a fenntartott lelkészi állás? Csak a gyülekezeti lelkészi állást vagy a másodlelkészi állást is? Ha a gyülekezetben van egy néhányszor tízfős szeretetotthon, s a gyülekezeti lelkész egyben annak igazgató lelkésze is, akkor ez is lelkészi állásnak számít? A törvény betűje itt nem segít, a szelleme talán igen.

Annak analógiájára, hogy az egyházmegyei közgyűlésbe a gyülekezeti lelkészi állások számának megfelelő számú képviselő küldhető, a törvény szellemének, szerintem, az felel meg, ha a püspökválasztásnál is a gyülekezeti lelkészi állásokat vesszük figyelembe. Ez sem igazán egyértelmű, hiszen kérdés, hogy ott, ahol valamikor volt két parókus állás, de az egyik esetleg hosszabb ideje nincs betöltve (az egyházkerületben több ilyen eset is van, például Kondoros, Mezőberény II. kerület és Szarvas-Ótemplom), ezt az állást figyelembe kell-e venni. Minden

egyházmegyének kell azonban ezzel kapcsolatban kialakult gyakorlatának lennie, s véleményem szerint ezt kellene alapul venni. Ugyanebben a szellemben kellene az egyházközségek intézményeiben fenntartott lelkészi állásokat tekinteni, vagyis csak akkor járna külön szavazat, ha nem az egyik gyülekezeti lelkész tölt be az egyházközség intézményében igazgató lelkészi állást. Az egyházkerületben ilyen külön intézményi lelkészi állásról nem tudok.

A másik probléma is abból adódik, hogy a törvény szelleme és az új törvény betűje nincs tökéletes összhangban. Bár az egyháztag és egyházközségi tag közötti különbségtétel nem volt szigorúan meghatározva, a szándék egyértelmű volt. Lényegében egyháztag az, aki magát annak tartja. Egyházközségi tag pedig az, aki a gyülekezet életében és fenntartásában is részt vesz. Eddig egyértelmű volt, hogy az egyházközségnek tagjairól nyilvántartást kell vezetnie, s a nagykorú egyházközségi tagok

rendelkeztek szavazati joggal az egyházközség közgyűlésén. A módosított választási törvény most viszont azt mondja ki, hogy az a nagykorú egyháztag rendelkezik szavazati joggal, aki az egyházközségi nyilvántartásban szerepel. Talán nem kell bizonygatni, hogy itt logikai bukfc történt. Abból, hogy az egyházközségi tagokról nyilvántartást kell vezetni, nem következik sem formálisan, sem pedig az általam ismert gyakorlat szerint, hogy mindenki, aki az egyházközség nyilvántartásában szerepel, megfelel az egyházközségi tagokra megfogalmazott feltételeknek. Ezért meggyőződésem, hogy ez a módosítás ellentétes a törvény szellemével, s remélem, hogy a zsinat a szükséges korrekciót még a tavaszi választások előtt elvégzi.

Azt is remélem, hogy az egyházkerületben a püspökválasztás békességben és egyetértésben történik majd. Isten adjon ehhez bölcsességet. Kérem jelentésem elfogadását.

Sólyom Jenő

A Déli Egyházkerület egyházmegyéinek összesített pénzügyi és gazdasági adatai a 2001. évben

1. Az egyházközségi költségelőirányzatok és zárszámadások bevételi és kiadási oldalainak összesítése egyházmegyénként:

Egyházmegye	Költségelőirányzat		Zárszámadás	
	Bevétel	Kiadás	Bevétel	Kiadás
Bács-Kiskun	125 129 114	142 443 837	167 889 794	114 863 243
Kelet-Békés	67 428 726	92 506 481	101 502 242	118 068 228
Nyugat-Békés	87 547 055	96 701 182	106 622 194	101 788 028
Pest	304 358 112	323 461 159	190 979 278	194 088 333
Tolna-Baranya	89 862 683	76 842 197	131 456 632	103 038 242
Összesen:	674 325 690	731 954 856	698 450 140	631 846 074

2. Az egyházközségek bevételei az egyházközség céljaira közvetlenül a hívektől:

Egyházmegye	Egyházfenntartói járulék	Adomány	Persely	Céladomány	Összesen
Bács-Kiskun	12 294 027	5 766 628	7 813 178	3 208 455	29 082 288
Kelet-Békés	5 696 597	7 115 136	4 418 746	1 384 674	18 615 153
Nyugat-Békés	5 106 680	8 657 402	5 237 521	3 347 918	22 349 521
Pest	15 858 267	13 621 654	16 443 432	5 752 132	51 675 485
Tolna-Baranya	11 890 268	4 861 282	8 300 490	1 691 956	26 743 996
Összesen:	50 845 839	40 022 102	42 213 367	15 385 135	148 466 443

3. Az egyházközségek bevételei gazdálkodási tevékenységből, közvetve a más gyülekezetek híveitől kapott támogatásból, illetve átfutó tételekből:

Egyházmegye	Gazdálkodásból származó bevétel	Egyházmegyei, közegyházi támogatás	Továbbítandó tételek		Összesen
			Egyházi célra	Állami kötelezettség	
Bács-Kiskun	32 255 626	19 474 110	5 979 283	21 894 047	79 603 066
Kelet-Békés	37 260 800	1 128 040	1 649 750	3 666 541	43 705 131
Nyugat-Békés	34 056 685	9 622 020	2 052 765	8 850 239	54 581 709
Pest	30 747 003	17 642 700	6 546 984	2 680 165	57 616 852
Tolna-Baranya	14 849 453	4 774 764	3 208 052	1 994 462	24 826 731
Összesen:	149 169 567	52 641 634	19 436 834	39 085 454	260 333 489

4. Az egyházközség egyéb bevételei források szerint:

Egyházmegye	Állami támogatás	Helyi külső támogatás	Külföldi segély	Összesen
Bács-Kiskun	47 076 986	21 544 942	4 602 701	73 224 629
Kelet-Békés	18 401 779	15 330 874	0	33 732 653
Nyugat-Békés	12 943 966	5 215 840	0	18 159 806
Pest	23 664 221	27 508 832	0	51 173 053
Tolna-Baranya	59 092 293	9 227 943	1 848 175	70 168 411
Összesen:	161 179 245	78 828 431	6 450 876	246 458 552

5. Az egyházközségek év végi zárómérlegében megjelenő pénzeszközök teljes összege: 427 727 710 Ft

6. Az egyházközségek összes adóssága az év végén: 10 372 324 Ft

7. Az egyházközségek önállóan kezelt alapítványainak az összesített bevétele az év folyamán: 19 799 861 Ft

8. Az egyházközségek által fenntartott intézmények (óvoda, szeretetotthon stb.) önállóan vezetett gazdálkodásának zárszámadásában a bevételi és kiadási oldalak fő adatai:

Intézmény neve	Bevétel				Kiadás
	Normatív támogatás	Fenntartási járulék	Adomány	Összesen	
Szereteto. (Békéscsaba)	28 508 592	12 891 000	5 404 000	46 803 592	58 102 182
Nyugdíjsház (Kondoros)	21 605 444	9 810 568	0	31 416 012	28 868 568
Idősek Napk. (Mezőb. II.)	3 549 000	1 607 631	0	5 156 631	6 484 973
Óvoda (Szarvas-Ót.)	6 938 433	678 342		7 616 775	9 537 940
Iskola (Szarvas-Ót.)	94 206 424	6 779 202	253 721	101 239 347	109 283 284
Óvoda (Szarvas-Újt.)	9 401 723	490 928	1 412 900	11 305 551	14 340 622
Szereteto. (Szarvas-Újt.)	20 996 795	9 061 514	221 987	30 280 296	35 130 573
Gond. Közp. (Szarvas-Ót.)	35 716 232	8 832 425	2 187 068	46 735 725	45 936 474
Óvoda (Tótkomlós)	14 422 149		224 400	14 646 549	15 295 457
Szereteto. (Tótkomlós)	23 344 002	12 615 175	12 137 500	48 096 677	65 261 235
Óvoda (Orosháza)	28 061 530		456 550	28 518 080	27 126 619
Iskola (Orosháza)	98 051 850	0	204 922	98 256 772	90 883 885
Óvoda (Deák tér)	6 793 304	0	0	6 793 304	5 837 584
Mandák O. (Józsefváros)	0	2 784 785	0	2 784 785	4 759 484
Szeretotthon (Pécs)	29 243 620	17 694 796	66 316	47 004 732	49 620 512
Óvoda (Soltvadkert)	15 914 800			15 914 800	14 905 129
Összesen:	436 753 898	83 246 366	22 569 364	542 569 628	581 374 521

Terjedelmi okok miatt a közlönyben nem jelennek meg az egyházközségekre vonatkozó adatok.

A Déli Egyházkerület területén fekvő településeken lakó evangélikusok száma a népszámlálások adatai szerint

Ahol egy településen több egyházközség van és a népszámlálási adatokból nem derül ki a megoszlás, becslésen alapulva vagy egyenletesen osztottam meg a lélekszámot.

Település	lélekszám			
	1900	1930	1949	2001
BÁCS-KISKUN EGYHÁZMEGYE				
Baja	236	582	925	445
Baja	199	420	440	268
Bácsalmás	5	27	85	28

Település	lélekszám			
	1900	1930	1949	2001
Bácsbokod	2	23	19	6
Bácsborsód	4	2	8	7
Bácsszentgyörgy				1
Bácsszőlős				2
Bátmonostor	1	2	4	8
Borota		6	21	2
Csátalja	0	3	21	8
Csávoly	0	9	7	7
Dávod	0	3	5	9
Érsekcsanád	1	4	12	2
Érsekhalma				2
Felsőszentiván	5	3	5	9
Gara	0	20	63	8
Hercegszántó	0	14	16	7
Katymár	2	2	54	4
Kunbaja	1	6	23	1

Település	lélekszám				Település	lélekszám			
	1900	1930	1949	2001		1900	1930	1949	2001
Madaras	2	16	9	4	Helvécia				63
Mátételke	0	2	4	2	Jakabszállás		11	11	15
Nagybaracska	0	5	4	4	Kecskemét	877	1173	1123	1384
Nemesnádudvar	8	0	19	7	Kerekegyháza	42	60	99	32
Rém	0	0	7	3	Kiskunfélegyháza	57	81	79	104
Sükösd	0	6	5	17	Kocsér	3	1	4	11
Szeremle	5	4	11	4	Kunszállás			1	2
Tataháza	0	0	14	2	Ladánybene		31	20	6
Vaskút	1	5	69	23	Lajosmizse	79	60	63	30
					Lakitelek				15
Csengőd-Páhi-					Nagykőrös	166	244	286	114
Kaskantyú	1103	1414	2229	987	Nyárlőrinc				7
Akaszó	41	117	172	174	Orgovány	50	98	84	29
Csengőd		465	803	221	Pálmonostora	2	2	3	1
Fülöpszállás	84	111	90	30	Petőfiszállás				3
Izsák	78	94	72	42	Szentkirály				7
Kaskantyú		252	677	334	Tiszaalpár	2	5	12	23
Páhi	795	242	277	130	Tiszakécske	36	42	45	24
Soltszentimre		68	50	17	Városföld				18
Szabadszállás	105	65	88	39					
					Kiskőrös	7662	9601	9336	7502
Dunaegyháza-Apostag	3478	3421	3262	1268	Császártöltés	0	27	37	23
Apostag	985	894	855	261	Kecel	24	81	151	121
Dunaegyháza	1955	1898	1522	582	Kiskőrös	7638	9493	9148	7119
Dunavecse	131	185	199	102	Tabdi				239
Kunadacs	74	14	47	4					
Kunbaracs			19	2	Kiskunhalas	614	762	1183	840
Kunszentmiklós	84	70	90	53	Balotaszállás				8
Solt	173	274	396	199	Csikéria		2	8	4
Szalkszentmárton	45	51	91	34	Csolyospálos			1	2
Tass	31	35	43	26	Harkakötöny			24	3
Újsolt				5	Imrehegy				16
					Jánoshalma	0	26	58	45
Dunaújváros-Kisapostag	428	555	522	1446	Jászszentlászló	1	7	4	8
Adony	27	34	38	25	Kelebia		37	54	13
Baracs	4	26	45	42	Kéleshalom				0
Dunaújváros	10	33	28	1078	Kiskunhalas	186	453	577	432
Kisapostag	324	386	330	151	Kiskunmajsa	20	9	58	42
Kulcs				29	Kisszállás	8	8	20	5
Nagyvenyim			1	46	Kömpöc				2
Perkáta	20	30	33	34	Kunfehértó				16
Rácalmás	43	46	47	41	Mélykút	1	8	22	11
					Móricgát				2
Harta	2805	3290	2934	1680	Pirtó			97	49
Bátya	1	3	6	14	Szank	41	24	35	14
Drágszél		0	0	2	Tázlár	357	178	189	131
Dunapataj	66	108	282	74	Tompa		10	36	31
Dunaszentbenedek	1	9	2	4	Zsana				6
Dunatetőtlen			150	39					
Dusnok	1	3	6	2	Soltvadkert	2734	4002	3781	2541
Fajsz	2	6	12	2	Bócsa		758	518	174
Foktő	5	3	27	6	Soltvadkert	2734	3244	3263	2367
Géderlak	0	0	4	6					
Hajós	0	2	51	9	Szeged	1383	2936	3186	3305
Harta	2661	3038	2183	1277	Algyő				47
Homokmégy	2	0	11	5	Apátfalva	19	4	21	11
Kalocsa	41	75	109	200	Ásotthalom				19
Miske	2	0	2	10	Baks			2	7
Ordas	5	14	16	4	Balástya				17
Öregcsertő		0	7	11	Bordány				3
Szakmár	4	20	40	10	Csengele				2
Uszód	14	9	26	4	Deszk	2	23	33	19
Újtelek				1	Dóc				3
					Domaszék				6
Kecskemét	1314	1808	1854	1939	Ferencszállás	0	2	2	7
Ágasegyháza				4	Forráskút				7
Ballószög				18	Földeák	23	56	36	11
Bugac				8	Kistelek	9	30	33	21
Bugacpusztaháza				1	Kiszombor	2	54	74	27
Felsőlajos				1	Klárafalva	0	4	5	0
Fülöpháza			20	17	Kübekháza	0	13	20	6
Fülöpkab				0	Magyarcsanak	0	22	40	9
Gátér		0	4	2					

Település	lélekszám				Település	lélekszám			
	1900	1930	1949	2001		1900	1930	1949	2001
Makó	486	719	614	172	Dombegyház	49	49	32	13
Maroslele	19	17	1	25	Dombiratos	1	6	16	6
Mórahalom				27	Kevermes	20	24	42	12
Óföldéak				3	Kisdombegyház			16	4
Ópusztaszer	12	16	3	3	Kunágota	188	122	60	14
Öttömös		3	4	4	Lókősháza			61	24
Pusztamér		7	10	2	Magyardombegyház	3	0	23	2
Pusztaszer			0	1	Medgyesbodzás	434	377	331	72
Rószke				14	Medgyesegyháza	1902	2841	2045	971
Ruzsa				3	Nagykamarás	2	133	64	16
Sándorfalva	6	12	11	28	Pusztatottlaka		585	367	40
Szatymaz				49					
Szeged	805	1949	2262	2711	Mezőberény I. kerület	3810	3785	3057	930
Tiszasziget	0	2	2	5	Bucsa			38	5
Újszentiván	0	3	13	11	Csárdaszállás				33
Üllés			0	5	Ecsegfalva				1
Zákányszék				1	Füzesgyarmat	148	162	89	17
Zsombó				19	Kertészsziget				0
Bács-Kiskun egyház- megye összesen	21757	28371	29212	21953	Körösladány	40	103	89	25
					Köröstarcsa	106	276	291	49
					Mezőberény I. kerület	3516	3244	2550	800
KELET-BÉKÉSI EGYHÁZMEGYE					Mezőberény II. kerület	6054	7843	6264	1883
Békéscsaba	26688	32236	27017	15361	Békés	823	1375	1068	348
Békéscsaba	25647	31564	26251	13935	Bélmegyer			141	14
Csabaszabadi				123	Dévaványa	96	166	157	24
Doboz	501	150	118	30	Körösújfalú				8
Kamut				46	Mezőberény II. kerület	4900	5900	4500	1412
Kétsoprony				167	Okány	19	71	57	4
Murony				45	Szeghalom	56	162	161	45
Szabadkígyós				251	Tarhos				1
Telekgerendás				463	Vésztő	160	169	180	27
Újkígyós	540	522	648	301					
Gerendás-Csorvás	1699	3106	3281	1170	Mezőtúr	758	1115	1090	225
Csorvás	1699	2276	2485	786	Kétpó				7
Gerendás		830	796	384	Kuncsorba	5	12	15	0
					Mesterszállás	13	10	16	5
Gyoma	965	1209	1028	357	Mezőtúr	680	1002	944	194
Gyomaendrőd	965	1209	1028	357	Túrkeve	60	91	115	19
					Kelet-Békési egyház- megye összesen	46831	60804	52541	24769
Gyula	1669	2402	2546	1146					
Berekböszörmény	6	2	10	2	NYUGAT-BÉKÉSI EGYHÁZMEGYE				
Biharugra	2	16	3	4	Ambrózfalva-Csanád- alberti-Pitvaros	5946	6686	2755	648
Csökmő	12	35	23	2	Ambrózfalva	1012	931	548	113
Darvas	30	9	10	0	Battonya	114	258	200	45
Elek	202	101	408	105	Csanádalberti	1185	1372	278	51
Geszt	3	4	16	4	Csanádpalota	34	125	99	49
Gyula	854	961	953	737	Királyhegyes	3	1	6	3
Kétegyháza	86	53	109	76	Kövegy	4	11	3	2
Komádi	170	751	566	100	Mezőhegyes	786	811	628	169
Körösnagyharsány	0	3	3	1	Nagyér	71	55	64	22
Körösszakál	1	3	5	4	Nagylak		364	284	56
Körösszegapáti	0	14	20	1	Pitvaros	2737	2758	645	138
Kötegyán	38	29	24	6					
Magyarhomorog	4	15	23	2	Csabacsúd		1460	2079	688
Méhkerék	26	12	6	6					
Mezőgyán	30	17	23	5	Hódmezővásárhely	2520	2611	1298	495
Mezősas	0	0	2	0	Hódmezővásárhely	2520	2611	1298	446
Sarkad	172	253	206	65	Mártély				11
Sarkadkeresztúr	29	74	70	15	Székkutas				38
Told	0	1	5	0					
Újiráz		3	13	4	Nagybánhegyes- Magyarbánhegyes	3633	4134	1579	634
Újszalonta		13	17	0	Magyarbánhegyes	118	241	193	97
Vekerd	0	0	0	0	Mezőkovácsháza	309	254	239	148
Zsadány	4	33	31	7	Nagybánhegyes	3165	3623	1022	373
Kondoros	2583	4966	5137	2500	Végegyháza	41	16	125	16
Hunya			16	29					
Kondoros	2583	4966	5121	2471	Nagyszénás-Gáboros	3595	4920	6228	2014
Medgyesegyháza	2605	4142	3121	1197	Eperjes			876	68
Almáskamarás	6	5	64	23					

Település	1900	lélekszám 1930	1949	2001	Település	1900	lélekszám 1930	1949	2001
Gádosros	1557	1356	1328	341	Rákosszentmihály		1603	1796	1419
Nagyszénás	2038	3564	4024	1605	Szlovákjakú egyház		1000		
Orosháza	18153	18849	18559	7063	Újpest	2067	2843	3158	1886
Csanádapáca	605	698	654	244	Bp-Zugló		3074	3500	3339
Kardoskút			922	167	Pesti egyházmegye				
Orosháza	17548	18151	16983	6652	összesen	41836	58158	64017	29771
Szentetornya									
Pusztaföldvár	1702	1754	1564	470	TOLNA-BARANYAI				
Szarvas Ótemplom	12616	11131	9447	3547	EGYHÁZMEGYE				
Békésszentandrás	1654	568	526	215	Bonyhád-Hidas	6858	7185	1853	1054
Szarvas Ótemplom	10962	10563	8921	3332	Alsónána	1148	1278	81	16
Szarvas Újtemplom	10962	10563	8921	4067	Bátaapáti	1132	1032	109	30
Kardos				488	Bonyhád	2109	2304	998	778
Örménykút				247	Bonyhádvarasd		9	0	1
Szarvas Újtemplom	10962	10563	8921	3332	Cikó	24	48	43	11
Szentes	1597	2180	1892	883	Grábóc	6	1	4	0
Árpádhalom				33	Hidas	1894	1906	361	166
Csanytelek	3	4	4	7	Kakasd		12	4	10
Csépa	103	59	37	16	Kisdorog	2	1	19	7
Csongrád	19	41	60	87	Mecseknádasd	77	83	59	9
Derekegyház	366	536	48	16	Mórág	66	100	45	13
Fábiánsebestyén	84	125	221	67	Mócsény	301	297	49	7
Felgyő			3	8	Óbánya	1	0	3	0
Mindszent	7	21	47	35	Ófalu	98	114	78	6
Nagymágocs	530	698	446	100	Dombóvár és környéke	3285	3853	1799	1237
Nagytóke				5	Ág	420	410	91	2
Szegvár	13	17	16	19	Attala	3	0	4	9
Szentes	455	619	949	483	Baranyajenő	9	0	6	5
Tiszásas	7	23	27	4	Csibrák	7	2	13	2
Tiszaug	9	37	27	0	Csikóstóttós	739	907	327	164
Tömörkény	1	0	7	3	Csoma	4	5	4	1
Tiszaföldvár	1340	1594	1718	599	Dalmand			17	12
Cibakháza	19	74	91	34	Dombóvár	98	411	500	565
Cserkeszlő				21	Döbröcköz	16	7	46	16
Kunszentmárton	9	84	64	35	Dúzs	5	0	4	1
Martfű				99	Felsőegerszeg	1	1	0	1
Mezőhék				0	Gerényes	357	369	56	10
Nagyrev	45	69	91	18	Gyulaj	7	8	7	7
Ócsöd	129	134	105	25	Jágónak	0	8	8	1
Rákócziújfal				6	Kapospula	5	5	3	20
Tiszaföldvár	1048	1157	1270	335	Kaposszekcső	843	841	334	220
Tiszainoka	14	9	9	1	Kercseliget	0	0	0	6
Tiszajenő				7	Kisvaszar	7	5	11	4
Tizsakürt	44	52	76	5	Kocsola	4	8	20	3
Vezseny	32	15	12	13	Kurd	0	1	14	17
Tótkomlós	9705	10675	7232	2067	Lápafő	11	54	33	4
Békéssámsón	290	738	584	43	Meződ	1	0	1	1
Kaszaper			264	90	Nagyberki	21	16	14	24
Tótkomlós	9415	9937	6384	1934	Nak	0	13	5	5
Nyugat-Békési					Palé	0	0	2	0
egyházmegye összesen	71769	76557	63272	23175	Sásd	0	38	31	35
PESTI EGYHÁZMEGYE					Szabadi	232	228	68	16
Bp-Angyalföld		3622	4000	2617	Szakcs	6	6	19	2
Cinkota	1262	2203	2436	1419	Tarrós	99	68	22	14
Pesti egyház, Deák tér	33339	4975	5600	1772	Tékes	382	405	113	24
Fasor		8540	9500	1772	Varga	4	1	1	1
Ferencváros		5021	5700	1422	Várong	0	0	2	8
Józsefváros		6740	7500	1742	Vásárosdombó	4	21	18	34
Kispest	954	3305	3019	1432	Váznok	0	15	5	3
Bp-Kőbánya		3206	3500	1635	Egyházaskozár	4063	4105	1176	661
Pesterzsébet	795	3266	3113	1338	Alsómocslád	1	8	30	3
Pestszentlőrinc		2043	3127	2175	Bikal	702	810	129	132
Pestújhely-Újpalota		531	526	1120	Egyházaskozár	1203	1127	257	147
Rákoskeresztúr	2199	3154	4340	3563	Hegyhátmárc	39	12	74	26
Rákospalota	1220	3032	3202	1120	Kárász	1	13	17	12
					Köblény	0	4	1	1
					Lengyel	18	4	8	7
					Mágocs	52	76	206	116
					Magyaregregy	0	2	5	5
					Mekényes	1153	1101	218	54
					Nagyhajmás	529	586	92	36

Település	lélekszám				Település	lélekszám			
	1900	1930	1949	2001		1900	1930	1949	2001
Szalatnak	5	5	15	1	Drávaszabolcs	0	4	7	2
Szárász	7	21	0	1	Drávaszerdahely	0	0	0	0
Szászvár	55	62	87	84	Drávasztára	0	1	2	2
Tótfű	292	273	35	33	Dunafalva				9
Vékény	6	1	2	3	Dunaszekcső	2	9	85	33
Gyöng és környéke	7408	6446	2050	921	Egyházasharaszti	5	8	6	2
Belecska	515	580	210	63	Endrőc	0	0	0	0
Diósberény	2	10	17	6	Erdőmárok	8	1	0	0
Gyöng	1437	1331	785	444	Erzsébet	0	8	23	7
Hőgyész	103	28	55	116	Fazekasboda	0	0	1	0
Kalaznó	955	781	90	4	Feked	0	0	8	4
Keszőhidegkút	763	651	111	74	Felsőszentmárton	0	0	0	3
Miszla	181	128	99	8	Garé	2	0	16	3
Murga	477	408	114	21	Geresdlak	0	2	65	9
Regöly	2	10	46	11	Gordisa	0	1	0	1
Szakadát	1	1	20	4	Görccsönydoboka	0	0	3	0
Szakály	15	15	40	25	Harkány	17	19	34	33
Szárazd	808	733	154	57	Hegyszentmárton	0	1	1	0
Udvari	835	638	109	25	Himesháza	1	2	8	1
Varsád	1314	1132	200	63	Hirics	0	0	2	1
Györköny és környéke	3861	3589	1599	683	Homorúd				3
Bikács	973	1012	298	76	Illocska	1	14	7	4
Györköny	2648	2377	977	498	Ipacsfa	35	3	1	1
Pálfa	226	178	205	57	Ivánbattyán	0	0	1	4
Pusztahencse			119	46	Ivándárda	393	420	99	12
Vajta	14	22		6	Kákics	5	5	1	0
Kölesd	1817	1469	728	246	Kásád	0	0	4	2
Kistormás	1129	930	51	7	Kátoly	0	0	7	2
Kölesd	546	424	502	176	Kemse	16	0	1	0
Medina	98	79	77	20	Kékesd	9	0	14	4
Szedres	44	36	98	43	Kémes	0	6	9	2
Majos és környéke	2658	2578	1365	529	Kisbudmér	0	0	1	1
Aparhant	22	22	10	12	Kisdér	0	0	0	0
Kismányok	548	589	335	77	Kisharsány	0	5	10	2
Kisveje	0	6	85	16	Kisjakabfalva	1	0	3	1
Majos	1213	1200	600	300	Kiskassa	0	4	1	1
Mucsfa	862	748	182	67	Kislippó	33	17	5	4
Mucsi	0	0	57	9	Kisnyárad	0	0	0	0
Nagyveje	0	2	1	1	Kisszentmárton	0	0	0	2
Tevel	6	3	50	41	Kistapolca	1	2	9	1
Závod	7	8	45	6	Kistótfalu	21	10	13	11
Mohács-Magyarbóly-Siklós	2223	2759	2213	1075	Kovácsbuda	0	0	1	7
Adorjás	1	3	2	2	Kórós	0	7	4	0
Alsőszentmárton	0	3	0	1	Kölked	2	9	15	3
Babarc	0	0	68	18	Lapáncsa	2	0	0	0
Babarczölös	0	0	0	0	Lánycsók	1	27	15	20
Baksa	2	2	2	5	Lippó	0	5	9	4
Baranyahidvég	0	7	0	2	Liptód	1	5	7	1
Bár	1	2	15	12	Lúzsok	0	0	4	0
Beremend	12	47	56	21	Magyarbóly	494	674	116	59
Besence	0	0	1	0	Majs	9	3	27	10
Bezedek	10	5	0	0	Maráza	208	110	83	27
Bisse	33	93	80	2	Markóc	0	0	1	0
Bogádmindszent	1	37	11	1	Marócsa	1	0	5	0
Bogdása	2	23	4	1	Matty	8	2	6	3
Bóly	15	17	45	51	Márfa	0	10	7	1
Borjád	381	487	211	108	Máriakéménd	2	5	53	27
Cún	0	2	9	0	Márok	1	5	8	1
Csarnóta	1	28	11	13	Mohács	54	145	209	191
Csányoszró	8	5	9	3	Monyoród	0	0	3	0
Diósviszló	1	3	5	0	Nagybudmér	2	3	4	5
Drávacsehi	22	2	0	0	Nagybucsa	0	2	5	1
Drávacsepely	23	1	0	0	Nagygyásny	10	63	32	3
Drávafok	2	8	2	2	Nagynyárad	2	14	8	4
Drávaiványi	4	6	0	0	Nagyótfalu	19	5	7	7
Drávakeresztúr	0	0	2	0	Ócsárd	1	0	0	2
Drávapalkonya	47	5	8	3	Old	55	9	11	0
Dráwapiski	0	3	3	0	Ózdfalu	0	0	3	0
					Palkonya	0	1	2	0
					Palotabozsok	1	1	11	5
					Páprád	0	5	3	0
					Piskó	0	2	9	0
					Pócsa	0	0	3	0

Település	lélekszám				Település	lélekszám			
	1900	1930	1949	2001		1900	1930	1949	2001
Rádfalva	1	0	0	5	Ellend	1	1	0	1
Sámod	0	1	0	0	Erdősmecske	8	0	11	2
Sárok	0	14	13	5	Gerde	1	0	3	4
Sátorhely				3	Gilvánfa	0	6	2	0
Sellye	16	13	13	9	Görcsöny	1	3	1	16
Siklós	100	155	135	86	Gyód	1	0	0	5
Siklósbadony	0	0	0	0	Gyöngyfa	0	1	4	0
Siklósnagyfalu	7	13	15	0	Gyöngyösmellék	2	18	11	0
Somberek	0	15	9	3	Hásságy	0	0	7	2
Sósvertike	0	0	1	0	Helesfa	1	5	5	0
Szajk	0	2	3	2	Hetvehely	0	2	1	5
Szaporca	1	6	0	1	Hobol	0	6	3	0
Szava	30	4	2	1	Horváthertelend	0	0	2	0
Szebény	4	0	1	2	Hosszúhetény	71	43	41	33
Szederkény	0	4	71	69	Husztót	0	0	0	1
Székelyszabar	0	0	55	8	Ibafa	1	1	5	0
Szellő	3	1	26	9	Kacsóta	0	1	6	4
Szűr	0	0	6	0	Katádfa	0	1	2	0
Tengeri	0	0	0	0	Keszű	0	0	3	7
Tésenfa	18	2	2	3	Kétújfalu	4	4	4	2
Töttös	3	4	27	1	Királyegyháza	1	1	2	2
Túrony	10	1	7	12	Kisasszonyfa	1	0	0	0
Udvar	0	7	5	2	Kisbeszterce	0	0	1	0
Vajszló	16	9	15	5	Kisdobsza	0	0	0	0
Vejti	0	5	5	0	Kishajmás	3	1	9	2
Versend	1	0	0	1	Kisherend	0	0	0	1
Véménd	3	6	16	6	Kistamási	0	0	0	0
Villány	14	29	83	37	Komló	15	64	123	323
Villánykövesd	0	0	11	1	Kovácsszénája	0	0	0	0
Vokány	7	5	28	9	Kozármisleny	11	9	13	58
Zaláta	0	20	2	2	Kökény	0	0	1	2
					Kővágószőlős	0	1	0	9
Paks	1949	1841	2233	1950	Kővágótöttös	0	0	0	3
Bölcske	41	30	30	28	Liget	4	1	0	2
Dunaföldvár	188	168	204	152	Lothárd	1	0	4	3
Dunaszentgyörgy	18	62	95	52	Lovászhetény	2	3	2	4
Előszállás		20	19	26	Magyarhertelend	2	1	3	4
Gerjen	10	12	12	10	Magyarlukafa	0	1	0	5
Madocsa	7	22	24	8	Magyarmecske	0	0	2	0
Németkér	7	2	28	17	Magyarsarlós	0	0	0	7
Paks	1678	1525	1821	1657	Magyarszék	0	10	11	2
					Magyartelek	0	0	4	0
Pécs és környéke	1907	2957	3542	4058	Martonfa	0	0	0	1
Abaliget	0	3	10	7	Mánfa	1	6	4	7
Almamellék	1	5	6	2	Mecsekpölöske	0	5	2	5
Almáskeresztúr	0	1	1	1	Merenye	0	0	1	0
Apátvarasd	0	0	2	0	Mindszentgodisa	2	3	36	5
Aranyosgadány	0	1	0	0	Molvány	0	1	3	0
Áta	91	86	64	24	Mozsgó	1	1	2	4
Bakonya	0	0	0	4	Nagydobsza	2	2	0	0
Bakóca	3	0	2	0	Nagykozár	16	5	3	11
Bánfa	0	0	8	0	Nagypall	2	11	5	3
Baranyaszentgyörgy	0	0	7	2	Nagypeterd	1	1	3	1
Basal	0	0	4	4	Nagyváty	0	6	7	0
Belvárdgyula	0	5	19	5	Nemeske	2	3	6	2
Berkesd	0	1	12	10	Nyugotszenterzsébet	0	1	0	2
Bicsérd	3	4	1	3	Okorág	7	26	14	0
Birján	0	1	4	1	Okorvölgy	0	0	4	0
Boda	0	2	4	3	Olasz	0	0	12	2
Bodolyabér	2	3	1	3	Orfű	0	2	1	8
Bogád	0	2	1	12	Oroszló	1	8	7	7
Bosta	2	0	1	3	Patapoklosi	0	3	6	0
Botykapeterd	3	3	5	1	Pellérd	4	3	3	22
Bükkösd	9	5	8	3	Pereked	0	1	0	4
Bűrös	0	0	0	2	Peterd	1	5	5	0
Csebény	0	0	0	0	Pettend	0	1	10	0
Cserdi	0	1	0	1	Pécs	1182	2019	2499	3007
Cserkút	0	2	1	4	Pécsbagota	0	0	2	0
Csertő	1	3	8	0	Pécsdevecser	0	0	0	0
Csonkamindszent	0	0	14	1	Pécsudvar	4	1	2	11
Dencsháza	0	40	9	0	Pécsvárad	28	20	30	56
Dinnyeberki	0	1	0	0	Pogány	295	293	179	119
Egerág	0	0	4	23	Regenye	0	0	0	0

Település	1900	lélekszám 1930	1949	2001
Romonya	0	0	1	4
Rózsafa	2	0	0	0
Somogyapáti	0	2	4	1
Somogyhatvan	0	0	1	0
Somogyhárságy	0	1	6	2
Somogyviszló	2	4	11	2
Sumony	0	0	1	0
Szabadszentkirály	0	2	2	2
Szalánta	16	1	1	11
Szágy	0	0	4	0
Szemely	0	7	1	4
Szentdénes	6	1	9	0
Szenteát				3
Szentkatalin	0	0	0	0
Szentlászló	0	5	3	7
Szentlőrinc	50	25	25	56
Szigetvár	21	46	68	32
Szilágy	4	18	19	2
Szilvás	0	1	10	10
Szőke	0	0	0	0
Szőkéd	4	1	1	2
Szőrény	0	0	0	0
Szulimán	0	3	1	0
Teklafalu	1	1	0	0
Tésény	0	1	3	0
Tormás	0	1	0	0
Tótszentgyörgy	1	0	0	1
Újpetre	2	1	9	5
Várad	1	0	0	0
Vásárosbéc	1	50	18	1
Velény	0	0	0	0
Zádor	1	2	8	1
Zengővárkony	0	3	7	2
Zók	0	1	1	5
Sárszentlőrinc	2017	1664	1456	541
Kajdacs	84	53	77	22
Nagydorog	180	161	207	156
Sárszentlőrinc	1753	1450	1172	363
Szekszárd és környéke	3255	3356	1539	1733
Alsónyék	7	19	19	7
Báta	13	5	25	7
Bátaszék	48	76	80	61
Bogyiszló	9	3	22	6
Decs	114	216	195	59
Fadd	65	18	29	18
Fácánkert	32	42	38	10
Felsőnána	1425	1242	199	65
Harc	13	5	32	28
Kéty	1010	974	84	24
őcsény	149	81	67	15
Pörboly				2
Sárpilis	14	71	47	13
Sióagárd	3	8	27	12
Szálla	9	19	3	7
Szekszárd	212	347	415	1156
Tolna	25	80	113	140
Várdomb	0	2	12	12
Zomba	107	148	132	91
Tamási és környéke	917	742	678	211
Értény	2	0	2	6
Felsőnyék	23	29	41	7
Fürged	11	19	7	3
Iregszemcse	94	111	84	22
Koppányszántó	0	10	7	1
Magyarkeszi	2	6	3	7
Nagykónyi	5	7	17	1
Nagyszokoly	332	267	238	31
Tamási	448	293	274	131
Újireg			5	2

Település	1900	lélekszám 1930	1949	2001
Tengelic	100	655	510	218
Tolnanémedi	934	958	995	318
Kisszékely	9	8	13	2
Nagyszékely	28	47	60	0
Ozora	2	19	9	6
Pincehely	52	42	109	87
Simontornya	88	86	96	70
Tolnanémedi	755	756	708	153
Váralja-Nagymányok	1950	1888	835	378
Györe	294	289	67	17
Izmény	915	840	182	27
Máza	26	34	58	49
Nagymányok	76	77	89	134
Váralja	639	648	439	151
Tolna-Baranyai egyházmegye összesen	45202	46045	24571	15813
DÉLI EGYHÁZKERÜLET ÖSSZESEN	227395	269935	233613	115481

Személyi változások a Déli Egyházkerületben

Lelkészavatások

Horváth Zoltán Olivér végzett teológust 2002. július 6-án Pécsen,
de Hulster Nagy Dorottya végzett teológust 2002. július 10-én Bp-Fasorban
avatta lelkésszé D. Dr. Harmati Béla püspök.

Kiküldések

Szabados Regina segédlelkészt 2002. augusztus 1-től Györkönybe,
Horváth Zoltán Olivér segédlelkészt 2002. augusztus 1-től Gyomára,
Horváth Anikó segédlelkészt 2002. augusztus 1-től Mezőtúrra,
Gazdag Zsuzsanna segédlelkészt 2002. szept. 1-től az Ev. Élet Szerk.-be,
Kocsik Mónika segédlelkészt 2002. okt. 15-től a Tolna Baranyai Em.-be
küldte ki a püspök.

Felmentések

Kocsik Mónika segédlelkészt 2002. június 30-tól pécsi segédlelkészi
Szpisák Attila segédlelkészt 2002. június 30-tól pécsi segédlelkészi
Blázy Lajos ny. h. lelkészt 2002. június 30-tól Bp.-újpesti h. lelkészi
Szabados Regina segédlelkészt 2002. aug. 1-től Tolna-Baranyai s. lelkészi

Horváth Anikó segédlelkészt 2002. aug. 1-től Bp.-angyalföldi s. lelkészi

Tuska Tibor h. lelkészt 2002. aug. 1-től gyomai helyettes lelkészi szolgálata alól mentette fel a püspök.

Gyülekezeti választások, meghívások

Solymár Péter lelkészt 2002. július 1-től Bp.-Újpestre lelkésznek

Baranyay Csaba lelkészt 2002. aug. 1-től Pécsre lelkésznek

Baranyiné Rohn Erzsébet lelkészt 2002. aug. 1-től Pécsre másodlelkésznek választotta meg a gyülekezet.

Külföldi ösztöndíjas tanulmányok

Gazdag Zsuzsanna segédlelkész 2002. július 30-án tért vissza Erlangenben folytatott ösztöndíjas tanulmányai befejeztével.

Szpisák Attila segédlelkész 2002. szeptember 1-től folytat ösztöndíjas tanulmányokat a Pozsonyi Egyetem Teológiai Fakultásán.

De Hulster Nagy Dorottya 2002. szeptember 10-től folytat EVT ösztöndíjas tanulmányokat Utrechtben (Hollandia).

Lelkészvizsga

Az Egyházkerület Lelkészképesítő Bizottsága előtt 2002. december 5-én sikeres lelkészvizsgát tett:

Erdélyi Csaba – Csikóstóttós, Erdélyi Zoltán – Nagyszénás, Eszlényi Ákos – Budapest–Rákoskeresztúr, Farkas Sándor – Kiskőrös, Farkasné Kőrösi Krisztina – Kiskőrös, Honti Irén – Budapest – kórházlelkész, Kézdy Péter – Budapest–Fasor, Kocsik Mónika – Bonyhád, Korányi András – doktorandusz, Lukáts Miklós – Budapest, Nagy Ervinné – Orosháza, Schaller Bernadett – Váralja, Veperdi Zoltán – Budapest–Rákospalota

Házasságkötések

Korányi András segédlelkész és Kerepeszki Anikó 2002. február 9-én Bp.-Pestszentlőrincen,

Skorka Katalin lelkész és Lázár Péter 2002. április 6-án Orosházán,

Nagy Dorottya segédlelkész és de Hulster Izaak Jozias 2002. július 11-én Bp.-Fasorban, kötött házasságot.

Gyermekszületések

Bácsi János és Vilmos Andrea lelkészeknek 2002. február 11-én Kristóf nevű harmadik,

Aradi András lelkésznek és feleségének Aradi Valériának 2002. február 20-án Eszter Zsófia nevű harmadik,

Farkas Sándor és Farkasné Kőrösi Krisztina lelkészeknek 2002. március 21-én Péter Márk nevű első

Lázár Zsolt lelkésznek és feleségének dr. Dani Dórának 2002. szeptember 3-án Dániel Zsolt nevű első,

Veres Csaba Endre és Veres Ravai Réka lelkészeknek 2002. szeptember 6-án Eszter nevű második gyermekük született.

Halálozás

Dr. Rédey Pál nyugdíjas lelkész 2002. március 31-én Budapesten 78 éves korában elhunyt.

Az Egyházkerületünkben történt személyi változásokra Isten áldását kérjük.

ÉSZAKI EVANGÉLIKUS EGYHÁZKERÜLET

Felügyelői jelentése a 2002. november 16-i Egyházkerületi Közgyűlésen

„Hű az Isten, aki elhívott titeket az ő Fiával, Jézus Krisztussal, a mi Urunkkal való közösségre.” (1Kor 1,9)

Ezekkel a Pál apostoltól kölcsönvett szavakkal köszöntöm egyházkerületünk presbitériumát és közgyűlését.

2002. márciusában tartott felügyelői beszámolómban elsősorban a kerületünkben és egyházunkban jelentkező gondokról és reménységeinkről tettem említést.

A mostani közgyűlésnek számadással tartozom az elmúlt egyházi esztendőben végzett felügyelői szolgálatról. Hangsúlyozni szeretném, hogy amit az időt rabló építési hivatásom mellett elvégezni tudtam, ahhoz az erőt csakis Isten kegyelméből kaphattam.

Hitéletünk

D. Szebik Imre püspök urat többször elkísértem – mint „csendestárs” – igehirdetői szolgálataira. Örömmel tapasztaltam többfelé az istentisztelet után, hogy a még engem is körülálló testvérek a hallott gondolatokat saját gondolataikkal is kiegészítették. Hasonló élményem volt, amikor egy-egy gyülekezeti alkalomra egyedül látogattam el. Ugyanilyen tapasztalatokról számolt be Mihályi Zoltán jegyző úr is több alkalommal. A jövőben a gyülekezeti látogatások számát tovább kívánom növelni.

Ünnepeink

Lelkeszi szolgálat

Örömteli, hogy Isten nagy számú ünnepelni valóval ajándékozott meg bennünket – arra méltatlanokat –, így igen sok hálaadó istentiszteleten és ünnepségen vehettünk részt templomukat, gyülekezeti házaikat felújító, kerek számú évfordulójukat ünneplő gyülekezetekkel közösen. Részt vehettünk lelkészek és szolgálattelvők ünnepélyes beiktatásán, fiatal lelkészek első lépésének megáldásánál.

A szívélyes invitálások ellenére sok helyre eljutni nem tudván, ezúton is kérem a szerető Isten áldását mindazokra, akiknek az elmúlt esztendőben az ünneplés öröme megadatott.

Missziói szolgálat

Az missziói tevékenység elsősorban a gyülekezetekben és egyházmegyéikben zajlik.

Egyházkerületünkben jelenleg Bencze Imre a Budavári Evangelikus Egyházközség igazgatói lelkeszi beosztása mellett végzi a kerületi missziói szolgálat vezetését. A kettős szolgálat nagy energiát és sok időt igényel. Emellett ez év nyarán kerületünk területén megrendezett ifjúsági Szélrózsa találkozó megszervezésének legtöbb gondja Bencze Imre vállára nehezedett. Köszönet érte.

A népszámlálási adatokból megállapítható, hogy egyes településeken a vártnál többen vállalták az evangelikus egyházhoz tartozásukat. Így például Budakeszin, ahol ifj. Fabinyi Tibor odaadó munkájának köszönhetően szépen halad előre a mintegy 300 evangelikus testvérünk felkutatása.

A kerületünk területén megalakult Belmissziói Egyesületről azért nem kívánok bővebben szólni, mert meghívásom eddigi elmulasztásával valószínűleg a szervezők nem tartották szükségesnek, hogy céljaikat részleteiben is megismerjem. Ifj. Fabinyi Tibortól kapott iratok alapján azonban ki kell, hogy fejezzem örömemet, hogy egyházunk közössége ma már nem csak az egyház vezetésétől várja egyházunk és hitéletünk jobbítását, hanem önálló kezdeményezéssel is igyekszik azt elősegíteni.

Ifjúság- és iskolaügy

A Szélrózsa 2002. évi rendezvényéről már tettem említést.

Az egyházkerületünkben lévő iskolák igazgatótanácsaiban egyházkerületi és egyházmegyei képvisellel jelen vagyunk.

Általánosan megállapítható, hogy iskoláinkban tanuló gyermekeink vallási nevelését tovább erősíteni szükséges. A jövő nemzedékének hitbeli gyarapodását az iskolalelkészi állás helyek betöltésével jelentősen segíthetnénk. Gyülekezetekben szolgáló lelkészeinkre nehezedő terheket csökkenthetnénk a szakképzett hittanáraknak jelenleginél nagyobb mértékű szolgálatba állításával.

Tájékozódásom szerint lelkészeink jelentős része szolgálatát nagy odaadással, lelkiismeretesen végzi. Felügyelő társaimmal nemcsak a gyülekezetek gondjairól és örömeiről, de a lelkészek munkájáról is szót ejtünk találkozásaink alkalmával, esetenként beszámolunk egymásnak egy-egy igehirdetés személyünkre gyakorolt hatásáról.

Két területen tartjuk fontosnak a szolgálat javítását: Az egyik egyszerűbb, mert csak önfegyelmzés kérdése – az adminisztráció. Sok esetben későn és hiányosan érkeznek a jelentések. A kérelmek egy részét egyenesen az országos elnökséghez küldik lelkészeink, így sem az illetékes esperes, de még a püspök sem szerezhet tudomást a kérés tartalmáról és indokoltságáról. Bizonyos esetekben a jelentések adatai eltérnek a valóságtól.

Az adminisztrációnál nehezebb kérdés a *családlátogatás*, mert időt és energiát igényel, ami egyre kevesebb. Mégis szeretettel kérem lelkész testvéreimet, akiknél az utóbbi időben csökkent a látogatások száma, hogy fordítsák meg ezt a folyamatot, hiszen a családi közösségek elérése főként személyes megszólítás és kapcsolattartás útján lehetséges. A családok erősödése, vagy már tapasztalható – de csökkenthető – bomlása nemcsak egyházunk, de nemzetünk erősödését vagy gyengülését jelentheti. Javasolom, hogy a látogatásokról táblázatos kimutató készüljön minden éves jelentés mellékleteként. (A számítógép világában és rendszeres naplóvezetés mellett javaslatom talán nem elképzelhetetlen.)

A lelkeszi fizetések rendezése a közalkalmazotti javadalmakhoz igazodóan a közeljövő feladata. A végleges rendezésig is az emelések minimális mértékét ajánlasként a gyülekezetek és presbitériumok részére megadjuk.

Egyházkerületünk szervezeti rendje

Kerületünkben a lelkeszi és nem lelkeszi szolgálatot végzők aktivitása növekedőben van. Nem titkolom büszkeségemet egyházkerületi és országos felügyelői konferenciákon nagy számban megjelent egyházközségi és egyházmegyei felügyelő társamat látva. Külön öröm, hogy a felügyelőket sok esetben elkísérik helyetteseik, gondnok és pénztáros társaik is. A kerületi lelkész és felügyelő konferenciákat a továbbiakban is szándékunkban áll megszervezni.

Múltunkra és elődeinkre emlékezni kötelességünk, ezért változatlanul törekszünk egy Egyházkerületi Nap intézményes bevezetésére és az évenként ismétlődő ünnepi alkalmak megszervezésére.

Helyünk és szolgálatunk a Magyarországi Evangelikus Egyházban

D. Szevik Imre püspök úrral közösen tagjai vagyunk az egyházunk országos elnökségének. Püspök úr mint elnök

püspök nemcsak kerületünket, de egész egyházunkat képviseli a legmagasabb szinten. Az elnökség döntéshozó testületi ülésein, azokat megelőző egyeztetéseinken közösen kialakított véleményünkkel képviseljük a kerületünket érintő ügyeket, illetve véleményezzük az egyházunk életét befolyásoló kérdéseket. Külföldi egyházi vezetők fogadását sok esetben a Szilágyi Erzsébet fasori püspöki hivatalunkban rendeztük. Több esetben közösen vettünk részt az ökumenikus kapcsolatok építésében, a Hittudományi Egyetem és egyéb egyházi intézmények és bizottságok munkájában.

Tagja és elnöke vagyok a Sarepta Szeretetotthon és az Aszódi Evangélikus Gimnázium igazgatótanácsának. Részt veszek az Építészeti és Egyházművészeti Bizottság, a Gazdasági Bizottság, az Ösztöndíj Bizottság munkájában, valamint a zsinat ülésein.

Szolgálatnak tekintem egyházi építészeti szakmai tevékenységemet. Örömmel jelenthetem, hogy ebben az évben a terveink alapján elkészült a Lágymányosi Ökumenikus Központ és Egyetemi Lelkészség, valamint Szarvaskend evangélikus temploma.

Sajnálattal kell rögzítenem, hogy a Balatonszárszói Missziói Otthon átépítése a szomszédok egyetnemértése miatt megtorpan és jelentős késést szenved. Csakis a szomszédi jó viszony érdekében a terveinkben módosításokat kellett eszközölnünk.

Gazdasági helyzetünk

Tekintettel arra, hogy az egyházkerületek nem önálló gazdálkodási egységek, ezért csak a működésükhöz szükséges anyagi eszközök állnak a rendelkezésükre. Mégis szólnunk kell egyházunk gazdálkodásáról ezen a helyen is, mert a fenntartáshoz kerületünk gyülekezetei is hozzájárulnak.

Az egyházak működéséhez a normatív juttatásokon túlmenően a mindenkori állami vezetés is hozzájárul. A hozzájárulás mértékét az határozza meg, hogy az uralkodó pártokat képviselő kormányzat hogyan értékeli az egyházak társadalmi szerepének szükségességét. Valószínűsíthető, hogy a 2003. évi állami költségvetés az egyházak működését támogató számadatai alacsonyabbak lesznek, mint az előző éveké. Előzetes információk alapján lehetséges, hogy az elosztások elvei is változnak, és ez a változás károsan érinti egyházunkat. Megállapításomat nem azért teszem, hogy tiltakozásra, hanem önvizsgálatra buzdítsam testvéreinket és gyülekezeteinket. Evangélikus híveink egyházfenntartásra fordított anyagi áldozata a szükséges minimumot is nagyságrendileg alulmúlja. Az állami támogatás csökkenése és a szerény adakozási kedv együttes hatása már 2003-ban is zavarokat okozhat a gazdálkodásunkban. Ha komolyan vesszük küldetésünket ebben a világban, szükséges, hogy lássuk a kötelességünket is. Nyissa hát meg a Mindenható szíveinket a nagyobb áldozatvállalásra.

Jelentésem egyházi életünk több területére csak érintőlegesen utalt. Természetesen elsősorban megválasztott tisztségviselőink, de elnökségünk is jelen van az adott munkaterületeken. Szolgálatukért és időt rabló áldozatvállalásukért köszönettel tartozom magam is.

Hálával az Úristennek tartozom, aki éltető erőt ad mindannyiunknak, és bizalommal kérhetem, tartsa továbbra is szeretetében botladozó hívő közösségünket.

„Erős vár a mi Istenünk!”

Benczúr László

Egyházkerületi programok a 2003. évben

Január 19–26. – Ökumenikus Imahét

Február 1., Vanyarc – Lekészek evangélizációja (Szabó András, Bence Imre)

Március 1., Pilis – Felügyelők és lelkészek találkozója (Krámer György)

Március 22., Nyíregyháza – Pedagógus csendesnap (Bozórady Zoltán, Tar Jánosné)

Május 16., Aszód – Egyházkerületi presbiteri ülés

Május 17., Aszód – Egyházkerületi közgyűlés

Május 31., Eger – Egyházkerületi missziói nap (Bence Imre, Aklan Béla)

Szeptember 27., Gödöllő – Hitoktatói konferencia

Október 18., Balassagyarmat – Egyházkerületi nap (Bartha István)

November 21. – Egyházkerületi presbiteri ülés

Pályázat

Az Északi Evangélikus Egyházkerület Elnöksége teológiai mű megírására pályázatot hirdet az alábbi témákban:

1) D. Szabó József püspök élete, szolgálata és teológiai munkássága, különös tekintettel mai teológiai gondolkodásunk aktuális kérdéseire.

2) A gyülekezetépítés lehetősége, különös tekintettel missziói és szóróanyaghelyzetünkre és népszámlálásból adódó feladatainkra.

A dolgoztok beadásának határideje: 2003. április 30., helye: az Északi Evangélikus Egyházkerület Püspöki Hivatala (1125 Budapest, Szilágyi Erzsébet fasor 24.)

Díjazás: I. díj: 100 000 Ft

II. díj: 60 000 Ft

III. díj: 30 000 Ft

Mindkét dolgozat témáját külön bíráljuk el.

Benczúr László sk.

Egyházkerületi felügyelő

D. Szevik Imre sk.

püspök

NYUGATI (DUNÁNTÚLI) EVANGÉLIKUS EGYHÁZKERÜLET

Visszatekintés és számadás

*Püspöki jelentés a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület
Veszprémben, 2002. november 9-én tartott közgyűlése elé*

Sajátos helyzetben ülésezik ma egyházkerületünk „legfőbb döntéshozó képviseleti testülete” (1997. évi IV. tv. 69. §). Mert miközben maradéktalanul igyekszünk eleget tenni törvényi kötelezettségeinknek (1997. évi IV. tv. 74. § – „A közgyűlést legalább évenként össze kell hívni. ...”), egyre inkább világossá válik, hogy kerületi és országos egyházi közgyűléseink sajátos fáziseltolódásban vannak a korábban – egyházunk strukturális átalakulása előtt – megszokott ritmushoz képest, amikor általában a tavaszi időszakban tartottuk a különböző önkormányzati szinteken a szokásos, „évi rendes” közgyűléseket. Az eltérés oka nyilvánvaló. A zsinati törvények alapján kibontakozó átalakulási folyamatban megtartott választó közgyűlések, majd a 2000 ősziére felállt új struktúrában a kerületi alakuló közgyűlések – a miénk pl. 2000. október 7-én volt – után egy évvel, ill. most pedig két évvel kerülnek sorra a kerületi közgyűlések. Ez az időpont a közgyűlés számára hatáskörének gyakorlását egy nagyon lényeges ponton nehezíthet. Köztudott, hogy a már többször hivatkozott törvény a közgyűlés kötelezettségévé teszi az elnökség és a jelentésre kötelezett tisztségviselők jelentéseinek tárgyalását és elfogadását (1997. évi IV. tv. 79. § d) bek.). Könnyű belátni, hogy e feladat teljesítésére (ti. a korábbi időszakot – rendszerint az előző naptári évet – tárgyaló jelentések benyújtására és megvitatására) nem megfelelő az őszi időszak. Vissza kellene térnünk a korábban megszokott ritmushoz.

Szeretném jelezni, hogy ez a kérdés a közelmúltban tartott országos elnökségi üléseken is szóba került. Bizonyos vagyok abban, hogy a másik két kerületben megtörténik majd a rendezés. Ebből ma számunkra két kérdés adódik:

1) 2003-as egyházkerületi munkatervünk tárgyalásánál javaslatot teszek majd a jövő évi közgyűlés időpontjára, amelynek meghatározásakor nyilvánvalóan figyelembe kell majd vennünk az egyházközi és egyházmegyei közgyűlések megtartásának reális lehetőségeit is.

2) Ha a fentiek szerint járunk el – és a magam részéről nagyon remélem, hogy elfogadja a tisztelt Közgyűlés az elnökségnek ezt a javaslatát –, akkor a f. évről teljes egészében majd csak ezen a tavaszi közgyűlésen tudják a jelentésre kötelezettek a jelentéseket beterjeszteni (leszámitva a GAS-előadót, hiszen a szolgálat természetéből fakadóan ő már ma is teljes értékű beszámolót terjeszthet a testület elé). Ha így van, mi legyen akkor mai püspöki jelentésemnek a tárgya? Mielőtt erre a kérdésre válaszolok, *határozati javaslatot nyújtok be*, kérve annak megtárgyalását és elfogadását: *Javaslom egyházkerületünk presbitériumának és közgyűlésének, hozzon határozatot arról, hogy*

*– bár törvényi kötelezettségek nem írják elő – az esperesi hivatalok a tavaszi egyházmegyei presbitéri gyűlések után a püspöki hivatal és a kerületi elnökség tájékoztatása érdekében az egyház-
községek népmozgalmi adatai mellett a számadásokat is juttassák el 1-1 példányban a püspöki hivatalba. Talán nem kell külön hangsúlyoznom, hogy ezeknek az adatoknak az ismeretében jobban megismerhetjük gyülekezeteink helyzetét, életét. (Éppen a közelmúltban derült ki, hogy a másik két kerületben nem is szűnt meg a korábbi gyakorlat.)*

Azt remélem, hogy mostani presbitériumi gyűlésünkön támogatást kapnak elmondott javaslataim, és azok így megerősítve kerülnek mai közgyűlésünk elé. Ezért a jelentésem címében jelzett *Visszatekintés és számadás-t* az egyházkerületünk újjászűletése óta eltelt két esztendőre figyelve szeretném megtenni. Mégpedig úgy szeretném ezt megtenni, hogy a beiktatásunkkor, 2000. szeptember 23-án elmondott püspöki székfoglalóban felsorolt feladatokat veszem sorba; választ keresve arra, hogy a célkitűzésekből mi valósult meg eddig, vagy mi vár még teljesítésre.

„– A teológiai munka. Korrekt és tudományos, hittel végzett és hitvallásos, az egyház szolgálatát segítő kell, hogy legyen. Miért szegyezzük olyan sokszor, hogy a lutheri reformáció örökösei, hogy ágostai hitvallású evangélikusok vagyunk? Vagy már nem is olyan biztos az?”

Ennek a feladatnak sohasem érünk a végére. Amíg Isten megtart bennünket a szolgálatban, addig ez állandó feladatunk marad. Nem veszi le rólunk a felelősséget. A soha le nem tehető feladat szorítását is érezve, örömmel számolok be arról, hogy az első teológiai pályázatunkra, amelyet néhai Weltler Ödön lelkésztestvérünk születésének 90. évfordulója alkalmából írtunk ki, és amelyet a Weltler család is támogatott nagylelkű adományával, jó eredménye volt. Így jelenhettek meg a beérkezett és díjazott pályaművek (Percze Sándor, Szakács Tamás és Tubán József munkái) a Luther Szövetséggel közösen kiadott könyvben: *A kereszt teológiája és a lelkigondozó szolgálata*. Érdeklődéssel várjuk, hogy a most folyó pályázat milyen eredménnyel jár majd. Reméljük, hogy egyházkerületi napunk szép eseménye lesz ismét a pályázat eredményének ismertetése és a díjkiosztás.

„– Igeszolgálatunk. Aggasztó a mai helyzetiünk. Csak Isten a megmondhatója, mi minden hangzik el szószékeinken igehirdetés fedőnév alatt. Nagy ítélet lenne rajtunk, hogy ha magunknak kellene minden ilyen címen elmondott beszédünket végighallgatnunk.”

Az alapos teológiai munka biztosan hoz jó eredményeket. Reménységem van, de nem vagyok optimista. Amikor csak időm engedte, el-ellátogattam gyülekezeti istentiszteletekre, és ezt szeretném továbbra is folytatni. Sajnos, mindeddig adós maradtam az érintett lelkésztestvéreknek a hallott szolgálatukkal kapcsolatos testvéri beszélgetéssel (vagy legalább egy néhány mondatos levélbeli jelzéssel). Általában nem túl jók a tapasztalataim, bár volt egy-két örömteli alkalom is. A jövő év folyamán szeretnék majd

lelkésztestvéreimtől elhangzott igehirdetéseket is bekérni. A megbeszélésre, értékelésre (nevek említése nélkül!) pedig egy-egy kerületi alkalmon lehetne sort keríteni.

„– **Hitoktatás és gyermekmunka.** Égetően szükség lenne a hitoktatási anyag megújítására! Tudom, fárasztó, sok törődést, türelmet igénylő munka az ez. Talán külön karizmák nélkül, kötelességtudatból végezni különösen is nehéz. De ez nem ment fel senkit sem a tisztesség mástól olyan pontosan megkövetelt minimuma alól. Vigyázat, Testvérek, a becsülettel megtartott órákat és a hitoktatói óradíjakat angyalkezek is könyvelik az ítélet napjáig!”

Van-e ehhez hozzátennivaló? A hűséget, pontosságot csak magunkon kérhetjük számon. A hitoktatás ellenőrzésének kérdése legjobb tudomásom szerint nincs megoldva. Legalábbis abból, hogy erről hozzám nem jutottak el hírek, kénytelen vagyok erre következtetni.

Ami a hittankönyvekkel kapcsolatos kérdéseket illeti (hiány és tartalmi problémák), beszélgetnünk lehet és kell is róluk, de a megoldást országos egyházi szinten kell majd megtalálni.

„– **Missziói szolgálatunk.** A bőség zavarával küzdünk. Mennyi lehetőség, nem is tudunk minddel élni. ...Nagy tartalékaink is vannak azonban. Sok olyan hittestvérünk van, akiket be lehetne vonni családi, lakóközösségi gyülekezeti csoportok szervezésébe. Főként nagyvárosainkban, a nem ott élők számára szinte áttekinthetetlen lakótelepeken lenne hallatlan nagy jelentőségű a kisközösségeknek a létrejötte. ... Ideálisnak azt tartanám, hogy a lelkészek és az illetékes presbitériumok tudtával és támogatásával, a munkatársak tudatos felkészítésével bontakozhatna ki ez a szolgálati ág.”

A múlt évi népszámlálás egyházkerületünkre vonatkozó adatainak alapos elemzésére és az ezen alapuló stratégia kialakítására külön vissza kell majd térnünk (a későbbre halasztott gyülekezeti elnökségek konferenciája tűnik számomra kiváltképp jó alkalomnak erre).

Jó visszajelzéseket kaptunk a 2001. november 3-án – a PMTI munkatársainak bevonásával – tartott Munkatárs-képző napról. Folytatnunk kell ezt a munkát. És a szolgálatba be kell vonnunk azokat a testvéreket, akik egy-egy ilyen alkalmon indítást kapnak a gyülekezeti missziói munka végzésére. Tartok tőle, hogy időnként éppen mi, lelkészek vagyunk lassúbbak, fáradtabbak, fantáziátlanabbak, mint ún. „laikus” testvéreink.

„– **Most lelkésztestvéreim szolgálatának, életének sok-sok kérdése cikázik át szívemen.** Mennyi túlterhelt, magát magányosnak érző testvérszív sóhaját kell meghallanom. Mennyi vita, küzdelem, testvérietlen harc nyomorítja gyülekezeteink életét?! Pattanásig feszült idegek, viták és sérelmek, félreértések, a testvéri intő szót elfogadni nem tudó és ezért végig sértődött lelkek. És akkor még nem is szóltunk a szándékkal bajt keverőkről, a meg nem értés felett kárörömet érzőkről. Testvérek! Nem kellene ennek közöttünk így lennie! Reménységem az, hogy legfőbb Munkaadóm, aki ma a pásztorok pásztorának szolgálatába is beállított, megerősít és felkészít arra, hogy Lelkésztestvéreim testvére,

gondjaik és örömeik együttthordozója, de bizalmukra méltó tanácsolója is legyen. Imádságaimat, felelős együttgondolkodásmat, testvéri szeretetemet felajánlom egyházkerületünk minden lelkészének, segédlelkészének, munkatársainknak és minden gondjainkra bízott hittestvérünknek is. Nemcsak szolgálatom elkötelezése indít erre, hanem az a reménység is, hogy a közöttünk romboló, szolgálatunkat hátráltató bizalmi válság így leküzdhető lesz. Isten adja meg mindnyájunknak az ehhez szükséges nem kevés bátorságot és tettekkészséget!”

Kérem, ne nehezteljenek rám, hogy hosszabban idéztem most a saját szavaimat. Az elmúlt két év néhány szomorú tapasztalata alapján azonban nem hallgathatok ezekről a kérdésekről sem. Senkire nem tudom, de nem is akarom ráerőltetni segítő szándékmat. Ahol fegyelmi, morális problémák vannak, ott előbb vagy utóbb kérdés, hívás nélkül is meg kell tennem a szükséges lépéseket; ha más nem, legalább annyit, hogy én kezdeményezek további őszinte beszélgetéseket.

„– Ha már itt tartunk, néhány gondolatot hadd fogalmazzak meg általában is egyházi közéletünkkel kapcsolatban... Törekednünk kell minden tekintetben az átláthatóságra, különösen pedig anyagi dolgainkban, kerületi, de országos szinten is. Nagyon sürgetően nehezedik rám is a lelkészi fizetések arányosításának kérdése. Támogatom és a kibontakozás felé szeretném segíteni a jó megoldást kereső elgondolásokat.”

Valami elindult, de nem lehetünk elégedettek az eddig elért eredményekkel. Az igazat megvallva, két évvel ezelőtt magam azt reméltem, hogy gyorsabb léptekkel haladhatunk a kibontakozás felé. Minden szinten minden személynek és testületnek a közös elszántsága nélkül szinte lehetetlen lesz alapvető fordulatot elérni.

Köztudott, hogy a lelkészi fizetések arányosításának kérdése komoly és elemző tárgyalások témája lett az országos elnökségben, esperesi értekezleten. A Déli Egyházkerület felügyelője, dr. Solyom Jenő testvérünk sok energiát és erőt áldozott arra, hogy a koncepciót megbeszélésre alkalmas mértékben kidolgozza. Köszönet illeti őt ezért. Ugyanakkor látni kell azt is, hogy sok előre nem látható akadály is felmerült, és még mindig vannak olyanok, akiknek fenntartási vannak ezzel az elgondolással kapcsolatban.

„– **Törvényesség.** Nincs két egyházi törvényünk. Tarthatatlan az, hogy a törvény kardját nem egyformán forgatjuk mindannyiunk felé. Sapiienti sat.”

Ezt mondtam két évvel ezelőtt. Most hozzá kell tennem, hogy a törvényeinkkel kapcsolatos zsinati jogharmonizációs munka nagyon sürgős feladat; és egyházi bíróságaink működésének gördülékenyebbé tétele is halaszthatatlan.

„– **Az egyházi nevelésiügyünkkel kapcsolatosan** formálódó reménységet is szeretném megosztani egyházkerületünk és egyházunk közvéleményével... Nagyon fontosnak látom, hogy amint lehet, nekikezdjünk egyházkerületünkben egy diákotthon-hálózat kiépítésének.”

Most itt csak utalok – jelenleg háttérbe szorult – gondolatokra a diákotthon-hálózattal kapcsolatban. Bízom benne, hogy végérvényesen nem kell majd föladnom.

Itt kell azonban megemlítenünk az elmúlt két évben indult új oktatási, nevelési intézményeinket: a kőszegi Evangélikus Mezőgazdasági és Kereskedelmi Szakközépiskolát, a pápai Gyurácz Ferenc Evangélikus Általános Iskolát; és a bakonycsrnei Evangélikus Óvodát. Miközben a régebb óta működőkről sem feledkezünk meg, rájuk különösen is gondolva, kérjük Isten áldását munkájukra. (Tavaszi közgyűlésünkön jó lenne majd tőlük is, róluk is bővebb híradást hallanunk.)

„– Szórványhelyzetünkre és szórványgyülekezeteinkre is ves-sünk most egy – nem futó – pillantást. Fel kell mérnünk missziói felelősségünk és a lelkeszi munkaerővel való gazdálkodás lehet-séges összhangjára törekedve, hogy mit tehetünk e téren. Vannak egyházkerületünkben olyan területek, ahol megint gondolkodnunk kellene missziói központok szervezéséről. Abban a reménységben, hogy lesznek erre a munkára elhívást is kapott szolgatársaink.”

Ami a lelkeszi munkaerő kérdését illeti, egyházkerüle-tünkben vannak még gondjaink. A tendencia biztató, de még nem egészen megnyugtató a helyzet. Reméljük, két-három éven belül minden gyülekezetünk kaphat lelkeszt.

A sárbogárdi gyülekezet gondozásának nyomasztó gond-ja Böjtös Attila nemlelkeszi egyházi munkás szolgálatba állásával megoldódni látszik. Öröm, hogy jó híreket hall-hatunk a gyülekezetben végzett munkájáról. Isten áldását kérjük szolgálatára és a gyülekezetre.

„– A Dunántúli Egyházkerület egykor – ahogy Kapi püspök úr nevezte – „egységes történelmi személyiség volt”; sajátos, meg-tartó, kohéziós erővel. A fiatalok, de talán már a középkorúak is erről legfeljebb a szülők, nagyszülők nemzedékeiktől hallottak. Vajon sikerül-e új életre kelteni ezt a szunnyadó erőt? A találko-zások, közös alkalmak mellett sokat segíthetne ebben, és ezért lenne fontos egy – a Dunántúli Harangszóban és a gyülekezeti híradókban rejlő értékeket is felhasználó, integráló – kerületi néplap szolgálata. Közös ügyünk ez is, hordozzuk szívünkön!”

Egyházkerületi újságunkról külön szól majd Menyes Gyula püspöki titkár, szerkesztő. Minden bizonnyal el-mondja nemcsak örömeit, hanem aggodalmait, megoszt-ja velünk gondjait, és talán kényes kérdéseket is feltesz majd nekünk. A magam szavaiból hadd húzzam alá: „kö-zös ügyünk ez is.” Mit vállalunk, teszünk érte?

Gyorsan elszállt ez a két év. Voltak olyan alkalmaink, amelyeken azt tapasztalhattuk, hogy a szunnyadó kohé-ziós erő újraéled. A kerületi missziói napok, a kórustalál-kozók, a pedagógus csendesnapok, a lelkeszevangélizációk szították fel bennünk a reménység lángját. Kérem, Test-véreim, vigyázzunk erre a lángra, gondozzuk, ápoljuk. Ez is közös feladatunk, és hiszem, közös örömünk.

A köszönet szava – Amikor mai mondanivalóm végére értem, már csak a köszönet szava marad hátra.

Mindenekelőtt megköszönöm elnöktársamnak, dr. Weltler János felügyelő úrnak, hogy – betegségének terhét hittel, nagy erővel hordozva – segítségemre volt, nehéz döntések-ben tanácsolt, testvéri szeretetével mellettem állt. Köszöne-tet mondok Smidéliusz Zoltán püspökhelyettes úrnak kise-gítő szolgálataiért, ugyanígy Sztruhár András felügyelő helyet-tes úrnak is és egyházkerületünk minden tisztségviselő-jének. Kérem, hogy ahol még van javítani, kiigazítani való, azt közösen egymást segítve tegyük meg, hogy ékesen és jó rendben történjék minden egyházkerületünkben.

Külön köszönettel tartozom munkatársaimnak a püs-pöki hivatalban: Dombi Éva titkárnőnek, Menyes Gyula püspöki titkárnak, Szabó György házgondnokunknak és az év közben munkába állt Tar Ilona házmasterünknek.

Egyházkerületünkre, gyülekezeteinkre, lelkesztéstvé-reinkre és minden intézményünkre Isten áldását kérem.

Kérem jelentésem elfogadását.

Ittész János

Felügyelői jelentés

a 2001. október 20. óta eltelt időszakról

Az egyházkerületben végzett tevékenység alapját Egyházi törvénykönyvünk, a kerületi döntéshozó fórumok hatá-rozatai képezik.

Fontos tevékenység folyik azokban a bizottságokban is, amelyeknek a kerületi elnökség tagjaként lettem mun-katársa.

Végül sok feladat adódik az országos elnökségi tagság során. E három munkaterületről külön-külön szeretnék rövid tájékoztatást adni.

Kerületi Elnökségünk és a Püspöki Hivatal igyekszik a törvények előírása szerint és gyülekezeteink elvárása sze-rint szabályosan tevékenykedni. Ennek kontrollját kértem az első és a mai közgyűlésen is. Hálával veszünk minden visszajelzést hibás döntéseinkről, mulasztásainkról.

Az elmúlt év során kevesebb helyre tudtam Püspök urat elkísérni, kevesebb bizottsági ülésen, elnökségi érte-kezleten vehettem részt betegségem miatt. (Összesen 53 alkalommal képviseltem kerületünket, melyből 33 dunán-túli rendezvény volt, 8 bizottsági és 12 országos elnök-ségi. Ezeket részletesen az eseménynaptár tartalmazza.)

A bizottsági munka nagy része a Zsinat által felállított munkaügyi bizottságra tevődött, hiszen a döntés szerint teljesen új munkaügyi törvényt kell alkotni – eddig sem-mi sem volt – olyant, amelyre ráépíthető a lelkeszek köz-ponti bérezésének rendszere is. Ez a munkaügyi szabá-lyozás az MT megfelelő tervezeteinek alapján szabályozza a munkáltatói, munkavállalói jogokat és köteleességeket.

A másik terület, ahol a napokban fontos javaslattal élt az Igazgatótanács, a soproni Hetvényi Kollégium sorsa. Hat évvel ezelőtti, nehezen visszakereshető döntés értelmében, a Berzsenyi Líceum és a kollégium önálló intézményként működött. Ez idő alatt a líceumnál öröndetes fejlődés,

korszerűsítés és az evangélikus szellemiségű oktató-nevelő munka indult be, és Lampérth Gyula betegsége alatt és halála után az új igazgató vezetésével, Tölly Balázssal folytatódik. A kollégiumban nyugtalanító jelekről számolnak be a helybeliek, csökken a diáklétszám, az evangélikus gyerekek aránya és anyagi gondok is körvonalazódnak.

Fentiek miatt az Igazgatótanács a líceum és kollégium összevonását javasolta az országos oktatási bizottságnak és az országos presbitériumnak úgy, hogy vezetését a líceum egyik igazgató-helyettesére bízzák.

Remélhetőleg a folyamat elindul és jövő szeptembertől olyan diákotthon kezd meg működését, ahová a nyugat-dunántúli evangélikus családok szívesen küldik gimnazista korú gyermekeiket. Erre buzdítom a jelenlévőket is.

Az Országos Elnökség tagjaként Püspök úrral és helyettesítem esetén Sztruhár Andrással azt szorgalmazzuk, amit a székfoglalóban is ígértünk; a törvényesség, az átláthatóság, a következetesség és a belső szabályozottság megvalósítását.

Elmondhatom, hogy nem könnyű szabályozott mederbe terelni a kézi vezérrelssel működő döntési mechanizmust.

Jelenleg a munkaszerződések elkészítése után a béren kívüli juttatások revíziója és újraszabályozása az egyik, az országos egyház tulajdonában lévő munkakörhöz kapcsolódó szolgálati lakások bérleti szerződésének kérdése a másik fontos téma. Itt ugyanis hiányoznak a lakás kiürítésére vonatkozó nyilatkozatok.

A harmadik, hogy bizonyos anyagi kérdésekben az Elnökségnek csak javaslattevő szerepe van, a döntés az országos presbitériumra vagy a közgyűlésre tartozik.

Van még egy kérdés, amit rövidesen elnökségi javaslatral szeretnénk az országos presbitérium elé terjeszteni és az országos egyház költségvetésében látni.

Teljesen természetes az esetek nagy részben, hogy az a lelkész, aki a gyülekezeti parókián lakik – még ha nem is írt alá kiköltözési nyilatkozatot – átadhatja helyét és a szolgálati lakást utódjának. Ha az illető nyugdíjba vonul maga oldja meg lakáskérdését.

Célszerű, méltányos és szép gesztus volna, ha a gyülekezet vagy az országos egyház ilyenkor komolyabb összeggel segítené a nyugdíjas lelkész lakásgondjainak megoldását. Erre van reális esély, amelyhez a helyi gyülekezet is hozzájárulhat. Ezzel megszűnne az a megalázó gyakorlat, hogy a lelkészek néhány 100 000 Ft-ra számíthatnak külön kérés esetén, míg az országos egyház alkalmazásában és szolgálati lakásában lakók vagy nem hajlandók kiköltözni nyugdíjba vonulásuk alkalmával, vagy lakásmegváltásra tartanak igényt, ami esetenként a 10 000 000 Ft-ot is meghaladja.

Szomorú, hogy a gazdasági területet érintő döntések egy része még mindig átláthatatlan és nem ott születik meg, ahol a törvény azt előírja.

Jövő évi feladatunk, terveink megvalósításához mindannyiunk segítségét kérem.

Veszprém, 2002. november 7.

dr. Weltler János

A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület Presbitériuma 2002. november 9-én Veszprémben hozott határozatai

23/2002. sz. Határozat: Addig, amíg országos szinten az adatszolgáltatás nem rendeződik, a Presbitérium egyhangúlag támogatja Ittzés János püspök határozati javaslatát arról, hogy bár törvényi kötelezettségek nem írják elő, az esperesi hivatalok a tavaszi egyházmegyei presbiteri gyűlések után, a püspöki hivatal és a kerületi elnökség tájékoztatása érdekében az egyházközségek népmozgalmi adatai mellett, a számadásokat is juttassák el 1-1 példányban a püspöki hivatalba.

24/2002. sz. Határozat: A Presbitérium egyhangúlag támogatja Ittzés János püspök határozati javaslatának a Közgyűlés elé terjesztését: az Egyházkerületi Közgyűlést az jelenlegi őszi időszakról, a tavaszi időszakra helyezze át. Így a Közgyűlés kellő hatékonysággal végezheti munkáját, a jelentésre kötelezettek pontosabban tehetnek eleget kötelezettségüknek.

25/2002. sz. Határozat: Az Egyházkerület Presbitériuma egyetértéssel fogadja a Pápai Egyházközség Elnökségének beadványát egyházkerületi pedagógus-díj alapításáról. Ennek támogatására 50 ezer Ft-os keretet fogad el. A részletek kimunkálására felkéri a Pápai Egyházközség illetve Egyházkerület Elnökségét.

A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület Közgyűlése 2002. november 9-én Veszprémben hozott határozatai

6/2002. Határozat: A Közgyűlés egyetértve a Presbitérium 24/2002. számú határozatában beterjesztett javaslattal egyhangúan dönt arról, hogy a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület évi rendes közgyűlésének időpontját a tavaszi időszakra áthelyezi. Az időpontot a 2003. évi munkatervben kell rögzíteni.

7/2002. Határozat: Az Egyházkerületi Közgyűlés egyhangúlag elfogadta a 2003-as esztendő munkatervét:

- Február 14–15., Révfülöp: Az egyházkerület gyülekezeti elnökségeinek konferenciája
- Március 1., Sopron: Egyházkerületi nap
- Április 7., Győr: Lelkészvizsga
- Május 17., Kaposvár: Egyházkerületi presbiteri és közgyűlés
- Május 18., Kaposvár: Egyházkerületi kórustalálkozó
- Június 11–13., Gyenesdiás: Egyházkerületi lelkész-
evangélizáció
- Június 28., Székesfehérvár: Országos evangélikus találkozó
- Október 18., Várpalota: Egyházkerületi pedagógusnap

- November 15., Veszprém: Munkatársképző nap
- Később eldöntendő időpont, Sopron – Zerge u.: Házas hétvége

8/2002. Határozat: Az Egyházkerületi Közgyűlés a megtartott titkos szavazáson Baranyay Csaba Déli Egyházkerületbe távozott korábbi missziói lelkész megüresedett helyére 30 „igen” és 3 érvénytelen szavazattal Verasztó János répcelaki lelkészt egyházkerületi missziói lelkésszé választotta.

9/2002. Határozat: Az Egyházkerületi Közgyűlés egyhangú határozatával javasolja az Országos Közgyűlésnek a dr. Lampérth Gyula soproni líceumi igazgató halálával megüresedett oktatási bizottsági helyre hivatali utódját Tölly Balázs igazgatót megválasztani.

10/2002. Határozat: Az Egyházkerületi Közgyűlés a Veszprémi Egyházmegye Közgyűlésének értesítése alapján – hivatkozva az ET 1997. II. tv. 68. §-ára – 31 igen szavazattal 2 tartózkodás mellett jóváhagyta a Veszprém Egyházmegyéhez tartozó Pétfürdő-Berhidai Evangélikus Missziói Egyházközség megalakulását.

A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület évi 1 M forintos kerete terhére kiutalt támogatások 2002-ben

Csorna	120 000 Ft	2002.03.12.
Szákszend-Vérteskethely	200 000 Ft	2002.03.19.
Nagyalásony	400 000 Ft	2002.03.27.
Lenti	120 000 Ft	2002.03.27.
Farád	160 000 Ft	2002.03.18.
Összesen	1 000 000 Ft	

A Nyugati Dunántúli Evangélikus Egyházkerület évi 5 M forintos kerete terhére kiutalt támogatások 2002-ben

Veszprém TV „Ökumené” műsorához	200 000 Ft	2002.01.21.
Emléktábla – dr.h.c. Szabó József	100 000 Ft	2002.02.19.
Emléktábla – győri iskola	200 000 Ft	2002.02.08.
Könyvtár – győri iskola	200 000 Ft	2002.04.09.
Könyv – Lőrincz Sándor	50 000 Ft	2002.04.15.
Könyv – eh.ker pályázat	160 000 Ft	2002.04.15.
Könyv – orosz lányi énekkar	50 000 Ft	2002.04.15.
Gyermeknap – Győr	100 000 Ft	2002.04.18.
Kapocsi-napok	200 000 Ft	2002.04.18.

Biblia konfirmandusoknak	350 000 Ft	
Orsz. hittanverseny kerületi díjazottjai	120 000 Ft	2002.04.25.
Túróczy-könyv	200 000 Ft	2002.04.30.
Kórustalálkozó – Celldömölk	152 000 Ft	2002.05.06
Programok-Gy-S egyházmegyében	200 000 Ft	2002.06.05.
Nagyvelegi lelkészevangélizáció	75 079 Ft	2002.06.10.
Fejér-K. Egyházmegye missziói program	200 000 Ft	2002.06.13.
Evangelium Színház Alapítvány	1 000 000 Ft	2002.09.10.
Ehkerületi pedagógus csendesnap	315 389 Ft	2002.10.30.
Ehkerületi pedagógus csendesnap/útiklsg.	106 005 Ft	2002.10.19.
Támogatásköszegi iskola	200 000 Ft	2002.11.15
Támogatás pápai iskola	50 000 Ft	2002.11.15.
Az 5 egyházmegye missziói programokra	500 000 Ft	2002.11.15.
Kerület óvodáinak 4x60Eft	240 000 Ft	2003.11.28.
Összesen	4 968 473 Ft	

A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület Püspöki Hivatalának közleménye

Az Egyes fontos, valamint közbizalmi és közvéleményformáló tisztségeket betöltő személyek ellenőrzésére létrehozott bizottságok jogerős határozataival megállapították, hogy az alábbi személy a belügyminiszter, a honvédelmi miniszter, a polgári nemzetbiztonsági szolgálatokat irányító tárca nélküli miniszter és a Történeti Hivatal értesítései, valamint a bizottságok rendelkezésére álló adatok alá tartozó szervek erre vonatkozó nyilvántartásaiban nem szerepel és az Egyes fontos, valamint közbizalmi és közvéleményformáló tisztségeket betöltő személyek ellenőrzéséről és a Történeti Hivatalról szóló 1994. évi XXIII. törvény 1.§-ában meghatározott tevékenységére utaló adat nincs:

Név	A határozat száma	A határozat kelte
Böröcz Enikő	3.B/E-181/2001-10	2002.02.28

Győr, 2002. december 6.

Ittész János s.k.
püspök

ORSZÁGOS IRODA

NAPTÁR 2003

A január 16-ig beküldött adatok alapján

Január

- 3. 9.00 – Országos elnökség ülése
- 3. 12.00 – Újévi fogadás az Országos Egyháznál
- 6–8. A Liturgiai és Agendaszerkesztő Bizottság ülése Révfülöpn
- 15. Jelölési határidő a déli egyházkerületi püspökválasztáshoz
- 19–26. Ökumenikus Imahét
- 19. Rádiós istentisztelet – Kecskemét
- 20. 10.00 – Oktatási intézmények igazgatóinak értekezlete – Üllői út
- 26. Örömhír – MTV (ismétlés 1 héttel később az M2-n)
- 27. 10.00 – Oktatási szakértők konferenciája – Üllői út
- 31. 10.00 – Déli Egyházkerület rendkívüli Presbiteri és Közgyűlés (a püspöki jelölések listájának véglegesítése)
- 31. – február 2. A Bajor Diakónia Elnökének látogatása

Február

- 1. Lelkész evangélizáció – Vanyarc
- 3. A tavaszi félév első előadási napja az Evangélikus Hittudományi Egyetemen
- 6. 14.00 – Országos Elnökség ülése – Üllői út
- 7. 14.00 – Teológiai és Etikai Bizottság ülése – Üllői út
- 8. Országos Evangélikus Bábverseny – Bp.-Kőbánya
- 11. 10.00 – Országos esperesi értekezlet
- 13. 14.00 – A Liturgiai és Agendaszerkesztő Bizottság ülése – Üllői út
- 14–15. Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület gyülekezeti elnökségeinek konferenciája – Révfülöp
- 22. EKME közgyűlés – Bp.-Deák tér
- 23. Örömhír – MTV (ismétlés 1 héttel később az M2-n)
- 23–26. Bécs, LVSZ világgyűlési előkészítő konferencia

Március

- 1. Sopron: Nyugati Dunántúli Egyházkerületi nap
- 1. Pilis: Északi Egyházkerületi felügyelők és lelkészek találkozója
- 1. Missziói nap – Komló
- 1. Felvételi jelentkezési határidő az Evangélikus Hittudományi Egyetemen
- 2. Rádiós istentisztelet – Csorna
- 6. 14.00 Országos Elnökség ülése – Üllői út

- 7–9. Bonyhád, Déli Egyházkerület – gyülekezeti vezetők konferenciája
- 8. Felvételi előkészítő az Evangélikus Hittudományi Egyetemen
- 9. Országos Evangélikus hittanverseny – Bp.-Zugló
- 11–12. Igor Misina szlovák püspök látogatása
- 12–13. Missziói lelkészek és előadók konzultációja + Missziói Bizottság ülése – Piliscsaba
- 16–23. Pro Christ evangélizáció
- 17–21. GAW konferencia – Berekfürdő
- 19. Útmutató ökumenikus műsor – MTV
- 21–22. Zsinat
- 22. Országos Evangélikus Hittanverseny – Bp.-Zugló
- 22. Pedagógus csendesnap – Nyíregyháza
- 23. Örömhír – MTV (ismétlés 1 héttel később az M2-n)
- 23. Déli Egyházkerület püspökválasztó egyházköz-ségi közgyűlések (pótnap: márc.30.)
- 27–31. EURIM konferencia, Piliscsaba (Missziói)
- 30. Rádiós istentisztelet, Vác

Április

- 5. Országos Evangélikus Hittanverseny – Bp.-Zugló
- 6. Keresztény Ifjúsági Találkozó (Budapest Aréna)
- 7. Győr: Lelkészvizsga – Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület
- 9. „Dies Academicus” címmel tudományos teológiai konferencia az Evangélikus Hittudományi Egyetemen
- 12. Missziói nap, Kikinda(?)
- 13. 11.00 Evangélikus istentisztelet közvetítés – MTV és M2-es programjain – Pilis
- 14–22. Húsvéti szünnet az Evangélikus Hittudományi Egyetemen
- 15. Déli Egyházkerület püspökválasztási szavazatok beküldési határnapja
- 16. Evangélikus ifjúsági műsor – MTV
- 18. Rádiós istentisztelet – Orosháza
- 20. Örömhír – MTV (ismétlés 1 héttel később az M2-n)
- 22. Déli Egyházkerület – püspökválasztási szavazatbontás
- 23. Evangélikus ifjúsági műsor – MTV
- 25. Déli Egyházkerület Presbitériumának és Közgyűlésének ülése
- 24–26. A Liturgiai és Agendaszerkesztő Bizottság ülése – Révfülöp
- 27. Missziói nap – Rozsnyó
- 28. – máj. 3. – Lelki Segély Konferencia – Szarvas

29. – máj. 3. – Gallneukirchern (Ausztria), ökumenikus tanulmányi konferencia
 30. Evangelikus ifjúsági műsor – MTV
 30. Doktori képzésre jelentkezés határideje az Evangelikus Hittudományi Egyetemen

Május

7. Evangelikus ifjúsági műsor – MTV
 8. Tavaszi hangverseny az Evangelikus Hittudományi Egyetemen
 8–15. Finn missziológiai konferencia
 9. A tavaszi félév utolsó előadási napja az Evangelikus Hittudományi Egyetemen
 9–11. Hitoktatók konferenciája – Soltvadkert
 12. – jún. 13. – Vizsgaidőszak az Evangelikus Hittudományi Egyetemen
 14. Evangelikus ifjúsági műsor – MTV
 14–15. METT konferencia
 16. Északi Egyházkerület Presbitériumának ülése
 17. Nyugati (Dunántúli) Egyházkerületi Presbitériumi és Közgyűlés ülése – Kaposvár
 18. Kórustalálkozó, Nyugati Egyházkerület – Kaposvár
 18. Örömhír – MTV (ismétlés 1 héttel később az M2-n)
 21. Evangelikus Ifjúsági műsor – MTV
 23. 14.00 – Országos Presbitérium Ülése – Bp. Üllői út
 24. 10.00 – Országos Közgyűlés – Bp. Üllői út
 24. Gyermeknap – Csömör
 25. Bp.-Rákoskeresztúr – Hálaadó istentisztelet
 31. Kerületi missziói napok: Eger, Békéscsaba, Répcelak

Június

1. Rádiós istentisztelet – Acsa (Misszió vasárnapja)
 2–8. Bp.-Deák tér: Bach hét
 11–13. Gyenesdiás: Nyugati (Dunántúli) Egyházkerületi lelkész-evangélizáció
 14. Tanévzáró istentisztelet és ünnepi ülés az Evangelikus Hittudományi Egyetemen
 15. Örömhír – MTV (ismétlés 1 héttel később az M2-n)
 19–21. Déli egyházkerületi lelkészcsaládok találkozója – Bonyhád
 20–26. Országos Evangelikus Gyermektábor
 25. – júl. 2. – Az Európai Egyházak Konferenciája, nagygyűlés – Trondheim (Norvégia)
 22–28. EBBE konferencia – Piliscsaba
 27–28. Negyedik Országos Evangelikus Találkozó – Székesfehérvár

Július

- 2–6. „Brücken bauen in Europa” címmel ICCS nemzetközi valláspedagógiai konferencia – Evangelikus Hittudományi Egyetem
 6. 11.00 – Evangelikus istentisztelet-közvetítés – MTV és 2-es programjai – Balatonfüred
 6–9. Külmissziói konferencia – Piliscsaba
 6–12. Középiskolások konferenciája – Gyenesdiás

- 7–12. Könnyűzenei tábor
 9–12. Rádiósmissziós konferencia – Piliscsaba (40 éves jubileum)
 13. Örömhír – MTV (ismétlés 1 héttel később az M2-n)
 13–19. Ifjúsági konferencia – középiskolások – Gyenesdiás
 13–19. Ifjúsági konferencia – középiskolások – Piliscsaba
 19–31. A Lutheránus Világszövetség Világgyűlése: „Gyógyulást a világnak!” – Winnipeg (Kanada)
 20–26. Gyermek tábor – Piliscsaba
 22–28. Konfirmandus konferencia – Gyenesdiás

Augusztus

3. Rádiós istentisztelet – Keszthely
 7–13. Felnőtt ifjúsági konferencia – Révfülöp (Nagy Zoltán)
 10. Örömhír – MTV (ismétlés 1 héttel később az M2-n)
 14–20. Felnőtt ifjúsági konferencia – Révfülöp

Szeptember

7. Örömhír – MTV (ismétlés 1 héttel később az M2-n)
 18. Jubileumi tanévnyitó istentisztelet és ünnepi ülés az Evangelikus Hittudományi Egyetemen (80 éves az egyetemi szintű evangelikus teológiai képzés)
 21. Missziói nap – Nagyvárad?
 27. Hitoktatók konferenciája – Gödöllő

Október

1. Evangelikus ifjúsági műsor – MTV
 4–5. Tábornatalálkozó – Gyermek Osztály
 4. Országos Tábornatalálkozó – MEÖT Lágymányos
 5. Örömhír – MTV (ismétlés 1 héttel később az M2-n)
 8. Evangelikus ifjúsági műsor – MTV
 11. Tizedik országos evangélizáció – Bp.-Deák tér
 15. Evangelikus ifjúsági műsor – MTV
 18. Egyházkerületi pedagógusnap – Várpalota
 18. Egyházkerületi Nap – Balassagyarmat
 19. – nov. 2. Protestáns Napok rendezvényei
 22. Evangelikus ifjúsági műsor – MTV
 26. Bibliavasárnap
 29. Evangelikus ifjúsági műsor (a Magyar Televízió 1-es programján)
 31. Rádiós istentisztelet – Alsóság

November

2. 11.00 – Evangelikus istentisztelet – MTV és M2-es programjain – Déli kerület
 2. Örömhír – MTV (ismétlés 1 héttel később az M2-n)
 5. Evangelikus ifjúsági műsor – MTV
 5–6. A „Magyar Tudomány Napja” országos rendezvénysorozat keretében tudományos teológiai konferencia az Evangelikus Hittudományi Egyetemen. Középpontban: az egyetemi szintű evangelikus teológiai képzés megindításának 80. évfordulója
 7–9. Felügyelők Országos Konferenciája – Révfülöp

12. Missziói Bizottság ülése
12. Evangélikus ifjúsági műsor – MTV
15. Munkatársképző nap – Veszprém
- ? Házasság hétvége – Sopron: Zerge u.
21. Északi Kerületi Presbitérium ülése
30. Rádiós istentisztelet – Domony
30. Örömhír – MTV (ismétlés 1 héttel később az M2-n)

December

- Bajor-magyar egyházvezetői találkozó (időpont egyeztetés alatt)
24. Útmutató ökumenikus műsor – MTV
 25. Rádiós istentisztelet: Bp.-Deák tér
 28. Örömhír – MTV (ismétlés 1 héttel később az M2-n)

IFJÚSÁGI OSZTÁLY KÖZLEMÉNYEI

Keresztény Ifjúsági Találkozó

2003. április 6-án vasárnap kerül megrendezésre második alkalommal a budapesti Arénában (volt Budapest Sportcsarnok) a Keresztény Ifjúsági Találkozó.

A helyszínválasztás oka, egy az akkori ISM és az Aréna Üzemeltető Kft. között kötött megállapodás, melynek értelmében évi hat alkalommal társadalmi célra ingyenesen bocsátják rendelkezésre az Arénát. Két nappal rendelkezhetnek a történelmi egyházak, amelyek vezetői úgy döntöttek, hogy az egyik alkalommal ökumenikus ifjúsági rendezvényt szerveznek, melyre a legutóbbi találkozó szervezőit kéri fel. Így a munka összefogásával az Ökumenikus Ifjúsági Irodát bízták meg. Egyházunkat Lénárt Viktor egyetemi lelkész az Ifjúsági Bizottság elnöke, és Marton Tamás az Ifjúsági Bizottság megbízottja képviselik.

A találkozó mottója: Kit kerestek? Célunk megmutatni a Krisztus által teremtett egységet, elsősorban személyes és közösségi tanúságtételeken keresztül. A nap fő előadója Chiara Lubich a Fokolare ökumenikus lelkesítő mozgalom alapítója és vezetője lesz.

A több mint 12000 fős rendezvény a közelmúlt legnagyobb ökumenikus alkalmá, melyre minden fiatalt hívnak és várunk egyházainkból.

Hamarosan postázásra kerülnek a plakátok, majd közvetlenül utána a szórólapok, melyek a jelentkezéssel és utazással kapcsolatban is már részletes információkat tartalmaznak.

Már most kérjük a lelkészeket, tanárokat és munkatársakat, hogy a jegyezzék elő az időpontot és a fiatalokat is tájékoztatásuk előzetesen az eseményről.

V. Szélerőzsa Országos Evangélikus Ifjúsági Találkozó

Az V. Szélerőzsa Országos Evangélikus Ifjúsági Találkozó 2004. július 21-től 25-ig kerül megrendezésre.

A találkozó megszervezésére az Ifjúsági Bizottság az alábbi személyeket kérte fel: Cserháti Sándor, Csorba Gábor, Király Attila, Lénárt Viktor, Marton Tamás, Némethné Tóth Szilvia, Ócsai Zoltán, Szabados Szilvia.

A találkozó mottójára és a megrendezés helyszínére február 28-ig várunk ötleteket, illetve javaslatokat (Ifjúsági és Gyermekek Osztály, 1085 Budapest, Üllői út 24. Email: ifjusag@lutheran.hu).

2003-as országos ifjúsági programok

- április 6. – Keresztény Ifjúsági Találkozó, helyszín: Budapest Aréna
- október 4. – Országos Tábortalálkozó, helyszín: Lágymányos

2003-as nyári országos evangélikus és ifjúsági konferenciák időpontjai

Révfülpö:

augusztus 7–13. felnőtt ifjúsági konferencia, Nagy Zoltán
augusztus 14–20. felnőtt ifjúsági konferencia, Lénárt Viktor

Gyenesdiás:

július 6–12. középiskolások részére, Rihay Szabolcs
július 13–19. középiskolások részére, Novotny Dániel
június 22–28. konfirmandus korosztály, Krámer György

Piliscsaba:

július 13–19. középiskolások részére, Honthegyi Zsolt
július 20–26. gyermek tábor, Balog Eszter

Tematikus táborok:

környezetvédelmi, Simon Eszter
július 7–12. könnyű zenei, Ócsai Zoltán
újságírói, Zsíros András

A tematikus táborok időpontjai és helyszínei még nem véglegesek.

A konferenciákra a jelentkezési határidő: 2003. május 10. Jelentkezési lapot március folyamán kiküldött plakátok mellékleteként küldünk.

***Evangélikus Ifjúsági Pályázat
2003***

**Evangélikus gyülekezetek és egyházmegyék
gyermek és ifjúsági munkájának támogatására**

Beérkezési határidő: 2003. február 28.

Magyarországi Evangélikus Egyház
Ifjúsági és Gyermek osztály
1085 Budapest Üllői út 24.

Pályázati adatlap

A pályázó adatai

Név: _____

cím: _____

telefon: _____

email: _____

számlaszám: _____

A pályázatért felelős személy adatai

Név: _____

cím: _____

telefon: _____

A pályázó egyéb közlendői

(a pályázattal kapcsolatos észrevételeket, illetve javaslatokat is szívesen fogadjuk)

Kelt: _____

felügyelő

lelkész / esperes

Pályázati űrlap

A három pont közül csak az egyiket kell kitölteni!

1. Programok szervezésének támogatására

A program megnevezése: _____

Időpont: _____

Helyszín: _____

Korosztály: _____

Létszám: _____

Munkatársak száma: _____

A program rövid leírása: _____

Költségvetés:

<i>Bevétel</i>	<i>Kiadás</i>
Saját forrás:	Szállás:
Egyéb forrás:	Étkezés:
Igényelt támogatás:	Dologi költségek:
	Munkatársak költségei:
Összesen:	Összesen:

2. Eszközök beszerzésének támogatására

Az eszköz pontos megnevezése (típusa) : _____

(Mellékletként árajánlatot vagy pontos eszközleírást várunk)

Költségvetés:

<i>Bevétel</i>	<i>Kiadás</i>
Saját forrás:	Beszerzési ár:
Egyéb forrás:	
Igényelt támogatás:	
Összesen:	Összesen:

3. Kiadványok megjelentetésének támogatására

A kiadvány címe: _____

A kiadvány műfaja: _____

A megjelentetés sűrűsége: _____

Az első megjelenés időpontja: _____

A kiadvány rövid bemutatása: _____

(Mellékletként laptervezetet, vagy már megjelent régebbi példányt kérünk beküldeni)

Költségvetés:

<i>Bevétel</i>	<i>Kiadás</i>
Saját forrás:	Szerkesztés:
Egyéb forrás:	Nyomtatás:
Igényelt támogatás:	Dologi költségek:
	Terjesztés:
Osszesen:	Osszesen:

4. Mutassa be a program, a kiadvány, illetve az eszközvásárlás fontosságát a gyülekezet, illetve az egyházmegye szempontjából

Beérkezési határidő:

2003. február 28.

Pályázati útmutató

Kiíró: A Magyarországi Evangélikus Egyház Gyermek- és Ifjúsági Bizottsága.

Pályázhatnak: Evangélikus gyülekezetek, egyházme-
gyék, gyülekezeti ifjúságok és evangélikus oktatási intéz-
mények, evangélikus cserkészcsapatok. Egy egyházköz-
ség csak egy pályázatot nyújthat be! (Pl. nem pályázhat
külön az ifjúsági csoport és a gyülekezet.)

Pályázat célja:

- 1) Gyermek és ifjúsági programok, rendezvények támo-
gatása.
- 2) Gyermek és ifjúsági alkalmak megrendezéséhez szük-
séges anyagok, kellékek és felszerelések beszerzésének
támogatása.
- 3) Evangélikus gyermek és ifjúsági kiadványok kiadásá-
nak támogatása.

A pályázat érvényességének feltételei:

- Pályázni csak hiánytalanul kitöltött hivatalos úrlapon
lehet.
- Pályázni
 - vagy egy ifjúsági, illetve gyermek program támo-
gatására,
 - vagy eszközbeszerzésre,
 - vagy egy ifjúsági, illetve gyermek kiadvány megje-
lentetésére lehet.
- Kiadvány támogatásához mellékelni kell egy lapterve-
zetet vagy egy már megjelent korábbi számot.
- Eszközbeszerzés esetén mellékelni kell az eszköz pon-
tos típusát és 10.000 Ft-nál nagyobb értékű tárgy
esetén árajánlatot is.
- **A pályázaton igényelhető legmagasabb összeg:**
100 000 Ft.
- **A pályázatok postára adási határideje:** 2003. február 28.
A kiírt határidőn túl beérkezett pályázatokat nem fo-
gadjuk el.
- Az elszámolási határidő: 2003. november 15.
Abban az esetben, ha a pályázó a kapott összegről nem
számol el a megadott határidőn belül, a következő év-
ben nem pályázhat, illetve a pályázaton nyert összeget
köteles visszafizetni.
- A pályázatot gyülekezeti pályamunka esetén a gyüleke-
zeti elnökség egy tagjának, egyházmegyei pályamunka
esetén az egyházmegyei elnökség egy tagjának kell alá-
írni és lepecsételni.

A pályázatok kiértékeléséről:

- A pályázatok támogatásának tervezett pénzkerete:
4 000 000 Ft + az országos ifjúsági offertórium összege.
- Az elbírálás időpontja: 2003. március 20.

- A kifizetés határideje: 2003. április 25.
- A benyújtott pályázatokat a Gyermek Bizottság és az
Ifjúsági Bizottság által felkért szakértők bírálják el.
- A pályázat eredményéről mindenkit levélben értesí-
tünk, a támogatottak listája az Evangélikus Élet folyó-
iratban is megjelenik.
- A pályázattal kapcsolatban felmerülő kérdésekkel for-
duljanak bizalommal a területileg illetékes ERIK
(Evangélikus Regionális Ifjúsági Központ) vezetőjé-
hez, vagy a országos ifjúsági és gyermekmunka refe-
rensekhez. (Elérhetőségeket lásd az alábbiakban.)

Evangélikus Regionális Ifjúsági Központok:

- 1) Nyíregyházi ERIK vezetője: *Gyureskó Tamás*
4400 Nyíregyháza, Ószőlő út 99.
Telefon: 06 30-2492-738
Hozzá tartozik: Borsod-Abaúj-Zemplén, Hajdú-Bihar,
Szabolcs-Szatmár-Bereg, Heves megyék
- 2) Szegedi ERIK vezetője: *Makoviczky Gyula*
6720 Szeged, Osztrovszky utca 5.
Telefon: 06 20-3848-492
Hozzá tartozik: Jász-Nagykun-Szolnok, Békés, Bács-
Kiskun, Csongrád megyék
- 3) Győri ERIK vezetője: *Németh Péter*
9023 Győr, Lienzen-Mayer u.41.
Telefon: 06 70-2521-266
email: erik_gyor@freemail.hu
Hozzá tartozik: Győr-Moson-Sopron, Veszprém, Vas,
Komárom-Esztergom megyék
- 4) Pécsi ERIK vezetői:
Munt Eszter, tel.: 06 20-4270-705
Kárpáti Gábor, tel.: 06 20-4489-267
7621 Pécs, Dischka Gy. u. 4-6.
Hozzájuk tartozik: Zala, Somogy, Tolna, Baranya megyék
- 5) Budapesti Erik vezetője: *Király Attila* ifjúsági referens
1085 Budapest Üllői út 24.
Telefon: 06 1 429-2037, 06 30-4752-404
email: attila.kiraly@lutheran.hu
Hozzá tartozik: Nograd, Fejér, Pest megyék és Budapest
- 6) *Balog Eszter* gyermekmunka referens
1085 Budapest, Üllői út 24.
Telefon: 06 1 486-3542
email: eszter.balog@lutheran.hu

Sikeres pályázást kívánunk!

Magyarországi Evangélikus Egyház
Ifjúsági és Gyermek Osztály

A-i evangélikus egyház(község)

20..... évi

KÖLTSÉGVETÉSE ÉS ZÁRSZÁMADÁSA

	Megnevezés	Költségvetés		Zárszámadás	
		részösszeg	összesen	részösszeg	összesen
	BEVÉTELEK				
901	Gyülekezeti tagoktól				
.01	Egyházfenntartói járulék				
.02	Adomány				
.03	Perselypénz				
.04	Céladomány				
.05	Közcélú adomány				
.06					
.07					
	összesen:	XXXXXXXXXX		XXXXXXXXXX	
902	Továbbítandó bevétel gyülekezeti tagoktól				
.01	Kötelező offertóriumok				
.02	Gusztáv Adolf-segély				
.03	Szupplikáció				
.04	Iskolafenntartásra				
.05	Iratterjesztés				
.06	Továbbítandó egyéb adományok				
.07					
.08					
	összesen:	XXXXXXXXXX		XXXXXXXXXX	
903	Gazdálkodásból				
.01	Lakbérek				
.02	Ingatlanok hasznosítása				
.03	Temető				
.04	Kamat				
.05	ÁFA visszatérítés				
.06	Egyéb visszatérítések				
.07					
.08					
	összesen:	XXXXXXXXXX		XXXXXXXXXX	
904	Belső egyházi forrásból				
.01	Működési támogatás				
.02	Központi illetménypótlék				
.03	Gusztáv Adolf-segélyből				
.04	Más egyházközségtől				
.05	Egyházközség más részétől (társ- leány)				
.06					
.07					
	összesen:	XXXXXXXXXX		XXXXXXXXXX	
	Átvitel:	XXXXXXXXXX		XXXXXXXXXX	

	Áthozat:	XXXXXXXXXX		XXXXXXXXXX	
905	Külföldi egyházi forrásból				
.01	Bajor segély				
.02	LVSZ segély				
.03	GAW segély				
.04	Testvérgyülekezetektől				
.05					
.06					
	összesen:	XXXXXXXXXX		XXXXXXXXXX	
906	Központi támogatás (állami)				
.01	Hitoktatási díj				
.02	Beruházási-, felújítási céltámogatás				
.03	Járadék				
.04	Útiköltség térítés				
.05	Hitoktatási utiköltség				
.06					
.07					
	összesen:	XXXXXXXXXX		XXXXXXXXXX	
907	Külső támogatás				
.01	Helyi, megyei önkormányzattól				
.02	Cégektől, vállalkozásoktól				
.03	Pályázatokból				
.04	Saját alapítványtól				
.05	Egyéb alapítványtól				
.06					
.07					
	összesen:	XXXXXXXXXX		XXXXXXXXXX	
908	Átfutó tételek				
.01	Lelkeszi nyugdíjjárulék				
.02	Alkalmazottak egészségbiztosítási járuléka				
.03	Alkalmazottak nyugdíjjáruléka				
.04	Alkalmazottak magánnyugdíjpénztári tagdíja				
.05	Személyi jövedelemadó				
.06	Munkavállalói járulék				
.07					
.08					
	összesen:	XXXXXXXXXX		XXXXXXXXXX	
909	Rendkívüli bevételek				
.01	Ingatlaneladás				
.02	Ingóságok eladása				
.03	Követelések törlesztése				
.04	Kölcsönfelvétel				
.05	Egyéb átfutó tételek				
.06					
.07					
	összesen:	XXXXXXXXXX		XXXXXXXXXX	
	BEVÉTEL ÖSSZESEN :	XXXXXXXXXX		XXXXXXXXXX	

501	KIADÁSOK				
	Illetmények				
	.01 Lelkészeknek egyházi szolgálatért				
	.02 Lelkészek hitoktatási díja				
	.03 Nem lelkeszi alkalmazottak illetménye				
	.04 Nem lelkeszi hitoktatók díja				
502	.05				
	összesen:	XXXXXXXXXX		XXXXXXXXXX	
502	Törvényes terhek				
	.01 Lelkeszi személyi nyugdíjjárulék				
	.02 Alkalmazottak egészségbiztosítási járuléka				
	.03 Alkalmazottak nyugdíjjáruléka				
	.04 Alkalmazottak magánnyugdíjpénztári tagdíja				
	.05 Személyi jövedelemadó				
	.06 Munkavállalói járulék				
	.07 Egészségbiztosítási alap				
	.08 Nyugdíjbiztosítási alap				
	.09 Munkaadói járulék				
	.10 %-os egészségügyi hozzájárulás				
	.11 Tételes egészségügyi hozzájárulás				
	.12 ÁFA befizetés				
	.13				
503	összesen:	XXXXXXXXXX		XXXXXXXXXX	
	Dologi kiadások				
503	.01 Vagyonbiztosítás				
	.02 Adók				
	.03 Irodaszerek, sokszorosítás				
	.04 Posta, telefon				
	.05 Sajtóelőfizetések				
	.06 Gyülekezeti könyvtár, levéltár				
	.07 Tisztítószer				
	.08 Felszerelések karbantartása				
	.09 Útiköltség, napidíj				
	.10 Fűtés, világítás				
	.11 Közüzemi díjak (víz, csatorna, szemét)				
	.12 Banki kezelési költségek				
	.13				
	.14				
504	összesen:	XXXXXXXXXX		XXXXXXXXXX	
	Más egyházi szervnek				
504	.01 Országos járulék				
	.02 Egyházmegyei járulék				
	.03 Iskolafenntartás				
	.04 Más egyházköztségnek				
	.05 Anya egyházközségnek				
	.06				
	.07				
504	összesen:	XXXXXXXXXX		XXXXXXXXXX	
	Átvitel:	XXXXXXXXXX		XXXXXXXXXX	

Áthozat:		XXXXXXXXXX		XXXXXXXXXX	
505	Továbbítandók				
.01	Kötelező offertóriumok				
.02	Gusztáv Adolf-segély				
.03	Szupplikáció				
.04	Iskolafenntartásra				
.05	Iratterjesztés				
.06	Továbbítandó egyéb adományok				
.07					
.08					
	összesen:	XXXXXXXXXX		XXXXXXXXXX	
506	Bérleti díjak				
.01	Lakbérek				
.02	Helyiségbérek				
.03					
.04					
	összesen:	XXXXXXXXXX		XXXXXXXXXX	
507	Javítás, karbantartás, tatarozás				
.01	Templomban				
.02	Gyülekezeti helyiségben				
.03	Lakásokban				
.04					
.05					
	összesen:	XXXXXXXXXX		XXXXXXXXXX	
508	Új létesítmények				
.01					
	összesen:	XXXXXXXXXX		XXXXXXXXXX	
509	Felszerelés pótlása				
.01	Templomban				
.02	Gyülekezeti helyiségben				
.03	Lakásokban				
.04					
.05					
	összesen:	XXXXXXXXXX		XXXXXXXXXX	
510	Gépjármű költség				
.01	Üzemanyag				
.02	Javítás, karbantartás				
.03	Saját gépkocsi használat				
.04	Gépjármű felelősségbiztosítás				
.05	Casco biztosítás				
.06					
.07					
	összesen:	XXXXXXXXXX		XXXXXXXXXX	
511	Segélyek				
.01	Szociális támogatás				
.02	Intézményeknek				
.03					
.04					
	összesen:	XXXXXXXXXX		XXXXXXXXXX	
	Átvétel:	XXXXXXXXXX		XXXXXXXXXX	

	Áthozat:	XXXXXXXXXX		XXXXXXXXXX	
512	Egyéb				
.01	Belmissziói kiadások				
.02	Kamat				
.03	Hivatali vendéglátás, reprezentáció				
.04	Ifjúsági táborok költsége				
.05	Konferenciárészvétel támogatása				
.06	Temetőfenntartás				
.07	Különféle vegyes kiadások				
.08	Testvérgyülekezeti kapcsolatok költsége				
.09	Egyéb átfutó tételek				
.10					
.11					
	összesen:	XXXXXXXXXX		XXXXXXXXXX	
513	Leltári tárgyak beszerzése				
.01	Ingatlan vétel				
.02	Felszerelés vétel				
.03	Jármű vétel				
.04					
.05					
	összesen:	XXXXXXXXXX		XXXXXXXXXX	
	Eddig összesen:	XXXXXXXXXX		XXXXXXXXXX	
514	Kölcsönök				
.01	Kölcsön folyósítása				
.02	Kölcsön törlesztése				
.03					
.04					
	összesen:	XXXXXXXXXX		XXXXXXXXXX	
	KIADÁS ÖSSZESEN:	XXXXXXXXXX		XXXXXXXXXX	

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There is no text or other markings on the paper.

ZÁRÓ MÉRLEG

Előző évi végi pénzeszközök összege:	Ft
200..... (tárgy) évi bevételek összege:	+Ft
	=Ft
200..... (tárgy) évi kiadások összege:	-Ft
Pénzeszközök 20..... (tárgy) év december 31-én:	Ft

Pénzeszközök megoszlása:

Készpénz	Ft
Folyószámla	Ft
Betét	Ft
	Ft
	Ft
Összesen:	Ft

Vagyoneleltár értéke előző év végén:	Ft
a.) Ingatlanok	Ft
b.) Felszerelések	Ft
c.) Járművek	Ft
Összesen:	=Ft
Tárgy évben leltári érték növekedés	+Ft
	=Ft
Tárgy évben leltári érték csökkenés	-Ft
	=Ft

Gyülekezet követelése:

Személyektől	Ft +Ft
Intézményektől	Ft =Ft

Gyülekezet adóssága:

Személyeknek	Ft
Intézményeknek	Ft -Ft

A gyülekezet vagyona	=Ft
----------------------	-----------

Előirányzat jóváhagyása:

Jóváhagyta a(z)Evangélikus Egyházközség Presbitériuma 20..... év
 hó napján tartott ülésén.

P. H.

.....
 pénztáros v. gondnok

.....
 számvevőszéki elnök

.....
 felügyelő

.....
 lelkesz

Jóváhagyta a(z)Evangélikus Egyházmegye Presbitériuma 20..... év
 hó napján tartott ülésén.

P. H.

.....
 egyházm. számv. elnök

.....
 egyházm. felügyelő

.....
 esperes

Zárszámadás jóváhagyása:

Jóváhagyta a(z)Evangélikus Egyházközség Presbitériuma 20..... év
 hó napján tartott ülésén.

P. H.

.....
 pénztáros v. gondnok

.....
 számvevőszéki elnök

.....
 felügyelő

.....
 lelkesz

Jóváhagyta a(z)Evangélikus Egyházmegye Presbitériuma 20..... év
 hó napján tartott ülésén.

P. H.

.....
 egyházm. számv. elnök

.....
 egyházm. felügyelő

.....
 esperes

